Naša naloga:
Probuja in napredek naroda!
Naš namen:
V edinosti in slogi do cilja!

NARODNI VESTNIK

NATIONAL HERALD.

ALLIED PRINTING TRADES UNION LABEL COUNCIL DULUTH, MINN.

Največji slovenski dvotednik v [illegible] državah.

The [illegible]
the [illegible]

M. Pogorelc
box 226

No. 191. — Št. 191. DULUTH, MINN., FRIDAY, DECEMBER 26. 1913. — PETEK 26. DECEMBRA 1913. Volume III. — Letnik III.

GROZNA BOŽIČNA KATASTROFA NA CALUMET

NAD 50 OTROK IN MNOGO ODRAŠČENIH PHOJENIH V GROZNO SMRT. ROJAKI IN ROJAKINJE PODLEGLI MUNČNI SMRTI. UNIJA HOČE OBDAROVATI OTROKE STAVKARJEV, KI SE ZBEREJO V DVORANI. NEKDO ZAKRIČI "OGENJ" IN PANIKA NASTANE. MOYER ODKLONI PONUJENO POMOČ "CITIZENS ALLIANCE," ČEŠ DELAVSTVO BO SKRBELO ZA POGREB. BRZOJAVI V WASHINGTON ZA PREISKAVO GROZNE NESREČE.

Calumet, Mich., 25. decembra. Tri in sedemdeset oseb — nad petdeset pod 10 let starih — je mrtvih kot posledica nepotrebne požarne panike v tukajšni italijanski unijski dvorani na Red Jocket med božičnim slavljem zadno noč. Vsi ponesrečeni so bili pohojeni v smrt in večina njih je tako potept[illegible]anih, da jih ni mogoče spoznati. V tej grozni in pretresljivi katastrofi je našlo tudi več slovenskih otrok, več Slovencev in Slovenk žalostno smrt.

Pomanjkanje vseh stvari, ki vlada med stavkarjem, kateri že pol leta niso zaslužili ničesar, in sneg, ki je zapadel zadnje dni, dela grozno žaloigro še bolj opustošljivo in srce pretresujočo. Vsi usmrčeni so bili člani stavkarskih družin in kakor se sklepa po imenih je posegla kruta smrt s svojo koso tudi med naš slovenski narod. Štiri in petdeset družin je prizadetih vsled strašne katastrofe, ki je ena najgroznejših, kar jih je kedaj zadelo unijsko delavstvo in slovensko delavstvo v Ameriki.

Ista Citizens Alliance, ki se je postavila v boj zoper stavkarske zahteve, je hotela pobirati prostovoljne doneske za podporo ostalih in za javni pogreb ponesrečenih, a Charles H. Moyer, predsednik Western Federation of Miners in drugi unijski uradniki so odklonili vsako pomoč in so se izjavili, da bo delavstvo skrbelo za prizadete, ki so v potrebi, in da bo delavstvo pokopalo svoje usmrčene tovariše in tovarišice ter njih nedolžne otroke.

Predsednik W. F. of M., Charles H. Moyer, sumniči da je panike in grozne katastrofe kriv ta ali oni nasprotnik stavkarjev kateri je nalašč skušal vprizoriti paniko med stavkarji in njih družinami, ki so se zbrali v dvorani, da bi unijski uradnik, preoblečen za Santa Klavza, razdelil med uboge otroke stavkarjev običajna božična darila, in da bi stavkarji skupno slavili rojstvo Nazarenca ob božičnem drevescu v dvorani. Samnja, da je ta ali oni nasprotnik unije hotel povzročiti paniko med zbranimi stavkarji je povsem upravičena, če se vpošteva vse grde nakane in zlodejstva unijskih nasprotnikov, ki so se že zvršile na Calumet in po drugih krajih, kjer je vršil štrajk. Priznati se mora če se sodi ta katastrofa iz nepristranskega stališča, da najbrže oni, ki jo je zakrivil, ni računil na nje grozne posledice. Reče se pa tudi lahko, da so neposredno krivi vseh izgredov, vseh nasilstev vmorov, vsega gorja in tudi grozne božične katastrofe, ki je zadela stavkarje in jih družine, oni, ki nasprotuje opravičenim zahtevam unijskega delavstva, katere zahteve bi bile dobrodošle tudi skebom, da so neposredno vsega krivi oni, ki spredaj ližejo zadaj pa praskajo, oni, ki držijo s kompanijami že od začetka štrajka, kajti, če bi ti delavski nasprotniki, ki bi radi vstregli na dveh straneh, odločno zahtevali, da kompanije vslišijo opravičene delavske prošnje, bilo bi že stavke zdavnej konec.

Katastrofa se je prigodila v dvorani na Red Jacket, kjer so se zbrali stavkarji in njih otroci k božičnem drevescu, da bi jim uradnik, preoblečeni kot Miklavž, razdelil darove. Dvorana je bila natlačena. Ko so nedolžni otročiči z veseljem korakali pred božično drevo, da bi jim Miklavž dal dar, se odprejo vrata in nekdo je zaklical "Fire!" Tako namreč pravijo poročila. Druga poročila pravijo, da je prišlo nekem otroku slabo, in ker je nekdo zahteval vode, da bi jo dal otroku, so zbrani mislili, da se zahteva vode radi ognja. Ognja ni bilo nobenega Nastalo je v dvorani razburjenje, vik in krik, prestrašene matere in očetje so skušali rešiti svoje ljubljene otroke, nastala je zmešnjava gnječa, vse je drvelo proti durmi in na prosto v varnost,.

Stopnjice so bile natlačene prestrašenega človeštva, pri vseh izhodih se je trlo možkih, žensk in otrok in otroci so plezali eden po drugem in oklepali so se kričaje prestrašenih staršev. Pritisk je bil od zadaj silovit, in več jih je skočilo skozi okna in so se pobili ali vbili.

Gasilci so prislonili lestve k oknom, in izvlekli so skozi okna iz kopice borečega se človeštva več žensk in otrok. Unijci, ki so stvar vodili, in drugi možje, ki so bili v dvorani, so postopali z popolno zavednostjo duha in junaško, in le škoda, da je bilo tako malo možnavzočih, ker če bi jih bilo več, bi gotovo preprečili ali vsaj zmanjšali grozno katastrofo.

Med nesrečnimi je tudi mnogo Slovencev in Slovenk in slovenskih otrok, kateri so bili zvesti uniji, in vse delavstvo slovensko po Ameriki bo ta grozna novica pretresla v srce. Isti naši ljudje in njih družine, ki so se borile za pravice delavstva, za pravice človeštva na Calumet, Mich., so grozno vdarjeni, in ta katastrofa je vrgla ves slovenski narod v Ameriki v žalost. Solze morajo priti v oči onemu, ki čuti s prizadetimi na Michigan, nas vseh srce se krči in dolžnost nas vseh, ki se borimo tu v tujini za vsakdanji kruh je, da prispevamo po svoji skromni moči, da bode onim našim tovarišem njih ženam in otrokom, ki so tako žalostno prizadeti vsled industrijske borbe tu v tujini, pomagano in da bodo žrtve dostojno spravljene k večnemeu počitku.

Sledečo listino mrtvih je izdala dosihmal oblast:

Ala Herman, Aho Lempi, Aaltonen Wilma, Mrs. Aaltonen, Aaltonen Silva, Mrs. Branze, Like Bueff, Burcara Victoria, Mrs. H. Isola, Henry Isola, Mrs. Barbara Jesit, dete Jesit, deček Jesit, Jennie Jackoletti, John Kehmi, Matt Kotzjarvi, Annie Kotzjarvi, dekletce Kotzjarvi, dekletce Kalunki, dekletce Kalunki, John Karkela, Mrs. P. Kalunki, Arthur Lindstrom, Lidija Suomi, deček Manley, dekletce Manley, Mrs. Lanto, Matt Murto, Albert Montonen, deček Albert Montonen, deček Millykangas, drugi deček Millykangas, Niemela Abram, Mrs. Kote Peteri, Viljem Pilra, Viljem Ristel, Alita Satio, John Saari, Mrs Tuepo, deklica Tuepo, Helga Wuolukka, J. P. Westola, dekletce Taipalus, drugo dekletce Toipalus, Juto Tolibach, Sam Jokipi, John Heikkinen, otrok Heikkinen, drugi otrok Heikkinen, Mrs. Kotzjarvi, Henrp Tokola, nepoznana ženska, nepoznano dekletce nepoznan deček. V gnječi so našli grozno smrt tudi sledeči ljudje naše narodnosti: Butala Jožef, Katarina Gregorič, Kristijan Klarič, Katarina Klarič, Lustig Jakob, John Lavrič, Rahel Lesar, dekletce Lesar, Agata Mihelčič, Anton Kapš, dekletce Kapš, Frances Stavdohar, Mamie Smuk, Nick Svikovič, Mrs. Krumič.

Izrekamo v imenu vseh naših čitateljev in čitateljic najpresrčnejše sočutje vsem tako pretresljivo prizadetim starišem in sorodnikom, nesrečnim žrtvam pa najblažji spomin na veke!

Predsednik Moyer je brzojavil predsedniku Wilson, guvernerju Ferris, delavskem tajniku Wilson tajniku A. F. of L. Morrison, in je urgiral, da se naj zadeva takoj preišče.

NEMŠKI GROF VSTRELI ŽENO IN VNUKA.

Graetz, Nemčija, 20. decembra. Grof Matija Mielzynski, poljski šlahčič in večkratni miljonar, je vstrelil ženo in svojega vnuka.

Grof je slišal po noči čudne glase in meneč, da so tatovi, vzel je puško in pri iskanju je našel svojega vnuka in svojo ženo skupaj v njeni spalni sobi. Brez vsake besede je vstrelil oba.

Grof Mielzynski je član Reichstaga in ker je naklonjen Nemčiji je nepriljubljen med svojo narodnostjo, Poljaki, ki večkrat kamenjajo njegovo kočijo.

PORTLAND USLUŽBI BREZDELNE.

Portland, Ore., 20. decembra. Komisija mesta Portland je sprejela občinsko naredbo, da vposli mesto 1000 brezdelnih in sicer samce po dva dni in oženjene po tri dni na teden. Plačani bodo z $3. — na dan. Vposleni bodo v parkih in pri popravljanju vodovoda.

Zapadna mesta so preplovljena z brezdelnimi posebno San Francisco, Cal., kamor jih je mnogo vlekla razstava.

2 AVSTRIJCA IZPUŠČENA IZ JEČE.

Pittsburg, Pa., 18. decembra. Na zahtevo zveznega in delavskega oddelka sta bila izpuščena iz Allegheny okrajne ječe v Pittsburgu, Pa., dva Avstrijca, Štefan in Viljem Oberlichner. Oba sta bila 3. decembra na zahtevo tukajšnega avstro-ogerskega konzula, barona Hauser aretovana in spravljena v ječo, ker sta pred 8 meseci v avstrijskem cesarskem lovišču ustrelila dve srni, za kar sta bila tožena ter obsojena vsaki na 18 mesecev težke ječe. Ker sta položila poroštvo, sta smela ostati na prostem ter sta porabila ta priliko in se podala takoj v Ameriko. Konzul Hauser je zahteval da se morata deportirati, vendar pa se mu ni ustreglo, zvezne in priseljevalne oblasti so ga zavrnile ter odredile takojšno oprostitev obeh Avstrijcev. Avstrijski absolutizem si res mnogo dovoli, toda ameriške oblasti so mnenja, da se zaradi dveh srn ne izplača deportacija čez široko lužo.

ČEVLJARSKA OBRT POČIVA.

Portsmouth, Ohio, 19. decembra Excelsior Shoe kompanija je prenehala z obratovanjem, in s tem je zgubilo več kot 1000 oseb delo. Delavci Selby Shoe kompanije, 1200 po številu, so pa na stavki. sti.

SUFRAGETKE ZAŽGEJO PALAČO.

Bath, Anglija, 20. decembra. — Militantne sufragetke so zažgale tu v okolici malo graščino, ki je zgorela do tal. Škode je $80,000,.

ALBANCI ŽELIJO KRALJA MESTO KNEZA.

Berolin, 20. decembra. — Napol civilizirani banditje ki obljudujejo Albanijo, in kateri bodo gotovo prej ali slej vmorili princa Viljema Wield, kateri je bil zbran za prvega albanskega vladarja, so vložili željo pred velevlade, da naj bi bil njih vladar kralj, ker je tudi vladar Črnegore kralj, in Črna gora je manjša kot je Albanija.

Dvomljivo je, če bo Evropa vgodila tej želji, vsaj toliko časa ne, dokler bo obstajala albanija mednarodna komisija, kar bo trajalo še deset let.

Princ Viljem bo najbrže nastopil na novi prestol s 1. januarjem 1914. in bo stanoval začasno v Valoni, kakor ste predlagali Italija in Avstrija, dokler se ne vstanovi stalno glavno mesto Albanije, kar bo najbrže Elbasava. Nova država si bo takoj izposodila pet miljonov dolarjev.

KLOBUČARJI OBSOJENI V IZPLAČILO $272.000. —

New York, 19. decembra. — Nadsodišče Združenih Držav je odločilo, da mora unija United Hatters of North America plačati D. E. Loew-u $272,000. — odškodnine, ker so delavci, ki so bili na stavki, delovali za bojkot Loew-ejevega podjetja. Loew-i je navedel, da se je vsled bojkota spremenil dobiček leta 1901, ki je znašal $27,000. — v zgubo, ki je znašala letno $3000. — do $17,000.

Tožba je znana pod imenom "Danburg Hatter' case" Prva razsodbo je bila izrečena [illegible] v prid Loew-eja, a ker se je unija pritožila, se je vlačila stvar štiri leta po sodiščih.

ŽELEZNIČARJI OROPANI PLAČE.

San Francisco, Cal. 19. decembra. — Dva maskirana moža sta oropala sinoči tukaj goste in lastnika nekega železničarskega kluba. Dobila sta $1100. — v gotovini in $200. — v zlatnini. Železničarji dobili so mesečno plačo. Roparja sta jim ukazala, da stopijo ob steno z obrazom proti steni. Pobrala sta jim vse. Potem sta zaukazala, da se morajo vsi vleči in sta pobegnila.

UNIJE BODO VZELE DENAR IZ BANK.

Indianapolis. Ind., 19. decembra Uradniki International unije, ki ima glavni stan v tem mestu, so sklenili dvigniti iz Indianapolis bank vse vloge z novim letom. Vloge znašajo do $5,000,000. —

Uradniki unije so se izrekli, da dvignejo iz bank denar, ker so kapitalisti v zadnji stavki rabili dobiček unijskih vlog zoper delavske koristi. Banke so pričakovale ta nastop unij in so preskrbele potrebni denar.

EKSPRESNE POŠILJATVE ZGORIJO.

New London, Conn., 20. decembra. — Ekspresne pošiljatve v železniškem vozu so se vnele, ko je vlak vozil skozi East Lyme. Ekspresni uradnik je moral bežati iz voza in držal se je zunaj, ko je vlak dirjal, ker ni mogel naznaniti, da bi vlak vstavil. Škode je $75,000. —

MNOGO BOŽIČNIH VOŠČIL IZ EVROPE.

New York, 19. decembra. Parnik St. Louis je pripeljal ogromno množino pisem iz Evrope. Trije parniki Lusitania, St. Paul in St. Louis so pripeljali 16,511 vreč pisem in poštnih pošiljatev.

MATIJA AGNICH — MRTEV

Matija Agnich, eden najstarejših in najbolj priljubljenih Slovencev v naši naselbini je danes preminul v tukajšnji bolnišnici. Poškodoval se je pred nekaj dnevi, kakor smo poročali v Narodnem Vestniku, ko je padel iz voza ker so se konji splašili. Zadobil je tako težke poškodbe, da je moral podleči.

Pokojnik je bil doma iz Rožčevega Vrha pri Črnomelju. V Ameriki je bival blizu 30 let. Bil je eden prvih naseljencev v Ely, kjer je nekaj časa delal po rudnikih in na posled odprl svojo lastno trgovino v katerej je bil okoli 10 let, do svoje smrti.

Tukaj zapušča zalujočo vdovo in več otrok. Član je bil K. S. K. J., Katoliških Borštnarjev, in J. S. K. J., katera društva so mu priredila krasen pogreb. Bil je tudi eden vstanoviteljev J. S. K. Jednote, in vedno se je zanimal za napredek naše naselbine. Ž njim smo izgubili uzornega in mirnega moža, katerega nebode mogoče nadomestiti. Njegova prenagla smrt je zadela vsacega globoko v srce.

Ranjki rojak Matt Agnich je imel gostilno in zastopništvo za pivo.

Naše iskreno sožalje vdovi in sorodnikom, s katerimi žalujejo vsi Elyški in mnogi drugi Slovenci in Slovenke! Ranjkemu pa blagi spomin!

POZORNOSTI VREDNO.

Večkrat smo opozorili naše čitatelje na dejstvo, kako važno je, paziti na telesna opravila, in da je prvi znak vsake neredosti vreden največje pozornosti. To je zlasti resnično glede prebavljega ustroja. V takih slučajih ne zadostuje, uživati kako zdravilo za izčiščenje ustroja, nego izbrati morate zdravilo, katero tudi poživlja in krepi drob, da potem lahko deluje brez umetne pomoči. To izvršuje Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino, ki izdatno učinkuje na prebavila, na izčiščenje telesa, na okrepljenje živčevja na hranitbo. Prežene vam zapečenost in njene posledice. V lekarnah. Jos. Triner, 1333-1339 S. Ashland ave., Chicago, Ill. Bol v hrbtu brž prežene Trinerjev liniment. — Adv.

FORESTERJI BODO VMAKNILI POGODBO.

Chicago, Ill., 19. decembra. Zavarovalninski oddelki držav Illinois, Nebraska in Wisconsin so dobili poročilo od bratskega društva "Independet Order of Forester," Toronto, Can., da bode to društvo odstopilo pogodbo, katera je sklenjena med Union Trust company v Toronto, zato ker plačuje ta družba Foresterjem le 4 procentne obresti od vloge $5,000,000. med tem ko dobivajo Foresterji od drugih vlog, ki znašajo $13,000,000. — po 5 in več procentov obre-

CESAR MENELIK JE ZOPET UMRL.

London 17. decembra. — Brzojavka iz Jibute, Afrika javlja, da je umrl abisinjski cesar Menelik dne 12. decembra.

Kralj Menelik je bil rojen leta 1844 in poročalo se je že mnogokrat, da je umrl. Meseca februarja 1912 se je poročalo svetu iz Addis Abeba, da je Menelik mrtev in, da je prevzel vlado njegov pravnuk, princ Liji Jeassu. Svet je še danes v dvomu je Menelik mrtev ali živ.

30 MUROV PADE V BITKI S ŠPANCI.

Madrid, Španija, 20. decembra. Španci so vsmrtili v bitki z Muri pri El Aroiš, Maroko, trideset murskih kavaleristov. V Maroko so praske Murov z inozemskimi vojaštvom nekaj navadnega.

MICHIGANSKI STAVKARJI OSTANEJO ODLOČNI

STAVKARJI SE NEČEJO VRNITI V PREJŠNJO SUŽNOST VZLIC GROŽNJAM KOMPANIJ. MANJKA ŠE TISOČE RUDARJEV. GLASNIK, KLOPČIČ IN CITIZENS ALLIANCE KRIVI GORJA SKEBOV IN NESKEBOV, KER SO SE PRODALI KOMPANIJAM IN DELAJO ZOPER UNIJE.

Calumet, Mich., 24. decembra. Vzlic groženju bakrenih kompanij in trgovcev ter podjetnikov, ki so naklonjeni tem kompanijam, da ne bo noben stavkar vzet nazaj, kateri se ne vrne z novim letom na delo, se je le malo stavkarjev zmenilo za to grožnjo in večina vstraja na stavki. Kompanije so oznanile, da nameravajo importirati po novem letu več tisoč stavkolomcev, če se stari majnarji ne vrnejo na delo.

To oznanilo toraj kaže, da je še več tisoč rudarjev na stavki, in da je le malo delavcev tako izdajalskih, da bi šli na Calumet trgati kruh iz ust svojih tovarišev in njih družin. Isti skebi, katere so kompanije nalovile po mestih Združenih Držav tekom pol leta, so največ izmečeks človeštva in niso za težko in resno delo, kakor-šno morajo opravljati rudarji v bakrenih rudnikih na Michigan. Calumet in okolica sta dobila več sto teh telesno in duševno propalih kreatur, ki so voljne storiti vsak umor, vsako hudodelstvo za par dolarjev. Sličnega značaja so importirane [illegible], katere so kompanije oborožile in jih imenujejo deputije in čuvaje; njih glavni namen pa je povzročati nemir in prisiliti z revolverjem v roki večletne rudarje k suženjski pokorščini. Da se gode v kraju, ki je poln teh ignorantov in izmečkov, nezaslišljive stvari, je lahko umevno in le čuditi se mora svet, da so potegnile s tem podlim elementom cerkev trgovci in časnikarji ter so nastopili zoper iste domače ljudi, ki so s svojo delavnostjo in požrtvovalnostjo dvignili bakreni okraj na ono stopinjo bogastva na kateri je danes. Rudarji so bili glavni promoterji, glavni pospeševatelji bakrenega okraja; oni so bili boj z naravo globoko pod zemljo za uspeh drugih; zato se mora zgražati vsak nepristranski človek nad dejanji ondotnih trgovcev cerkve, časnikov in oblasti, ker so se pridružili kompanijam zoper one delavce, kateri so jih vzdrževali, kateri so jim pripomogli do ložjega kruha in v mnogih slučajih do premoženja. Ti so pokazali v polni nagoti vso svojo hinavščino. Zvestobo in naklonjenost do delavstva poznajo le dokler ima delavec dolar — če je v nesreči obrnejo mu hrbet; principa ali načela ti ljudje ne poznajo — sučejo se kakor veter vleče; in če delavec, skeb ali neskeb, te zoper-delavske inštitucije in podjetja vseh kategorij podpira, če vzdržuje s svojimi centi te nasprotnike delavskih pravic, redi gada na prsih. Naj dokazuje kedo kar hoče, mi se ob tako slamco, ob tako smet kot prihaja iz Calumeta, Mich., ne spodtaknemo najmanj pribito dejstvo pa ostane, da so vladale v rudnikih na Calumet in v okolici take razmere, da so morali vsi delavci protestirati, in vsi delavci, sedanji stavkarji in skebi so vstavili delo meseca julija in zahtevali so vsi bolj pravičnih razmer. Da se bitka vleče in vleče ni krivda tako skebov kot drugih, kot istih, ki živijo že leta in leta od delavcev, katerim so delavci postavili domove, oblekli so jih v fino oblačilo, napolnili so njih čumnato in klet z jedjo in pijačo, in njih blagajno so napolnili z zlati. Delavci so zahtevali le majhen drobec tega blagra; zahtevali so manj kot bi bilo prav. Najmanjša plača $3. — za osemurno delo, dva moža k utralnem stroju in pripoznanje delavske organizacije, katere naloga ni preganjati vero, oblast, trgovstvo, kapital, ampak le zgolj skrbeti za delavske pravice, in s tem za blagor vseh prebivalcev okraja, to so bile edine zahteve tlačenega delavstva, in z dosego teh zahtev bi delavstvo, vse delavstvo, že davno triumfiralo, če bi se ne postavili zoper delavstvo cerkev, trgovci, podjetniki in časnikarji ondotnega kraja. Kompanije [illegible] bili bi brez moči, kompanije bi morale privoliti nepretirane zahteve, če bi se pridružili delavstvu tisti, ki bi se morali pridružiti, ki od delavstva žive in to so cerkev, časniki, trgovci in podjetniki. Vsak zgovor teh izdajic, da že sprva ni bilo upati na zmago, je piškav, je pesek v oči delavstvu, tako skebom kot neskebom. Če bi cerkev, časniki in trgovstvo toliko storili za delavstvo kot so storili za kompanije, bilo bi že davno konec stavke s popolno zmago za delavsko stranko; v boljših razmerah bili bi danes isti, ki skebajo in isti, ki stavkajo. In če bi danes obrnili hrbet kompanijam časniki, cerkve, in trgovstvo calumetskega okraja, če bi potegnili z unijo ter zahtevali, da se delavske zahteve vpoštevajo, bi ne bilo v par dneh nobenega skeba in kompanije bi se morale podati brez vsega nasilja, ker dobička imajo dovolj, da lahko uslišijo malenkostne zahteve unije za delavstvo. Da ima unija v očigled tolikemu nasprotju težko stališče je samoumevno, in zategadel gre tem večja čast onim, ki vstrajajo zvesto pri uniji. Če bi prodali svoje načelo vsi časniki tako kot izdajalski list Glasnik, če bi hrepeneli vsi duhovni po kompanijskih judežiškrjotskih srebrnikih tako kot mašnik policaj Klopčič, potem padlo bi vse delavstvo v slabejšo sužnost kot so bili Negri pred emancipatorjem Lincoln-om To si zapomnite do smrti vsi delavci, skebi in neskebi: Isti časniki, isti duhovni in isti trgovci, ki delujejo za kompanije in zoper unijo, so škodljivi skebom in neskebom, ker unija se bojuje za pravice vseh.

CURRENCY PREDLOGA SPREJETA.

Washington, 23. decembra. — Senat je sprejel poročilo konference glede Currency predloge s 43 proti 25 glasovi. Ker jo je sprejela tudi poslanska zbornica, je treba le še podpisa predsednika, da postane postava. Tri republikanci in en progresivec so volili z demokrati za sprejem predloge. Predsednik je podpisal predlogo danes ob 6 uri zvečer in s tem postane postava. S to postavo se preosnuje bankirstvo, in postava ima namen preprečiti denar panike, če bo delavstvu kaj koristila je dvomljivo.

ZA STAVKARSKI SKLAD

Zadnjič poročano	$952.33
Ignac Šulgaj, Little Falls, N. Y.	.85
Nabrano pri seji društva Cirila in Metoda, št. 1, J. S. K. J. Ely Minn.	25.60
Skupaj danes	$978.78

IZ NOVE DOMOVINE.

DULUTH.

— Peter Athens, 22 let star, je bil povožen in vsmrčen od železniških vozov na Garfield Avenue.

Athens je šel obiskati bratranca, ki je v poslu pri železnici, in je korakal za vlakom. Zadaj za njim je pa privozil drugi vlak, kateri je vozil z vozovi naprej in lokomotiva zadaj. Fant ni slišal tega vlaka vsled ropota vlaka, kateri je vozil pred njim, in tako ga je podrl vlak, ki je prihajal za njim in ga je zmlel v kosce. Več delavcev, ki so delali blizu, so prihiteli na lice nesreče, a našli so le kosce mesa, katere so delavci skrbno pobrali in znosili v tovorni urad.

Opoldne je videl njegov bratranec gručo ljudi pred tovornim uradom in zato je šel gledati kaj je. Iz kosov je spoznal bratranca in bil je nevtolažljiv. Spremil je sorodnika v prostore pogrebniške ga zavoda in ni hotel koscev trupla zapustiti, ampak je sedel vse popoldne in vso noč ob ponesrečenim. Vsmrčeni je Grk.

— Prezvišeni James McGolrick, škof duluthske rimskokatoliške škofije, je izdal oglas, da se naj ljudje varujejo pobiralk milodarov, ki so našemljene v oblekah katoliških usmiljenih sester.

On pravi, da so zadnje čase nekatere ženske, ki so bile oblečene kot sestre katoliške cerkve, pobirale prostovoljne darove za razne človekoljubne svrhe. Po razglasu prezvišenega nima nihče pravice pobirati milodarov za katoliške svrhe, če nima za to pisanega dovoljenja od škofa v kateri škofiji se pobirajo milodari.

—Delavec John Maki, okoli 36 let star, se je obesil na drevo ob Lester potoku. Bil je brez dela in je obupal. Truplo je našla Mrs. Matilda Oestreich.

V žepu mrtveca je bilo 21 centov in nekaj tobaka.

Obup je gnal tega moža, ki je bil vsikdar pripravljen za delo, a dela ni mogel dobiti, v nasilno smrt. To so slučaji, ki kažejo, da ne vlada pravica na zemlji. Delavec, v tvojih rokah je prevrat te gnjile družbe človeštva. Zdrami se, pobrigaj se za volilno pravico, in na volilni dan stopi s svojim glasom na plan . Volilni glas je edino orožje za preosnovo sistema, ki žene dandanes delavstvo v obup in v smrt. Delavci porabite to orožje v svojo korist in obešati se vam ne bo treba radi pomanjkanja kruha.

— V prihodnjem letu bo zgubilo petnajst salunarjev v Duluth gostilniške licence. Tako je odločil general Hicken, in salunarji morajo plesati kakor ta despot gode, četudi plačujejo največji davek v primeri z drugimi davkoplačevalci.

Dva salunarja, med temi naš sosed Matel sta že padla pri Hickenu v nemilost, in zgubila bosta licence spomladi.

— Ward Winters, 19 let star, je vtonil v Spirit jezeru, katero spada pod mesto Duluth. Fant se je drsal, led se mu je vdrl in šel je v globočno. Truplo so dobili iz jezera drugi dan iz globočine 9 čevljev vode.

Fant je bil edini sin starišev Winters v West Dulth in jih je že delj časa vzdržaval z življenskimi potrebščinami.

— V našem uradu so se zglasili: Rojak John Agnich, salunar, Eveleth, Minn. Rojak Anton Fox prodapjalec vina, Virginia, Minn. Rojak John Prešeren in njegov sin, Ely, Minn.

AURORA.

— Mahauk rudnik je zaštapal dne 20. t. m. iz enim šiftom. Čez zimo delal bo samo eden,.

— Nekemu deputiju stopajo tukaj na prste ker hodi po hišah zvezdo in revolver kazati. Iz društev ga bomo najbrže ven vrgli. Ne hodite za delom na Auroro, nas je že itak preveč.

— Par novosti iz naselbine Aurora tudi ne bo škodilo poročati v naš delavski list Narodni Vestnik.

Z vremenom se moramo letos pohvaliti, ker dosihmal takorekoč še ni bilo zime. Z delom je pa bolj piškavo. Delodajalci so ponosni, ker imajo preobilo delavcev, in zato pošljejo sedaj enega potem drugega na dobri zrak.

Dne 14. decembra smo imeli volitev pri društvu sv. Barbare št. 19, S. H. Z. Zvolili smo sledeče uradnike: Predsednik Matt Turk; podpredsednik John Novljan; tajnik Mihael Zakotnik; podtajnik Josip Krašovec; blagajnik Jožef Verant; zastopnik Elija Smolič; nadzorniki, prvi John Jovani, drugi John Zajc, tretji Frank Sekula; bolniški odbor, Frank Mišmaš; pomoč., Anton Gregorčič, Jožef Drašler; zastavonoša Frank Novak; pomoč., Fred Zgonc, Frank Stupica; maršal, Anton Cebin; redar Alojz Kočevar. Vsi stanujoči na Aurori.

Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 2 uri popoldan pri John Zupančnču. Pozdrav in srečno novo leto!

Frank Levstik, tajnik in zastopnik.

CHISHOLM.

— Jakob Ožbalt, kateri je prestal dve operaciji, eno na slepiču in drugo na kosteh v hrbtu, in kateri je bil štiri tedne v bolnišnici, je zopet na svojem domu, vendar ne bo mogel opravljati še več časa svojega posla v First National banki na Chisholmu, kjer je vposlen.

— Hudo se je opekla štiriletna hči starišev M. Tripp. Dekle se je igralo in padlo je z obrazom in z rokama na razbeljeno peč.

— Homesteader Viljem Everett, ki ima svoj homestead petnajst milj severno od tukaj, je bil aretiran na obtožbo svojega sedemnajstletnega sina, ki dolži očeta, da je streljal nanj.

POZOR SLOVENCI!

Z dnem 1. januarja 1914 bom otvoril v Chisholmu, Minn, na 1 Ave en block od pošte blizu cerkve novo krojačnico in prodajalno za vsakovrstne možke oprave. Rojakom se priporočam za obilen obisk. Skrbel bom vedno, da bom stranke postregel z dobrim blagom in po nizkih cenah.

Frank Žagar.

ELY.

— Cenjeno uredništvo Narodni Vestnik: Prosim priobčite te vrstice v unijski list Narodni Vestnik. Sicer nimam kaj posebnega poročati. Kar se tiče zavoljo dela, ne morem dosti hvaliti, ker skoro več ljudi počiva kakor jih pa dela. Rojakom ne svetujem sem hoditi za delom.

Ob enem naznanjam vse mčlanom društva Ely, št 20. A. S. B. P. Z., da je imelo društvo svojo letno sejo dne 14. decembra in ob enem volitev novega odbora za prihodnje leto. Izvoljeni so sledeči sobratje: predsednik Louis Champa, podpredsednik Dom Mestnik, tajnik Jakob Kunstelj, blagajnik Joe Kolentz, zapisnikar Mike Avman; gospodarski odbor: prvi Peter Skradsky, drugi John Ščurk, tretji Jernej Janežič; voditelj Joe Nerid; zastavonoša Louis Janezič. Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu ob 2 uri popoldne v Frank Virantovo dvorani. Člani naj se po novem letu naznanijo pri novem tajniku. Koncem dopisa pozdravljam vse Slovence in Slovenke širom Amerike in vam voščim in želim vesele božične praznike in srečno novo leto, tebi unijki list pa mnogo napredka.

Jakob Kunstelj tajnik, bx 913.

— jajožuicoi nhdetaoi

— Slovenska Čitalnica bode imela plesno veselico dne 31. decembra, na Silvestrov večer v Jožef Skala-tovi dvorani. Začetek ob tretji uri popoldne.

Rojake in rojakinje vljudno vabimo da se udeležijo veselice v mnogobrojnem številu in pomagajo tako k razvoju in napredku slovenske narodnosti na Ely.

Odbor.

— Vstrelil se je 13 letni deček Matt Harala z revolverjem s katerim se je igral in ni vedel, če je nabasan. Revolver je bil na mizi. Deček ga je vzel v roko in se je začel igrati. Revolver se je sprožil in krogla je šla dečku v glavo. V hiši ni bilo nikogar, ko se je nesreča pripetila.

Ljudje so preveč površni s strelnim orožjem, zato se pripeti toliko nesreč. Nabasan revolver naj bi pač ne imel prostora na mizi, in sploh ni nabasano orožje za v sobe.

— Slovenska trgovina za pohištvo in železnino v Manteljevi hiši na Ely, Minn., se koncem leta 1913 lepo zahvaljuje vsem odjemalcem za naklonjenost, katero so skazali cenjeni rojaki in rojakinje tem podjetju dosihmal. Trgovina obstoji še le dva meseca, a smo zadovoljni z napredkom, do katerega so nas povzdignili večinoma Slovenci in Slovenke. Mi se zavedamo, da je podjetje odvisno največ od našega naroda, in zato bo vedno naš cilj postreči našim cenjenim odjemalcem kolikor mogoče po nizki ceni s poštenim in novim, svežim blagom.

Mi dajemo na up vsaki dan. Voščimo vam vsem srečno novo leto, pričakujemo tudi v bodoče vaše cenjene naklonjenosti in beležimo

Mantel in Pogorel

EVELETH.

— Samostojno Slovensko "Hrvatsko društvo" "Složni Bratje," Eveleth, Minn., bo imelo dne 1. januarja 1914 slavnost blagoslovljenje zastave.

— Društvo sv. Barbare, št. 30, Eveleth, Minn. naznanja članom, da ima dne 4. januarja 1914 svojo redno mesečno sejo, katere se mora vsakdo pod kaznijo društvenih pravil vdeležiti. Na tej seji se bode razpraljalo o novi zavarovalni lestvici, kakor tudi o drugih zelo važnih društvenih zadevah, zato se naj vdeleži seje vsakdo, ki nima posebnih tehtnih zadržkov.

John Pogachnik, tajnik.

HIBBING.

—Trije otroci Joe Jovovanovich-a, ki živi na Penobscot griču, poldrugo miljo od Hibbinga, v starosti od 4 do 10 let, so zgoreli zadnjo soboto zvečer, ko se je vnela hiša v odsotnosti starišev in je zgorela. Gasilici so hiteli k ognju v automobilu, a ker so pota slaba, niso dosegli ognja prej, da je že vse zgorelo z otroci vred.

Mati otrok šla je več blokov daleč po vodo, ko se je hiša vžgala Hitla je nazaj, ko je zagledala dim, in sosedi so jo komaj obdržali da ni šla siloma v gorečo hišo k svojim otrokom, kjer bi tudi ona našla smrt. Hiša je popolnomo upepeljena, sežgana trupla otrok so pa zakopali zadnjo sredo.

Stariši, ne puščajte otrok samih. To je grozni vdarec, kateri bo na srcu matere in očeta vse žive dni. Pri otrocih mora biti vedno varuh posebno jih pa ni puščati samih v hiši sedaj ko se kuri radi zime. Skrivajte tudi vžigalice.

TOWER.

— V odgovor na več vprašanj od rojakov iz Soudan in Tower, glede ulaganja denarja, tem potom naznanjamo, da istega lahko pošiljajo po pošti na naše stroške če sami nemorejo ali ne vtegnejo sem. Banka plača obresti po 3 od stotke od prvega dneva uloge in denar se lahko vsak čas dvigne. Pojasnila glede posojil; in druge važneje stvari se dajejo pismeno na zahtevo. Priporočamo se vsem cenjenim rojakom in jamčimo za popolna tajnost vseh nam zaupanih zadev, kakor tudi za hitro in pošteno delo.

First State Bank of Ely, Minn.

VIRGINIA.

—Kiktor Maki, ki žive na Great Scott blizu Buhl, je bil obsojen v globo $100, oziroma v trimesečno ječo, če ne plača globe, ker je pretepal svojo ženo.

—Lazo Evich, ki je zaklal svojega rojaka Dan Rukavinata v nekem hranilišču pri Woodbridge rudniku blizu Buhl, meseca septembra, je bil obsojen v državno ječo v Stillwater, Minn., za nedoločeni čas.

—Med 66 prošniki za državljanske pravice, dobilo jih je le 39 ni znalo odgovarjati na vprašanja ni znalo odgovarjati na uprasanja sodnika. Vsak rojak in rojakinja naj bi gledal, do dobi državljanski papir tam kjer služi kruh. Narodni Vestnik ima v zalogi knjigo v kateri je ves poduk, da zamore vscakdo odgovoriti na vprašanja, katere stavi sodnik. Cena je 15c. Rojaki naročite jo!

CALUMET. MICH.

—Cenjeno uredništvo "Narodni Vestnik,"

Blagovolite sprejeti sledeče vrstice v vaše predale.

Na konvenciji društva sv. Barbare v Pitsburg, Pa., je bilo sklenjeno na prošnjo postaje štev. 31, Calumet, Mich., da se pri vseh postajah društva sv. Barbare, pobirajo dobrovoljni denarni doneski v pomoč sobratov postaje štev. 31 kteri že delj šasa štrajkajo ter, da se iz dotčnih prispevkov plačujejo mesečni asesmenti v bratsko organizacijo sv. Barbare.

Odzvale so se na našo prošnjo do dne 14, Nov. t. l. sledeče postaje:

Postaje štev.

49	East Palestine, O.,..	$ 5.00
55	Conemaugh, Pa.,...	5.90
46	Jeannette, Pa.,....	5.00
1	Forest City, Pa.,...	7.50
25	Jenny Lind, Ark.,..	5.45
50	Burdine, Pa.,.....	4.30
6	Cleveland, O.,.....	4.55
16	Willock, Pa.,.....	12.00
71	Johnstown, Pa.,....	6.50
7	La Salle, Ill.,.....	7.00
59	Pittsburg, Kan.,...	5.50
90	Gross, Kan.,.....	4.50
13	Mineral, Kan.,.....	15.00
88	Hermine, Pa.,.....	5.00
8	Johnstown, Pa.,....	20.00
41	Mulbery, Kan.,....	7.25
52	Electric, Mont.,....	5.00
84	Staunton, Ill.,.....	10.45
18	Pittsburg, Kan., R 2	7.00
29	Rock Springs, Wyo.	9.35
44	Franklin, Kan.,....	13.70
53	Pittsburg, Pa.,....	3.00
83	Pittsburg, Kan., R 8	5.00
60	Red Lodge, Mont...	3.85

Skupaj $177.80
Izkaz dne 14, Nov. t. l....$178.94

Skupno prejeli do dne 15, dec. 1913 .....$356.74

Prisrčna hvala vsem omenjenim postajam za družtvo sv. Barbare, postaja štev. 31, Calumet, Mich.

Paul Shaltz, tajnik.

NOVICE MED SLOVENCI V AMERIKI.

—Veselica. Priredi društvo sv. Genovefe št. 108, K. S. K. J. v Joliet, Ill., v korist društvene blagajne, v soboto, 27. decembra v Sternovi dvorani.

—Umrl je v New Yorku v bolnišnici rojak Frank Marok, star 29 let, rodom iz Kostanjevice na Dolenjskem.

—Umrl je v Rock Springs, Wyo. rojak Anton Černoga. Bil je član društva Trdnjava št. 10, S. N. P. J. Vposlen je bil v premogovnem rovu na Gunn, Wyo.

—Veselica se vrši 31. decembra v Slovenski dvorani v Trestle, Pa. Začetek ob 6 uri zvečer. Imeli bodo tudi tombolo.

Smešnice.

Učitelj je razlagal učencem kake posledice provzroči strah. Pepček seveda ni poslušal.

Učitelj: Ti, Pepček, če bi tvoja mamica nenadoma izvedela, da so tvoj oče ponesrečili. Kaj bi bilo?

Pepček: Mama bi penzijo dobili.

* * *

Štiriletni Pepček je dobil za Božič čako in dolgo zaželjeno puško.

Pozno ponoči se zazdi materi, da sliši iz otročje sobe nenavaden šum. Previdno odpre vrata in pogleda v sobo: Pepček hodi s čako in puško pred posteljo gor in dol.

Ja, Pepček, zakliče mati, kaj pa delaš?

Pusti me v miru! Kaj ne vidiš, da imam nočno stražo?

V mestno brivnico pride hribovski korenjak.

"Ali tod brijete in lase strižete?"

"Da, prosim, izvolite odložiti."

Korenjak začne odlagati, najprej vrhno suknjo, potem suknjič, potem volneni jopič, potem telovnik.... Tedaj se pa glasi prestrašeni brivec:

"Oh, oča.... telovnik še lahko slečete.... hlač pa nikar...."

KUPUJTE PRI TRGOVCIH, KI OGLAŠUJEJO V NAŠEM LISTU.

DRUŠTVENI OGLASNIK.

Društvo sv. Frančiška št. 1027. Katoliških Borštnarjev (Catholic Order of Foresters) v Ely Minn.—Vsakateri, ki mu razmere dopuščajo, da zamore poleg slovenskih Jednot vzdrževati še eno Jednoto, bi moral postati član našega društva, kjer bi se marsikaj lepega naučil. Borštnarska društva imajo lep obrednik, po katerem vodijo svoje seje in iz katerega se lahko vsak nauči lepe dostojnosti pri društvenih sejah. — Društvo sv. Frančiška obreduje popolnoma v slovenskem jeziku tako, da je vsakemu rojaku umljivo. — Pri nas se lahko zaavruje za bolniško podporo po $20.00 na mesec in za posmrtnino $500,00, $1000,00 ali $2000.00 — Seje se vrše vsako četrto nedeljo v mesecu v Gleason dvorani, ob 8. uri zvečer. — Za nadaljna pojasnila se je obrniti na: **Paul Bukovich**, C. R., **Joseph Schweiger**, V. C. R., **John Matkovich**, R. S., **Jacob Skala**, F. S., **John Gouže**, T. K., **John Tomsich**, S. C.

Društvo sv. Cirila in Metoda, št. 1, J. S. K. J., na Ely, Minn., je najstarejše slovensko podporno društvo Jugoslovanske Katoliške Jednote na Ely, Minn. — Redne seje društva se vršijo vsako prvo nedeljo v mesecu v Jos. Skala-tovi dvorani, ob 2. uri popoldne. — Društvo vljudno vabi za pristop vse Slovane. Zavarujejo se lahko za smrtnino od $500.00 do $1000.00 za bolniško podporo do $420.00, za izgubo roke ali noge $400.00, za izgubo obeh rok ali nog, ali ene roke in ene noge $800.00, za izgubo enega očesa $200.00 in obeh očes pa $800.00. Ravno tako se plača popolna podpora $800.00 za popolno onemoglost vsled kakoršnekoli ponesrečbe. — Društvo sprejema moške in ženske v oba oddelka smrtnine. — Rojaki, boljšega društva si ne morete misliti, ki bi vam plačalo toliko podpor; društvo je združeno z J. S. K. Jednoto, ki posluje po popolnoma varnem sistemu, tako, da se za vaše podpore lahko popolnoma zanesete. — Za nadaljna pojasnila se je obrniti na sledeče odbornike: **Joseph Spreitzer**, Box 974, predsednik; **Jos. J. Peshell**, Box 165, tajnik; **Chas. Merhar**, Box 319, blagajnik; **John Matkovich**, Box 77, zastopnik.

Društvo sv. Petra št. 20, S. H. Zveze, v Eveleth, Minn. — To društvo spada pod Slovensko-Hrvatsko Zvezo v Calumet, Mich. — Redne seje društva se vršijo vsako četrto nedeljo v mesecu v Elks Hall, ob 2. uri popoldne. Društvo vabi za pristop vse Slovence in Hrvate. — Slovensko - Hrvatska Zveza zavaruje vsakega člana za svoto $800.00 smrtnine, ter plačuje: za izgubo ene roke za pestjo $300.00, za izgubo ene noge pod členkom $300.00, za eno oko $150, za izgubo polovico stopala na eni nogi 150.00, za izgubo treh prstov do tretjega členka na eni roki $1500.00, za izgubo palca $100.00; za vsaki drugi izgubljeni prst $50.00; za izgubo prsta do stopala na nogi $20.00; član ali članica, ki se mora podvreči operaciji za kilo dobi $50.00 podpore; za poškodbe udov, dobi v slučaju operacije vsaki nekoliko podpore. Žene, ki spadajo k društvu, dobe pri porodu $10.00 podpore; slednje predložiti morajo zdravniško spričevalo; za izgubo obeh rok $800.00; za izgubo obeh nog $800; za izgubo obeh očes $800.00. — Na novo pristopivši člani ne dobe za prve tri mesece v slučaju notranje bolezni nič podpore, a če se ponesrečijo na katerikoli način pri delu, dobe pa podporo od prvega dne ponesrečbe. Društvo plačuje $20.00 bolniške podpore na mesec; po preteku šest mesecev prevzame Zveza bolnega uda za izplačilo podpore za dobo enega leta po $20 na mesec. Podpora se izplačuje vsako četrto nedeljo v mesecu v Elks Hall. Rojaki! Pristopajte pridno k temu društvu, k Slovensko-Hrvatski Zvezi, vajti sigurni ste, da vam bo društvo, kakor tudi Zveza, natanko izplačala podporo ob času bolezni, v slučaju smrti pa smrtnino vašim dedičem. — Ako se hoče kedo kaj natančneje posvetovati, obrne naj se do odbornikov, ki so: **Frank Kochevar**, predsednik; **Frank Peny**, podpredsednik; **Frank Benich**, I. tajnik; **Frank Prebek**, II. tajnik; **Frank Bozich**, blagajnik. Bolniški obiskovalci: za mesto in Adams Section: John Slutte; za Spruce Location: John Lukanc; za Fayal Location: Frank Jarc.

Društvo sv. Janeza Krstnika št. 112, J. S. K. J., v Kittzwille, (Hibbing), Minn., vabi rojake Slovence za obilen pristop. Redne mesečne seje se vrše vsako prvo nedeljo po dvajsetem v mesecu in sicer v prostorih M. Chernugelna, Kittzville, Minn., ob 2. uri popoldne. Pri svoji seji je sklenilo društvo, da plačuje članom, opravičenim do podpore, 80c na dan, ali $24.00 na mesec. — Odborniki: **Frank Gornik**, predsednik; **Andro Diviak**, podpredsednik; **Martin Chernugel**, Box 509, I. tajnik; **Mich. Skrbenc**, II. tajnik; **Marko Majerle**, blagajnik; **Andro Ozanič**, zastopnik. Gospodarski odbor: John Vidergar, načelnik; Frank Kozlaž Gorše, načelnik, Jožef Mihelčič, ličar in John Mohor. Bolniški odbor: — Dane Smolčič, redar.

Naznanilo in priporočilo.

Rojakom iz Chisholma in okolice naznanjam, da sem prevzel Lorenc Kovachevo

GOSTILNO

Priporočam se Slovencem in Hrvatom za mnogobrojen poset.

Pri meni se dobi vedno izvrstna kapljica za žejo in fine smodke. Svoji k svojim!

JOHN LAMUTH
SLOVENSKI GOSTILNIČAR.

SPOMINJAJTE SE OB RAZNIH PRILIKAH SLOVENSKEGA ZAVETIŠČA V AMEMRIKI.

5 pristnih pijač in te so Kranjski Brinjevec, Slivovec, Tropinovec Grenko Vino in Highlife Bitters. Vsak gostilničar, kateri hoče napredovati, mora poskušati in kateri ne poskuša tudi ne napreduje s svojo trgovino. Prava pristna pijača se zamore kupiti le pri A. Horwat-u, ki importira naravnost iz Kranjskega Brinjevec, Slivovec in Tropinovec; tudi izdeluje pravo zdravilno Grenko vino in Highlife Bitters. Naročite si en zaboj te ali one pijače za poskušnjo; samo da bo eden zaboj, 12 steklenic. Prodajam samo na debelo. Pišite po cenik.

A. HORWAT, 600 N. CHICAGO ST., JOLIET, ILL.

SVOJI K SVOJIM!

SLOVENSKO - HRVATSKI SALOON

RANGE HOTEL

713 WEST SUPERIOR ST., DULUTH, MINN.
(BLIZU SOO LINE KOLODVORA)

TOČIMO SVEŽE PIVO. FINO VINO IN RAZNE LIKERJE.

: SNAŽNA PRENOČIŠČA OD 25c DO 75c. :

BACICH & TALKOVICH, lastnika.

SVOJI K SVOJIM!

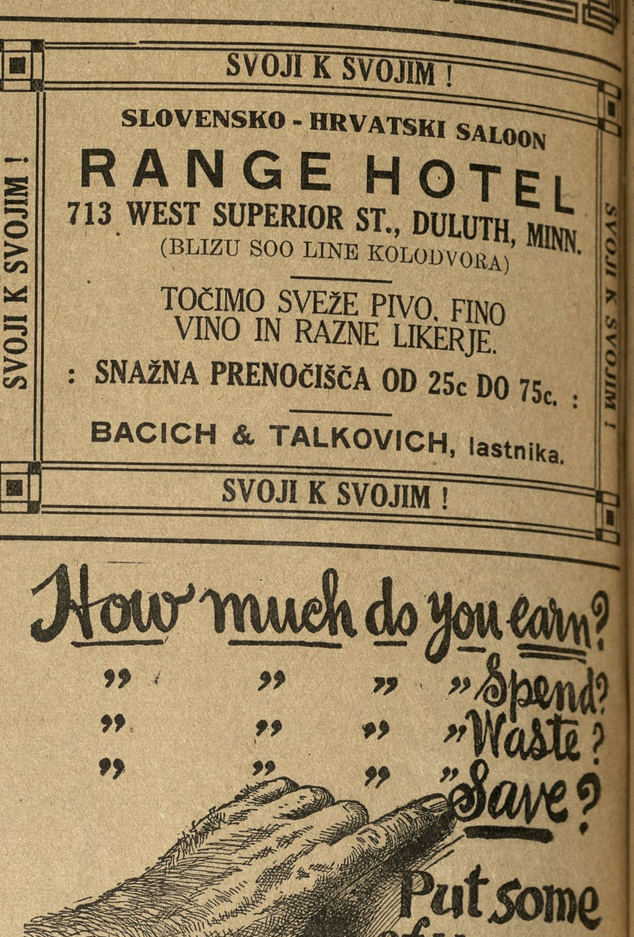

NASA BANKA NAJ BO VASA BANKA.

Z veseljem in brezplačno dajemo mi potrebne nasvete in pojasnila v raznih kupčijskih zadevah vsem onim, ki se obrnejo na nas v takih zadevah.

Posebno pozornost dajemo pri trgovskem čekovnem prometu po sameznih oseb, tvrdk ali družb.

PRI HRANILNIH VLOGAH PLAČUJEMO PO 3 ODSTOTKE.

Miners State Bank Chisholm, Minn.

KOVALL & SON, ELY, MINN.

GROCERIJSKA IN MANUFAKTURNA TRGOVINA

Tem potom naznanjamo cenj. občinstvu, da imamo v zalogi dosti novih oblek za dečke; dalje vsakovrstnih trpežnih obuval in lepega blaga za ženske obleke. Cenj. odjemalcem se vljudno priporočamo za obilen poset pri nakupovanju.

V POSLOPJU SARTORI BROS. ELY, MINN.

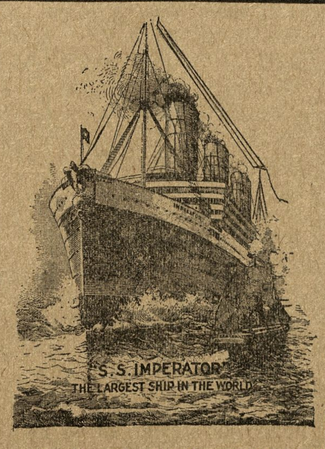

VOJSKA!

VSE PAROBRODNE DRUŽBE SO NAPOVEDALE VOJSKO CANADIAN PACIFIC STEAMSHIP LINIJI.

Ne Zamudite Prilike

TEMVEČ kupite parobrodni list za ženo, brata dekleta ali prijatelja, kateri se še nahajajo v domovini dokler je cena na nizki vojni stopnji. NOVI AVSTRIJSKI ZAKONI za izseljence bodo zelo strogi, in težko bode naše rojake dobiti v AMERIKO.

VOŽNJI LISTEK JE VELJAVEN ZA ENO LETO. POŽURITE SE DOKLER NI PREPOZNO.

Havre-New York samo $25.50

Prodajemo tudi zemlišča in lote v New Duluth pišite v slovenskem jeziku.

GONSKA AND CO.
ZASTOPNIKI
305 5th Ave W. Duluth. Minn.

Poljedelstvo in gospodinjstvo.

UMNO KLETARSTVO.

(Dalje.)

Stanovitnost vina.

Ena največjih skrbi z vinom naj bo, da se pazi da se ne skazi. Če se vino skisa, skali, ali če zavre, je pokvarjeno, in le težko ga je ozdraviti, ali je pa to sploh nemogoče. Vinorejec kot vinotržec naj stori vse, da se bo vino zboljšalo ne pa poslabšalo.

Vino bo stanovitno, če se je ž njim ravnalo kakor smo dosedaj opisali; če je svoje vrenje pravilno vršilo, če se je ščistilo in je dovolj močno. Ne sme pa imeti niti preveč sladkosti, niti preveč kisline. Normalno vino bi moralo imeti od 8 do 10 stopinj alkohola, 6 stopinj kisline in ½ do 1 odstotek sladkorja. Če ima vino več kisline, čuti se že prekislo; če pa več sladkorja pa presladko.

Če je vino doseglo vrhunec svoje zrelosti ter ima vse lastnosti katere se tirjajo od starine, potem je došel čas, da služi za uživanje in sedaj se naj napolni v steklenice. Kakor vsaka stvar, katera je popolnoma dozorela več ali manj časa ostaja na tej stopinji, potem pa začne zopet pojemati, dokler ne razpade v svoje prvotne dele. tako je tudi z vinom Poboljševalo se bo in žlahtneje bo postajalo tako dolgo, dokler, ni po polnoma dozorelo, kar se pri raznih vinih hitreje ali kasneje zgodi.

Slabejša vina so v drugem letu že dozorela, močnejša vina pa še le v četrtem ali petem letu. Po dozoritvi se vino nič več ne poboljša, ampak, če se previdno in pravilno ž njim ravna, ostalo bo nekaj let nespremenjeno. Ta stanovitnost traja pri vinih v sodah razne dobe; slabejša vina se držijo kake štiri leta, močnejša pa tudi do ducat let. Seve v steklenicah, če ne pride zrak zraven, drži se vino dlje. Vino, ki je predolgo v sodah bo žačelo po gotovih letih slabeti; zgubivalo bo boket, alkohol shlapuje in postajalo bo v splošnem vedno slabeje in bolj prazno. Noben les ni tako trden, da bi ne vhajal zrak k vinu v sodu, in vsled tega upliva postalo bo vino v gotovi dobi slabo, plitko. Dozorelo starino je toraj nesmiselno držati v sodih, in kdor drži starino v sodih čez 5 do 6 let škoduje vinu, še bolj pa svojemu žepu.

Kdor prideluje vino stori najboljše, če je proda takoj prvo leto, če so le cene ugodne; če so pa nevgodne naj je proda, kakor hitro bodo vgodne. Držati vino predolgo, je nesmiselnost. Vendar kedor je držal vino že toliko časa, da je starina povsem zrela, naj jo napolni v steklenice ali botelje. Dokler pa je vino v sodih, naj bodo sodi vedno do pilike polni in zavehani, da zrak ne more v sod. Tako vino se kolikor mogoče v miru pusti in se ne sme zdaj pa zdaj odpirati in z nategačo iz soda vlačiti. Če se vino jemlje iz soda z nategačo, mora se takoj zopet dopolniti z enako starino in trdo zavehati, da ne pride zrak v sod.

(Dalje prihodnjič.)

SAJLO IN SAJLEČ.

(Konec.)

Kadar napoljnujemo sajlo potrebujemo stroj za rezanje (cutter,) in pa te ali one vrste moč. Za majhne farme je drago in nepripravno, da bi imela vsaka te stroje. Parostroj, ki se rabi pri mlatilnici, ali pa majhni stroj na gasolin je pripraven za dosego gonilne moči, in "cutter" pa naj kupi pet ali šest sosedov skupno in rabi naj ga vsak, kadar pride vrsta nanj. Dva do tri dni bo vzelo, če hočemo napolniti sajlo, ki drži 125 ton.

Če se zgradi leseni sajlo vporabljati se zamore takoj ko je gotov; vendar dandanes se naj zgradi sajlo rajše iz cementnih opek ker je potem za veke. Cementni sajlo mora biti gotov mesec dni predno je turšica zrela za košnjo, da se nekoliko presuši.

Sajlo je zgraditi na takem prostoru, da bo dovolj prostora za dovažanje in rezanje turšice in za napolnjevanje sajlo, in drugič tako, da bo čim bolj mogoče pripravno spravljati sajleč iz sajlo v hlev. Dobro je, če stoji sajlo na takem mestu, da bo kolikor toliko zavarovan od severnih in zapadnih vetrov, da ne bo turšica v njemu zmrznila, in absolutno potrebno je da je kraj suh. Zmrznenje sajleč sicer nima slabih nasledkov, kolikor se tiče redilnih snovi sajleč, vendar je ravnanje z zmrznjenim sajleč otežkočeno, zato ker se ne sme krmiti zmrznjen sajleč, in če se sajleč otaja, se ne drži dolgo.

Kdor bi kedaj delal sajlo iz cementa ali opeke dati mu mora dobri temelj. Temelj sajlo iz tacega materijala mora biti dva čevlja debel v zemlji in gre naj tri do štiri čevlje v zemljo pod tlak za sajlo, kateri tlak naj bo pa tudi dva do štiri čevlje nižje kot je površje zemlje. Pri grajenju temelja cementnega sajlo meša naj se eno osminko cementa, tri osminke peska in štiri osminke gramoza ali šodra. Tlak za sajlo, če je že pod zemljo ali vštric s površjem zemlje, naj se napravi iz cementa. Za temelj je dober slabeji cement, za steno rabi naj se pa Portland cement in primeša naj se mortu malo apna. Notranjo steno je treba popolnoma ogladiti s finim ometom, in stena je najboljša dvoj na, da je vmes zračni prostor. Če se gradi sajlo iz opeke ali cementne opeke, naj se veže z mortom, ki obstoji iz dveh delov peska, in enega dela Portland cementa, in tej mešanici pridene naj se malo apna.

Na strehi sajlota se zgradi okno, skozi katero se sajlo napolnuje.

Cena sajlo je od $300. — do $500. — in ob priliki bomo objavili vse specifikacije in pokazali delo s slikami.

SEJANJE DETELJE IN ALFALFE.

V severnih državah se farmerji pritožujejo, da ne vspeva povoljno alfalfa, po naše lucerna. In kako bo tudi, če jo sejejo pozno v jeseni? Ako hočemo, da bo mlada lucerna ali detelja dobro vspevala, moramo jo sejati dovolj rano, da bo zamogla mlada rastlina pognati dovolj močne korenine, predno mraz nastopi. Zategadel naj bi se sejala alfalfa in detelja spomladi mesto v jeseni. kjer vladajo hude zime. Na noben način pa ni sejati po severnih državah alfalfe ali detelje po prvem juliju, in še tedaj vspevala bo dobro le pod vgodnimi razmerami. Jako dobro je, če pokrije deteljo ali alfalfo prvo leto sneg. Seje naj se pa lucerna vedno na vzvišenih prostorih, ker ima vzvišeno zemljišče dobri odtok vode, tako da bo spomladi, ko se sneg topi, voda hitro odtekla iz lucerne. Toraj, lucerna se naj seje na suhe vzvišene njive in pa ne pozneje kot 1. julija.

Jako važno je potem, da zberemo pravilno rastlino za pokritje lucerne, in da lucerno tudi pravilno pokrijemo. Farmerji posejejo navadno prav na gosto ovsa po lucerni. To je povsem nepravilno in nespametno.

Taki farmerji, ki tako delajo ne polagajo dovolj važnosti na veliko vrednost lucerne ali alfalfe, sicer bi ne zakopali te rastline z gostim ovsom. V severnih državah je ob žetvi jako vroče in primanjkuje tudi dežja, če je oves po lucerni ali detelji pregosto posejan, primanjkovalo bo mladi alfalfi ali detelji vlage v zemlji, zato ker jo pregosto sejani zoreči oves preveč iz zemlje izsrka, in iste rastline, katere se ne bodo zadušile, ker jim manjka zraka vsled pregostega ovsa, umrle bodo radi pomanjkanja mokrote v zemlji. Po alfalfi ali detelji ni posejati nikdar več kot tri peke žita na aker, ker ta gostoba žita bo dopustila, da bo zamogla alfalfa ali detelja pognati dovolj močne korenine, ki bodo segale toliko globoko v zemljo, da se bo zamogla alfalfa vzdrževati, kadar bo žito pokošeno. V avgustu in septembru navadno po severnih državah dežuje, in od tega dežja bo alfalfa pridobila toliko moči da se bo čez zimo lahko vzdržavala

Kar se tiče sejanja žit po alfalfi ali detelji, je najboljši ječmen. Ječmen nima toliko listov kot oves, in zato pristopa ložje zrak do alfalfe ali detelje; ječmen stoji tudi bolj po konci kot oves, in zato pristopa ložje zrak do alfalfe ali detelje; ječmen stoji tudi bolj po konci kot oves, in do alfalfe ali detelje; in ječmen izsrka iz zemlje manj vode kot oves.

Je pa še drugi vzrok, ki zahteva da sejemo po alfalfi ali detelji redko. Redko sejano žito že samo na sebi lepše vspeva kot pregosto žito, in poleg tega, zagotovi redko žito lepšo, gostejšo alfalfo ali deteljo, dobimo tudi lepše zrnje, če ne sejemo žita pregosto. Po alfalfi ali detelji naj ne seje nikdo nad tri peke žita na aker, in to naj bo ječmen. To bo dalo od 30 do 50 bušlov zrnja, in zagotovilo bo lepo alfalfo ali deteljo. Seje naj se pa alfalfa vedno spomladi, ne pozneje kot 1. julija, in kdor poseje alfalfo ali deteljo samo, brez, da bi posejal po nji žito, dosegel bo gotovo lepo rast.

BOJAZLJIVEC.

A. P. Čehov:

Poslovenil Fedor Aleksejevič.

Zemljemerec Gljeb Gavrilovič. Smirnov je dospel do železniške postaje Gniluški. Do posestva, kamor je bil poklican, da bi nekaj izmeril, se je moral peljati z vozom še trideset do štirideset vrst. (Če ni voznik pijan in če niso konji kake kljuse, ni do tam niti trideset vrst; če pa je voznik v rožicah in so mrhe trudne, potem je seveda celih petdeset vrst.)

"Povejte mi, prosim, ali morem dobiti tukaj poštne konje?" je vprašal zemljemerec postajnega čuvaja. .

"Kakšne konje? Poštne konje? V okolici sto vrst ni mogoče dobiti niti psa, kaj še poštne konje.... Kam pa se hočete peljati?"

"V Djevkino, na posestvo generala Kohotova."

"A tako!" je menil čuvaj in zazdehal. "Potem pojdite vendar tu za postajo; kajti na dvorišču se dostikrat ustavijo kmetje, ki sprejemajo potnike."

Zemljemerec je vzdihnil in počasi odšel za poslopje. Po dolgem iskanju je našel tam kmeta, ki je bil po dolgem pregovarjanju in omahovanju pripravljen, vzeti ga na voz. Bil je krepek človek, mračen, osepničast, v raztrgani suknji in ličnatih opankah.

"Vrag vedi, kako nerodno teljego imaš!" je zbadljivo rekel zemljemerec, ko je stopal na voz "Saj ni mogoče niti razločiti, kje je zadnji konec in kje sprednji. . .

"Kaj je pa tu treba še razločevati? Kjer ima konj rep, tam je spredaj, in kjer sedi vaša milost, je zadaj."

Konjič je bil mlad, a suh, z razprečenimi nogami in razgrizenimi ušesi. Ko se je vzravnal voznik na svojem sedežu in udaril z bičem po konju, je ta samo nekoliko stresel glavo; ko je pričel zmerjati in mu podaril še en udarec, je voz zaškripal in pričel trepetati kakor v mrzlici. Po tretjem udarcu se je pričel voz majati; po četrtem se je premaknil z mesta.

"Ali se bomo peljali tako ves dan?" je vprašal zemljemerec, ki je začutil, kako strašno trese voz, in se je čudil ruskim voznikom, ki se vozijo tako polževo počasi in pri tem puste, da se voz tako trese, da se obrača duša v telesu.

"Bo-omo že prišli!" je pomirljivo odgovoril voznik. "To je mlada, stanovitna žival... Le počakajte, da pride prav v tek; potem je skoro ni mogoče ustaviti. . No, no, hej, hi!"

Ko se je odpeljal voz iz postaje, se je že pričelo temniti. Na zemljemerčevi desni se je razprostirala temna, zamrzla ravnina, kakor daleč je bilo mogoče videti. . . Kdor se je vozil po njej, se je prav gotovo izgubil, bogvekam. Na horizontu, kjer je izginjala in se stikala z nebom, je počasi izginjala mrzla, jesenska večerna zarja. . . Na levi strani pota so vstajali v nastajajoči temi veliki predmeti v precejšnji množini, da se je zdelo, kot bi bili seneni kupi ali vas. Kaj je bilo spredaj, ni mogel opaziti; kajti na tej strani je oviral široki in ogromni voznikov hrbet ves razgled. Bilo je brezvetrno, a mrzlo, zelo mrzlo vreme.

"Moj Bog, kakšna pustinja je tu!" je pomislil zemljemerec in poizkušal zakriti ušesa s plaščem. "Nikjer ni človeškega stanovanja! Če tu človeka napadejo in oropajo, ne more zvedeti o tem nikdo, in če streljajo s topovi. . . Tudi voznik ni videti prav zanesljiv . . Kako orjaški hrbet ima! Če takle junak le s prstom potiplje katerega izmed nas, je že izgubljen! In kako divji obraz ima!"

"He, ljubi prijatelj," je vprašal zemljemerec, "kako ti je pa ime?"

"Meni? Klim."

"No, torej, Klim, kakšne razmere pa vladajo kaj tu pri vas? Ali je nevarno? Ali je tu kaj roparjev?"

"Nobenega, s tem nam je Bog prizanesel. . . Kdo pa naj tu vendar ropa?"

"No, to je seveda lepo, da ni tu roparjev. . . Vendar sem vzel seboj za vsak slučaj tri samokrese," ja lagal zemljemerec. "In proti samokresom se braniti z uspehom, ni mogoče, veš. Dvanajst roparjev se ne bojim."

Temnilo se je bolj in bolj. Naenkrat je zaškripal voz in zacvilil, se stresel in zavil proti lastni volji na levo.

"Kam me pač pelje?" je pomislil zemljemerec. "Vedno je vozil naravnost in sedaj naenkrat na levo! Končno me bode zapeljal, lump, v kakšno goščavo in . . in . . kaj takega se ne zgodi redko!" — "Čuj," je rekel vozniku. "Orej ti praviš, da tu ni nevarno? Zelo žal mi je. . . Zelo rad se namreč tepem z roparji. . . Sicer sem videti suh in sloboten; a vendar imam medvedjo moč! Nekoč so me napadli trije roparji... No, in kaj misliš? Enega sem vrgel tako, da je. . . da je izdihnil svojo dušo, ali razumeš; in dva druga sta bila poslana radi napada v Sibirijo k prisilnemu delu. Kje dobivam tako moč, sam ne vem. . . Z roko primem tako postavnega človeka kot si ti in. . . ga zaženem na tla." Tudi se je ozrl na zemljemerca. nagrbančil čelo in udaril konja.

"Da, moj dragi," je nadaljeval zemljemerec. "Vsakdo naj se boji spoprijeti se z menoj! Nele, da ne ostane roparjeva roka ali noga cela, vrhu tega se mora zagovarjati tudi pred sodiščem . . Kajti dobro sem znan s sodniki in policijskimi uradniki. Jaz sem državni uradnik, zelo potreben državni uradnik. . . in država skrbi, da mi ne stori kdo kaj žalega. Povsod ob poti je skritih nekaj čuvajev in policistov. . . Stoj, stoj!" je zakričal zemljemerec nenadoma. Kam me pa pelješ? Kam, kam?"

"Ali ne vidite? V gozd vas peljem."

"Saj me resnično pelje v gozd" je pomislil zemljemerec. "Kako sem se prestrašil! Toda ne smem kazati vznemirjenja. . . Ne sme opaziti, da se bojim. A zakaj se ozre tolikokrat proti meni nazaj? Gotovo namerava kaj slabega. . . Prej je vozil čista počasi, korak za korakom, in sedaj pa tako podi!"

"Čuj, Klim, zakaj tako goniš konja?"

"Saj ga ne gonim. Sam je začel teči. . Kadar prične teči, ga ni mogoče ustaviti. . . Žival ima pač veselje, da ima take noge."

"Lažeš, ljubi prijatelj! Vem, da lažeš! A resno ti svetujem, vozi počasneje! Drži konja nazaj!.. Ali slišiš? Nazaj ga drži!"

"Zakaj?"

"Ker. . . ker se pripeljejo od postaje še štirje tovariši. Naj nas dojdejo. . . Obljubili so, da me bodo došli v tem gozdu . . Vožnja skupno ž njimi bode prijetnejša. . Vsi so mladi in krepki. . . vsak ima samokres . . Zakaj pa se vedno obračaš in sediš nemirno kot na iglah? He? Jaz, ljubi prijatelj, ... hm, da... jaz... Mene vendar ni treba vedno gledati... Na meni ni ničesar, kar bi te moglo zanimati... Le samokresi... Če hočeš, jih bom vzel ven in ti jih pokazal... Če hočeš..."

Zemljemerec se je hlinil, kot bi iskal po žepih. Toda v tem trenutku se je zgodilo nekaj, kar v svojem strahu ni mogel razumeti. Klim je skočil nenadoma z voza in bežal kolikor je mogel v goščavo.

"Pomoč!" je kričal. "Pomoč! Vzemi konja in voz, ti prokleti hudobnež, samo ne umori me! Pomoč!"

Hitri koraki, ki so se oddaljevali, nato lomastenje po suhih vejah — in nato je bilo vse tiho... Zemljemerec, ki ni pričakoval takega

(Dalje na zadnji strani.)

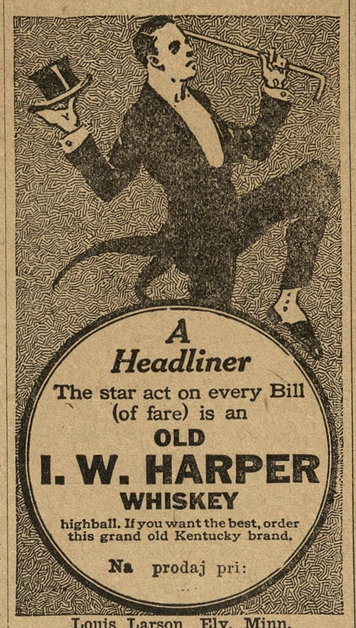

Louis Larson, Ely, Minn.
John Gouže, Frank Veranth,

352 W. Michigan St., Duluth, Minn. — Phone: Grand 1800.

Helo prijatelj!

Kadar si žejen, ali če te tare maček, oglasi se v gostilni

"Pri mačku"

(Anchor Bar)

Kadar prideš s poulično karo, oglasi se na 311—3rd Ave. za dobro pokrepčilo ali za vse druge posle, kjer boš vedno dobro postrežen.

na 311—3 Ave.
HIBBING, MINN.
JOHN POUSHA, lastnik.

John Bartol

CHISHOLM, MINN.

Grocerijska prodajalna

NAJSTAREJŠI SLOVENSKI TRGOVEC V MINNESOTI.

PRIHRANIM VAM .DENAR NA VSEH POTREBŠČINAH. PREPRIČAJTE SE!

KOLEDAR

"Glas Naroda" za leto 1914

je izšel; oskrbljen je z lepimi slikami in dobrimi spisi, ter zaeno tiskano polo obširnejši. Velja s pošto vred 30 centov.

Dobiti je pri:

Slovenic Publishing Company
82 Cortlandt St., New York City
ali v podružnici
Frank Sakser
6104 St. Clair Ave., Cleveland, O.

LOUIS BAUDEK

Grand Avenue, - - Eveleth, Minn.

Priporoča Slovencem in Hrvatom svojo lepo urejeno in z najboljšimi pijačami založeno

SLOVENSKO GOSTILNO

V zalogi imam vedno vsakovrstne domače in importirane pijače. Posebno priporočam izborni TROPINOVEC.

V OBILNI POSET SE PRIPOROČA.

Duluth Brewing & Malting Co.

Duluth, Minn.

Vari najboljso in rojakom dobro znano pivo v steklenicah pod imenom „REX" kakor :: tudi pivo v sodckih. ::

Math. Kostainshek

upravitelj za Mesaba Range. Virginia, Minn.

Svoji k svojim!

Podpisani priporoča cenjenim rojakom in slovenskim gospodinjam iz mesta Biwabik in okolice svojo lepo urejeno in bogato založeno

grocerijsko trgovino.

V zalogi ima občeznano "Cremo" moko; dalje prodaje krmo za živino, kakor: oves, koruzo, mrvo in slamo

Cene zmerne, postrežba solidna. Naročila se dostavljajo tudi na dom. ROJAKI PODPIRAJTE ROJAKA!

Za mnogobrojen poset in naklonjenost se uljudno priporočat

MATH. VIDAS,
slovenska trgovina
BIWABIK, MINN. Telefon 63.

COPENHAGEN

DUHAN ZA NOSLANJE

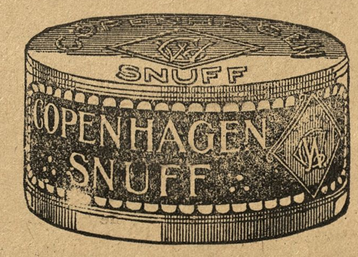

MI JAMČIMO

dan je COPENHAGEN SNUFF bil vedno in je tudi sedaj vedno popolnoma pristen. Mi ga hočemo prodajati povsod. Če ga vaš trgovec nima, ga vam mi pošljemo po pošti po navadni ceni 5 centov za škatlo, dokler ga ne dobite pri vašem trgovcu. Sprejemamo tudi poštne znamke.

Copenhagen Snuff za čikanje je najboljši tobak na svetu za čikati.

WEYMAN-BRUTON CO.
50 Union Square New York

Dopisi.

Eveleth, Minn.

Cenjeni urednik: Prosim da mi odstopite malo prostora v našem delavskem listu N. V., list, kateri uči ubogi delavski narod. Pred par dnevi sem dobil pismo iz Calumeta od Ane Mišica. Pisala mi je ta gospa da me naj bo sram, da pošiljam denar za štrajkarje in pa da naj pridem na Calumet, da rabijo v Union storu enega poslovodjo. Da vam povem zakaj se Ana huduje nad menoj. Zato ker sem njenemu soprogu pisal, da naj ne skeba, da naj ne jemlje kruh iz ust sebi in svojim bratom. Nato, poglejte spaka, se je Ana tako razskačila, da mi je napisala eno pismo v angleščini. Ker pa jaz, kot stavkarski Janez, se ne morem zateči v naš list, da me tako obvaruje skebske Ane. O. Figa, kako se motiš! Ali te ni sram da se oglasaš ti izdajalka slovenskega naroda. Če bi bil jaz tebi za gospodarja kako bi fige frčale od tebe na vse strani! tudi sv. Blaža žegen te ne bi obvaroval.

Čital sem dopis v Glasniku, kateri je priromal iz Chisholma. No, pa kaj hočemo. Znano je vsim ubogim trpinom v Calumetu, da je mesto Chisholm eno prvih na Mesaba Rangu, katero je največ poslalo za štrajkarje, zato ni treba nikomur o tem razmotrivati, kajti muh je dosti različne kakovosti. Ravna ob štrajku so duhovni dosti krivi, če ravno ne vsi, kajti po mojem mnenju naj se duhovni brigajo le za cerkvene posle, nikakor pa ne verujem da bi se vmešavali v politične stvari, sploh ob času štrajka. Pa kaj čudno se mi zdi, da ima Bog več ljubezni do skeba kakor do ubogega štrajkarja; saj je vendar štrajkar lepše ime kakor pa garjevec.

To pa le zato rečem, ker vem, da duhovni vedno zagovarjajo skebe, a nikakor ne štrajkarjev. Nadalje piše dopisnikar, da nikakor ni res, da bi duhovniki ali cerkev branili proti izboljšanju delavskega položaja. In to je ravno narobe; kajti očividno je kako se postopa proti ubogim štrajkarjem. Saj se vidi, da sami duhovni nosijo zvezde; to je dovolj dokazano. Če bode štrajk zgubljen kar upam, da ne bo, bodo duhovni krivi polovico. Če pogledamo okrog sebe se nam čudno vidi, kako more duhovščina pomagati kapitalistom, ko vendar večina naših Slovencev in Hrvatov so katoličani. Strašansko hudodelstvo naredili štrajkarji, ko so ubili tri kozjake, kateri so prišli skebati v bakreno okrožje! Vse je na nogah. Kaj bo zdaj! tako so kričali in upili listi v bakrenem okrožju. Jaz mislim, da to ni nihče drugi napravil kakor kake new yorške barabe. Da bi pa te barabe postreljale sedemdeset štrajkarjev in okoli devedeset socijalistov, to bi se pa dopadlo tamkajšnji Citizens Alliance.

Vsaka baraba bi dobila zlato medaljo od kralja Jima, in gotovo bi ob času pogreba oddali kapitalisti tri strele za hrabrost barab.

Živela Sloboda!

Ne dolgo tega, ko mi je pravil nekdo, ki se je mudil v Minnesoti da mu je rekel ob času ko je nosil zvezdo eden iz med kraljeve straže, če moreš le po stavkarju, samo pazi, da te kedo ne vidi.

Toraj to je dovolj dokazano koliko se misli o štrajkarskem trpinu. Ker sem tudi jaz pred par leti rinil na North Tamaraku ono rujavo karo na pol nag, vem kaj trpijo oni, ki opravljajo to delo. Svetoval bi onim, kateri mislijo da je to fajn žab, naj gredo poskusiti za par mesecev; potem bode vsak ložje presodil kaj je boljše, delati ali pa štrajkati za boljši položaj delavstva.

Ti Anica Klemenc se pa ne podaj, četudi Elija nate puca! Navdušaj tudi druge Slovenke, katere niso skebske grinte.

Slovenci in Hrvati po širni Ameriki priskočite na pomoč in pomagajte ubogim otrokom, ko se njihovi očetje borijo s krutim kapitalizmom za izboljšanje delavskega razmerja, da bode tudi delavec slavil enkrat rojstvo Nazarenca v miru.

Toplo vam pa priporočam N. V! Čitaj ga, in če imaš prijatelja tudi njemu ga priporoči.

K sklepu prilagam $5. za revne nedolžne otročiče stavkarskih starišev voščim vsem veseli Božič in srečno novo leto, vam stavkarjem pa polno zmago. Z. Z. C.

Calumet Mich.

Drago mi uredništvo, Narodni Vestnik: Še nobenkrat vam nisem pisal na nikakošen način, sedaj pa ko se že tako dolgo borimo za obstanek in za večje pravice delavstva, hočem malo opisati našo borbo oziroma na Michigan, kakor se bori delavstvo večkrat po drugih krajih, za pravico zoper krivico, za boljši življenske in delavske razmere, za nekoliko več zaslužka ker draginja je vedno višja, in za pripoznanje, da smo tudi mi ljudje in imamo pravico se združiti ali organizirati. Delavski čas pred stavko je bil predolg za tako mučno delo kakor je po tukajšnih rudnikih, plača bila je prenizka in mi smo bili preveč. preganjani, preveč trudapolnega dela se je zahtevalo od nas delavcev. Kdor ima družino jo ni mogel pošteno preživeti, kajše, da bi dal otrokom prepotrebne izobrazbe, pa makari da je delal po 12 ur na dan. S starim plačilom bilo je nemogoče kaj prihraniti, in delavec ni mogel gojiti nobenega upanja, da bi si kedaj z napornim delom in stradanjem toliko prihranil, da bi se zamogel osamosvojiti, da bi postal kedaj gospodar lastne domačije, kjer bi ne imel le podstrešje ampak tudi kruh kadar ne bi mogel več s svojimi močmi zadostiti kompanijam in bosom. Nekaj se je moralo vkreniti, in druzega pota ni bilo kot združeni nastop, in zategadelj smo se združili pod unijo Western Federation of Miners. Kar je nas zavednih delavcev smo takoj stopili v vrste organiziranega delavstva, in tako združeni smo protestirali proti izkoriščanjem od strani naših delodajalcev in stopili smo v stavko. Ti bakreni baroni so skubili in zlorabljali delavstvo že odkar se je baker odkril v tem okrožju, in to skubenje bilo je vedno bolj občutljivo vsled rastoče draginje. Žal le, da je tukaj še vedno dovolj takih ljudi, ki verujejo v hlapčevstvo in v sužnost, ki verujejo v copernije. Med temi je mnogo naših Slovencev, vendar največ grintovcev je prišlo iz Nove Meksike, in ti ljudje so povsem ponižni sluge vseh izkoriščevalcev. To so Judeži, ti Meksikanci, in le vsled tega, ker so največji ignoranti. Ravno taki, in v enem oziru so pa še grji Judeži naši Slovenci, ker ti delujejo zoper svoje narodne brate, kateri iščejo ž njimi skup v tujini kruha. Ti skebi, če niso povsem k sužnosti nagnjeni, morajo priznati, da so zahteve stavkarjev opravičeno četudi pravi njih vodja, črni Luka Klopčič, da so zahteve naše pretirane in, da, če smo zlorabljeni, bomo dosegli po smrti plačilo. Teh grintovcev sloveskih je na Calumet 54 in prihodnjič prinesel bom imena, da jih ves civiliziran svet spozna.

Nekateri teh grintovcev so vlekli podporo od unije štiri mesece, sedaj pa, ko so si navlekli živeža za par mesecev, jih je pa ta boljša polovica nagnala skebati. Dragi čitatelji in čitateljice, to so vam Judeži in izvrški človeške družbe, katerih imena si bomo na veke zapomnili zavedno delavstvo. Sram vas bodi. Zapomnite si dobro, da sami sebi škodo delate in tudi svojim otrokom, ki bodo primorani služiti kruh v sužnosti mesto svobodni možje za kojih pravice bi se brigala unija. Ti pa, dragi mi Narodni Vestnik, hodi po tvoji sedanji poti, spodbujaj delavstvo k združenju in odpiraj nevednežem oči, ker le nevedneži so najbolj ponižni in nečejo istega kar jim po pravici gre. Če bi se skebi držali po ukih Narodnega Vestnika, ki je tolikokrat apeliral na nje, ne v lastno, ampak v splošno delavsko korist, bila bi stavka davno končana s popolno zmago unijskega delavstva. Zatoraj slovenski delavci naročujmo se in izobrazujmo se s pomočjo naprednih delavstvu prijaznih listov ako hočemo, do bomo kedaj dosegli večje pravice.

Srčno voščilo k božiču in ves uspeh k novemu letu vsem Slovencem in Slovenkam in Tebi vrli Narodni Vestnik ves procvit.

Štrajkar.

POTNE ČRTICE.
Piše John Bergant.

Nekega lepega jesenskega dne meseca novembra 1900 se je v neki vasi na Gorenjskem raznesla vesela novica, da je izvoljen v Ameriških Združenih Državah zopet republikanskega predsednika Wm. McKinley.

Govorilo in delalo se je veliko povsod o bodočnosti predsednika ter so se pričakovali zopet dobri časi, ker se je pred volitvami obetalo volilcem zlate gradove pod republikansko vlado. O teh bodočih dobrih časih je zvedela tudi Evropa čez široko lužo, in verjelo je to medeno prihodnjost največ priprosto ljudstvo, kateremu so bile amerikanske razmere sploh nič znane. Posebno navdušenje je vladalo v Avstriji in na Kranjskem, kjer je revno ljudstvo kolikor največ mogoče zatirano od vlade, katere cilj je samo despotizem in ohranitev staroveškega suženjstva pod plavokrvnimi plemenitaši. Ker ne najde uboga slovenska para pri vladi druge pravice kakor "delaj in plačaj" neizmerne velike davke pa mu nalagajo vsaki dan, vzemi pa kjer hočeš, nič ne de, če pogineš od gladu, glavna stvar je, da se plavokrvni plemenitaši zabavajo s tem, da napovedunjejo sosednim državam vojne ter trošijo krvavo zasluženi in pristradan denar davkoplačevalcev. Na ta način se ni čuditi, da si mora ubogi trpin iskati kruha v tujini, v Nemčiji, Ameriki al kje drugje, da obvaruje propada svoje rodne grude in da ohrani dom svoji družini. Če bi ostal doma, bi lezel v dolgove vedno globokejše, mesto da bi prišel naprej. Kaj se pa briga avstrijska vlada za to, če se proda kmetu posestvo, kaj jo briga, če zgubi družinski oče streho, kaj jo briga, če raztrgani in napol oblečeni otročiči kličejo, mama, ata kruha, kaj jo briga, če umira cela družina gladu in mraza, glavno je. da je dovolj denarja za morilno orožje, puške, topove, bojne ladje in drug temu primeren "šport" ljudi, ki se smatrajo za nekaj višjega ter si prilastujejo privilegij da so iz boljšega mesa, kakor navadni ljudje, po njihovih žilah pa se ne pretaka navadna kri rudeče barve, ampak plava. Kar se tiče telesa in postave so skoraj popolnoma podobni navadnim ljudem, pozna se jih pa po dragocenostih, ki jih nosijo na sebi, po njihovih zavoženih podjetjih in po njihovih visoko donečih imenih, druge pa tudi potem, da nič ne orjejo in sejejo, ampak samo žanjejo bogato žetev v potu obraza drugih.

S težkim srcem zapusti Slovenec svoje domovje ter se navadno poda vsakdo v deželo, kjer se cedi strd in mleko in se kotajo iz hriba dobri štruklji. Pričakujoč boljše bodočnosti, smo sklenili zgoraj imenovanega leta tudi vnaši majhni vasici, da se podamo iskat si boljše sreče in nove domovine. Za čele so se priprave in nekega dne jo odrinemo s težkim srcem na dolgo pot za boljšo bodočnost. Bilo nas je nekaj nad ducat junakov ki smo sklenili zapustiti to blaženo Avstrijo in hišo, kjer je tekla zibel nas in naših pradedov. Zapuščali smo z otožnim srcem rodno streho, kjer nas je mati ljubila in negovala kot razposajeno deco in še kot dorasle mladeniče. Ginljiv je bil prizor na bližnji postaji, kjer smo se poslavljali z rosnim očesom od svojih dragih, prijateljev in znancev, fantje od zaljubljenih deklet in kjer me je moja mati zadnjič poljubila in pritisnila na ljubeče me srce s pripombo, da me vidi zadnjič, katere besede so se tudi žalibog prehitro vresničile, ker sedaj že spi v grobu. S težkim srcom smo pričakovali, kedaj pripiha znani počasni „lukamatija" ter nas popelje v Ljubljano, od tam pa čez Trbiž proti obali atlanskega oceana. Čeravno smo se pred odhodom kazali junake, se je vendar sedaj odprla tiha žalost v srcu vsakega, ko smo drčali mimo ponosnega Triglava, ki nam je kazal svoje bele stene skozi oblake proti sinjem nebu, ter smo si predstavljali ž njim že v duhu amerikanske nebotičnike. Po dolgi mučni vožnji in prekladanju smo dospeli v gorato Tirolsko, katero smo zapustili med belimi snežniki, milje visoko nad morsko gladino ter dospeli še v bolj gorato Švico, sliko pa sospreminjala krasna jezera. Ko smo privandrali v Bazel, nas je obkolilo takoj nebroj raznih agentov ki so se skoraj stepli za nas, toda nismo jim šli na lim, preskrbeli smo se z vsem potrebnim sami. Dospevši v New York, smo najprej prodajali po mestu zijala ter se nismo mogli dovolj načuditi tisoč okenskim nebotičnikom ali oblako praskalcem. Ker nam je pred izkrcanjem kip svobode naznanil, da smo v svobodni novi deželi, smo se tudi vsled tega gibali svobodnejše. Toda žal, da se nismo dolgo veselili obljubljene dežele, ker nas je kmalu zadela vse ista usoda, namreč kramp in podzemeljska jama. Skusil sem si te dobrote dovolj, dokler si nisem prihranil nekaj centov ter si napravil temelj za boljšo bodočnost.

(Dalje prihodnjič.)

Tover, Minn.

Ob dolgih zimskih večerih, brez vsakega dela, sem sklenil opisati življenske razmere med slovenskim ljudstvom na Soudan, kjer smo večji del Slovenci. Par mesecev živim že tukaj in spoznal sem, da kraljuje tudi tukaj med narodom, ki je tako rekoč ene krvi, med Slovenci, grda nevošljivost in želja kako bi eden druzega vničil in mu škodoval. Reči moram, da sem že prebral v teku svojega življenja že marsikatero podučljivo stvar v knjigah, še bolj pa v časnikih; mnogo sem prebral že knjig in časnikov v drugih jezikih, vendar v nobenem časniku ki se tiska v katerem drugem jeziku nisem našel takih nasprotstev in prepirov kakor ravno med Slovenci. Ne moremo se prištevati mi k visokoučenim možem; tudi niso vsi dobri, ker med ljudstvom je isto kot med pšeničnim zrnjem nekaj je dobrega, mnogo pa tudi slabega zrnja. Tudi tukaj so dobri možje, očetje, ki morajo s svojim rokami živeti sebe in družino, in ti delavski možje nimajo vsi grde napake na sebi, da bi gojili zavist, ampak so zadovoljni če vidijo, da ta ali oni rojak napreduje. Nikdo, ki je pravičen, ne bo nikomur zameril, če hodi v cerkev v nedeljo k službi božji; ampak prisiljen sem prašati po koga hodijo taki možje v cerkev, ki se ne ravnajo po največjem uku Kristusa. Sv. evangelij ukazuje ljubite se med seboj kakor bratje in sestre. Vprašam pa, ali je to bratovska ljubezen kakor jo kažejo mnogi naši ljudje? Ali je Bogu ta nesloga in razprtija ljuba? Mi smo vsi otroci božji, vendar naš skupni Oče ne more najti dopadajenja nad takimi gonjami kakor so med nami. Zamanj, zamanj, dajemo božjim namestnikom, kar od nas tirjajo, če pa ne spolnujemo od samega Boga postavjenih zapovedi. Zato tiste cente vbogajme in v cerkveno podporo nam ne bo Bog odpustil tolikošnega greha kot je neopravičena gonja eden proti drugemu.

Tukaj v tem rudniku delamo možje in fantje štirih narodnosti, pa opazil sem, da vlada med tremi narodi sloga, med nami Slovenci pa nesloga. Ti drugi narodi ne bodo nikdar eden druzega črnili in tožili, naši korajžni Slovenci pa komaj čakajo, da pride tisti čas, da jim je mogoče začrniti rojaka, in v tem grdem obrekovanju napravijo najrajše slona iz mušice.

H koncu mojega dopisa vprašam take zavedne može, ki verujejo v razkol, kedaj bo tisti čas, da bomo tudi Slovenci dospeli do tistega stališča ko bomo zamogli z združinimi močmi dospeti do kakih skupnih podjetij. Naše jednotice in zvezice so dokaz, da smo nedini in nesložni.

Iskreni pozdrav vsem bralcem in bralkam tega vrlega delavskega lista, in vsem zavednim možem in njih družinam srečno novo leto!

Naročnik.

Ely, Minn.

Prosim malo prostora v našem delavskem lestu. Nisem se še oglasil z nobenim dopisom. Danes se prvič, pa jako mi je žal, da nimam nič kaj veselega poročati, ampak žalostno novico, da nam je ugrabila prerana smrt dobro znanega rojaka Frank Lesarja. Šel je v nedeljo 14. decembra na lov, pa ko je tako šel po ledu čez malo jezero je prišel v sredi jezera do studenčine, katera je prežrla led 5 do 6 čevljev na široko, in tu se je vdrlo njemu in njegovemu spremljevalcu Peter Kržetu. Krže zna dobro plavati in tako se je rešil po hudem naporu, rojak Lesar je šel pa na dno.

Tukaj zapušča ranjki obžalovanja vredno soprogo in sorodni-

Dalje na zadnji strani.

NOVA SLOVENSKA NASELBINA

v Wisconsinu, prvi poljedelski državi ameriške Unije.

Med vsemi državami prostrane republike zavzema Wisconsin najodličnejše mesto, kar se tiče poljedelstva, živinoreje in sadjereje. V nobeni drugi drževi ne živi farmar v tako ugodnih razmerah, kot ravno v tej napredni državi, katera tudi v mrsičem drugem nadkriljuje ostale svoje sosestre. Wisconsin je država, katera po svojem zdravem podnebju, po svojih čistih, hladnih vodah, po svojih krasnih jezerih, po svojih bogatih loviščih itd., najbolj prija našim ljudem. Zato pa je tudi v državi Wisconsin toliko slovenskih farmarskih naselbin, kot v nobeni drugi državi Unije. Ljudje se trumoma naseljujejo na farme, ker vedo, da je le na farmah njih bodočnost in ker jih razuntega k temu takorekoč silijo že skoro neznosne delavske razmere po mestih (splošna draginja, vedna nevarnost brezposelnosti, slabe plače, naporno in nezdravo delo po smrdljivih tovarnah itd.).

Kar je bilo dobre farmarske zemlje, dostopne doslej Slovencem, se je vsled kričeče judovske reklame od strani raznih zemljiških agentov v drugih državah večinoma že vsa razprodala, tako da ej sedaj to, kar še ponujajo zemlje le bolj dvomljive kakovosti in manjše vrednosti.

Wisconsin pa je obsežna dežela in še daleč ne tako obljudena in naseljena, kakor bi po svojih naravnih prednostih pred drugimi državami lahko bila. V Wiscosinu se še dobi dobra zemlja; vendar Slovencem doslej ni bila na ponudbo, pač pa drugim Slovanom, v prvi vrsti podjetnim Čehom, ki so priznano najboljši poljedelci med vsemi Slovani. Kjer se naseli razboriti Čeh, je to že samoobsebi zadosten dokaz, da zemlja tam ni slaba! —

Podpisani naselbinski družbi se je po dolgem prizadevanju posrečilo, da je dobila edino zastopništvo v svrho razprodaje te izvrstne farmarske zemlje med Slovence.

Ne bomo hvalili naše zemlje, kakor hvalijo svojo na vse prete ge razni chigaški špekulanti agentje; — kajti stojimo na stališču, da se vsaka dobra stvar sama hvali, — pač pa vam priporočamo le, da nam pišete še danes po natančen sloveski, bogato ilustrovani popis zemlje z dotičnim zemljevidom, ki ga na zahtevo pošljemo vsakemu brezplačno. V tem popisu najdete vse, kar želite zvedeti o zemlji, ki jo hočete kupiti.

Ta farmarska zemlja se bo po 31. decembru takoj podražila.

Pišite nam še danes in mi vam drage volje damo vsa potrebna pojasnila o tej novi slovenski naselbini.

Slovenska Naselbinska Družba,
198 First Ave., Milwaukee, Wis.
(Adv.)

Naročite si Narodni Vestnik, ako želite dobro čtivo.

NEBO CORK TIP CIGARETTES
10 FOR 5c

Najboljše cigarete vseh cigaret

Pristne—bogate—zadovoljive

Izvanredno kadenje, z izvrstnim okusom

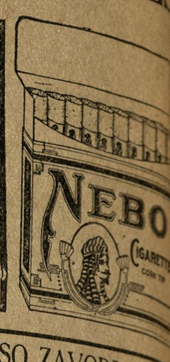

SIROTIŠNICE IN ZAVETIŠČA SO ZAVODI SAMARITANSKEGA USMILJENJA; ČE SMO KRISTJANI V SRCU, VSTANOVLJAMO JIH.

Samostojno Slov.-Hrv. Podporno Društvo
Složni Bratje

Ustanovljeno 1 svečana 1913, Eveleth, Minn.

Društveni odbor:
Predsednik: **John Intihar,** Box 123. Podpredsednik: **Fr. Okoren,** Box 711
I. tajnik: **Frank Peterlin,** Box 706. II. tajnik: **Anton Lavrič.**
Blagajnik: **Josip Francelj, Grand Av.**

Bolniški odbor:
Frank Blatnik, predsednik. **Math. Hrovat za mesto.**
Gregor Gregorčič za Spruce Loc. **Frank Platnar.**

Nadzorniki:
John Tanko. Frank Štrukelj, John Kapuš.

Društveni zdravnik: Dr. Johnson.

Redne seje se vrše vsako tretjo nedeljo v mesecu v dvorani Josipa Francelj.

Dragi rojaki Slovenci in Hrvati! Zanimajte se za naše podporno društvo, katero vam nudi lepo podporo v slučaju bolezni.

Naselniška družba "Ilirija".

Tem potom si usojamo naznaniti rojakom, ki se zanimajo za farme, da smo prevzeli v najrodovitnejšem delu države Wisconsin, v bližini industrijskega mesta Merrill, ki je oddaljeno 200 milj od Milwaukee, zemljo, na kateri se je vstanovila nova slovenska naselbina. Prostor leži v sredini bogatih farm, ki kažejo imovitost lastnikov. Svet leži med tremi državnimi cestami in tri do štiri milje dalje se nahajajo stare naselbine s šolami in trgovinami, kakor tudi s parnimi žagami, ki kupujejo ves les od naseljencev. Železnica je dve milji oddaljena in zvozi ves les od naseljencev za male stroške v mesto Merrill v tovarne, ki izdelujejo papir. Kdor kupi farmo tukaj, ima to prednost, da se lahko preživi s tem kar skupi za les in da dobi v zimskih mesecih od lastnika zemlje vedno delo v tovarnah v mestu, katerih je 16, ali pa v tri milje oddaljeni parni žagi. Kdor je sedaj brez dela ter se misli izseliti na farme, naj to takoj stori, da mu ne bode potreba biti celo zimo brezposelnim. Dosedaj so se tukaj naselile družine, ki že na delu že po eno do tri leta. V pomoč jim je, kakor se izražajo to, ker je vedno priložnost dobiti delo, in ker vsak kos lesa lahko prodajo, ako ne na žago, pa v papirnice; nadalje je tudi v veliko pomoč sirarna, katero so si farmerji ustanovili in kamor se lahko mleko prodaja. Vsakemu, kdor ne najde vse tako, kakor tu popisano, se povrnejo stroški, ako pride semkaj in si ogleda. Za pričetek tukaj se potrebuje polovico manj denarja kot drugod in lastnik zemlje, kakor tudi družba sama, ki je podpisana, pomaga naseljencem, da jim olajša delo in stanje spočetka. Cena akru je od $16 do $18. Kdor se misli izseliti na farme, naj se takoj oglasi, ker ta priložnost bode le še malo časa. Pišite po pojasnila takoj na: **ILIRIA COLONIZATION CO. FRANK NOVAK, upravitelj, SHEBOYGAN, WIS.**

NAZNANILO

vsem Slovencem po Minnesoti, da sem glavni prodajalec zemljišč, lotov, pri Steel Plant, Gary in New Duluth, ter glavni zastopnik štirih največjih **Insurance Company.** Zavarujem hiše in pohištvo za slučaj ognja. Preskrbujem prepise zemljišč, izvršujem dolžna pisma in pooblastila za Ameriko in Evropo, sploh vsa notarska opravila.

Max Volčanšek
Telephone 104
509 Grant Ave. **Eveleth, Minn.**

ZA BOŽIČ IN NOVO LETO

se kaj radi spominjajo Slovenci svojcev v stari domovini in jim pošiljajo darove; seveda iz te dežele večinoma le GOTOVE DENARJE; v tem oziru je najboljše, da se obrnejo v materinem jeziku na podpisanega, kateri : : : : : vse hitro in točno odredi. : : : : :

Frank Sakser
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
6104 ST. CLAIR AVENUE, N. E., CLEVELAND, O.

Iz stare domovine.

KRANJSKO.

Pro. Uroš Džonič, ki je bival letos septembra meseca v svrho literarnih študij delj časa v Ljubljani, referira sedaj v srbskih listih n. pr. o "Vedi" in njeni jugoslovanski anketi, kakor sploh o kulturnem delu mlajše slovenske generacije.

Nečuvena sirovost. Pretežna večina policijskih stražnikov so možje, ker izvršujejo svojo v resni ci težavno in odgovorno službo s pravim taktom in z vso potrebno koncilijantnostjo. Toda tudi v vrstah policijskih stražnikov so izjeme, ki samo kompromitujejo pošteno ime ostalih stražnikov, ki vestno, pošteno in pravično izpolnujejo dolžnosti svojega težkega poklica. Takšna izjema je stražnik ki je služboval na Karlovski cesti v Ljubljani. Bilo je okrog pol 5. popoldne. Pred neko gostilno na Karlovski cesti se je ustavil voz, na katerem so bile naložene steklenice sodavode. Voznik, prileten trezen mož je stopil z voza, vzel par steklenic in jih odnesel v gostilno. Voz s konjem je ostal za trenotek sam na cesti, kar je proti policijskim predpisom vendar pa to ni malo ne upravičuje postopanja, ki ga je zagrešil pred gostilno prišedši stražnik. Čim se je vrnil iz gostilne voznik — pošten obrtnik, izdelovatelj sodavice — je stražnik moža nič hudega slutečega še na pragu, zgrabil za prsa ga proglasil za aretiranim ter ga z enim sunkom prav brez vsakega povoda vrgel preko trotoarja v ulično blato, da je bil revež blaten in moker. Ljudje, ki so videli ta ostuden prizor, so se jedva premagali, da niso dali glasno duška svojemu ogorčenju nad takšnim nezaslišno sirovim postopanjem. Stražnik je nato dvignil starčka iz blata in ga tiral kakor kakšnega hudodelca na policijsko stražnico Med vso to proceduro je seveda stal konjiček z vozom čisto sam na cesti, kar pa menda ni proti policijskim predpisom, kali? Zahtevamo z vso odločnostjo, da se napravi enkrat za vselej konec takšnim sirovostim. Menda obrtniki ne plačujejo davka za to, da bi jih vsakdo smel valjati po blatu.

Umrl je 2. t. m. g. Jakob Šolar v Tržiču gostilničar in posestnik vulgo Gašperin, v 74 letu R. I. P.

500 kron zgorelo. Četrtek 4. dec. je neka v Kolodvorski ulici stanujoča dekla pustila svojo obleko, v kateri se je nahajalo 550 K bankovcev in 13 K drobiža, blizu peči. Oblekla se je pa užgala in je ves papirnat denar zgorel, niklasti pa se je poškodoval.

Umrli so: Marjeta Hren, mestna uboga, 74 let.—Ivan Melik, delavec, 57 let.—Karolina Pauschin, vdova trgovca, 69 let. Terezija Marolt, mestna uboga, 68 let.—Ivan Klešnik, prosjak, 60 let.—Judija Kmet, posestnica, 54 let.

Nezgode. Sprevodnik Franc Potočnik se je na postaji Rakek pri premikanju čez tir spodtaknil in si hudo ranil levo nogo. — 17 letni Franc Gradišnik v Kregarjevem pri Kamniku je padel z voza in si obe nogi zlomil. — 20 letnega Lojzeta Bregarja v Privinjah je podrl na tla bik tako, da si je fant zlomil desno roko.

Samoumor. Blizu Kamnika se je obesil 60 letni posestnik Tomaž Hribar, ki se je nahajal v slabih premoženjskih razmerah. Bil je velik žganjepivec.

Požar. Iz Adlešič, 3. decembra. Ni še minulo šest tednov, odkar se je poročalo o požaru v Tribučah, in že mi je poročati o drugem požaru v isti vasi.. Ponedeljek 1. dec. začelo je namreč goreti ponoči okoli 10. ure pri Mikotu Cvitkoviču, hišna št. 20. Zgorela mu je kašča s trgovskim blagom in senik z vso krmo. Vsa škoda je precenjena na 2014 K. Od tu pa se je užgala tudi sosednja hiša Ivana Jakša št. 19, katere gospodar je v Ameriki, Temu pa je zgorela hiša, štale, skedenj in svinjak. Razven tega tudi vse turšica in nekaj ajde. Provzročena škoda je cenjena na 4392 K. Zavarovana sta bila oba pri "Vzajemni." Prvi za 1900 K, seveda tudi za ona poslopja, ki so ostala, drugi pa za 1200 K. Zažgala je, kakor se sploh misli, neka ženavdova, ki je že v zaporu, in je stanovala v Zorencih črnomaljske župnije, in sicer iz maščevalnosti.

Tatinska cigana. V Homcu pri Kamniku sta prišla h kajžarici Katarini Jerman cigan in ciganka in sta prosila ženico, če se smeta nekoliko pogreti. Žena jima je dovolila. Za zahvalo pa sta ji odnesla cigana denarnico, ki jo je imela žena v omari.

ŠTAJERSKO.

Poneverba. Ivan Walse iz Celja, ki je v Gorici poneveril svojemu gospodarju Antonu Jakliču 318 kron, je bil obsojen na 5 mesecev ječe.

V Gaberju pri Celju so vlomili tatovi pri trgovcu Petschuchu in odnesli blaga, srebrnine in denarja za 400 kron. To je tekom leta 30. vlom v celjskem okraju.

Iz Maribora. V grajskem gozdu so našli obešenga nekega 16 letnega steklarskega vajenca. Učil se je pri znanem steklarju v Vetrinjski ulici.

Iz Zidanega mosta poročajo: Stavbni komisar Južne železnice inženir Albert Fischer se je že dalje časa sem jako čudno obnašal. Te dni so ga hoteli spraviti na opazovalnico za umobolne v Gradec. Bolnik je porabil trenotek, ko se ni nanj strogo pazilo in se je zaklenil v sobo. Tam se je potem z britvijo zrezal na rokah in na vratu, da bi vsled izkrvavljenja umrl. Vendar pa je prišla še pravočasno pomoč.

Iz Maribara. V Pobrežu je neki voznik povozil svinjskega trgovca Koletnika. Dobil je Koletnik take poškodbe, da je na njih umrl.

Iz Maribora. Porotno sodišče je obsodilo Karla Kumpuša iz Št. Ožbalta pri Ivniku zaradi uboja na tri mesece težke ječe.

Krvava drama v Gradcu. Ravnatelj bolniške blagajne Relz, katerega je bil ranil neki uradnik, je umrl. 5. decembra.

Samomor v Gradcu. 5. decembra sta se zastrupila hrvaški baron in večkratni miljonar Pfeifer iz Mitrovice in njegova prijateljica Božajeva. Baje je milijonar izvršil samomor zaradi neozdravljive bolezni. Pfeifer je bil ločen od svoje žene, ki je stanovala na Dunaju.

PRIMORSKO.

Laška nedoslednost. V svojem boju proti Slovencem so se izkazali Lahi s tako nedoslednostjo ki gotovo ne dela časti voditeljem laške stranke. Ti ljudje se zvežejo na eni strani z Nemci, kar je že samo na sebi velika nesmisel, na drugi strani pa vprizore demonstracije, katerih nikdo ne smatra, da so naperjene samo proti Slovencem, posebno pa zaradi tega, ker so bile strašno nespretno vprizorjene, marveč je jasno, da meri njih ost proti Nemcem, posebno pa proti vladi. Na javni oder ne cesto postavijo otroke, ki kriče: Živela Italija, živel laški Trst. Na eni strani se izdajajo zopet za mučenike in beračijo pri vladi za pomoč proti Slovencem, ki hočejo te reveže požreti, takoj nato pa odložeta plašč, postanejo brezobzirni in oblastni ter napadejo namestnika na bolj nesramen način. Obenem pa naščuvajo še laško časopisje on kraj meje in avstrijsko nemško židovsko časopisje, da napove boj vladi in če treba tudi celi Avstriji. To je taka nedoslednost, da se ne moremo obraniti misli, da je postala laška politika, posebno odkar so postavili na cesto šolarje, otroška politika. V slepi strasti in sovraštvu proti Slovencem pozabljajo Italijani vse, zanemarjajo svoje interese, bijejo po svojih zaveznikih in vladi, samo da bi uničili Slovence. O Hohenlohu pišejo, da je naš zaščitnik in da ga mi tudi smatramo kot takega. To je predrzno zavijanje resnice. Če bi bil princ Hohenlohe res tak naš zaščitnik, bi Italijani še vse drugače plesali. Toda princ Hohenlohe je pokazal, da ni pristranski in da gleda kot vesten in visok politično uradnik z veliko odgovornostjo na interese kraja pred vsem pa na interese države. On je tudi toliko možat, da brani svoje nazore tudi na zgoraj. Naravnost nesmiselna je trditev, da bi bil izdal naš sinik svoje odloke glede regnicolov v javnih službah samo iz prijaznosti do Slovencev. Princ Hohenlohe je uvidel, kar je pozneje priznala vlada in kar morajo pripoznati tudi Italijani, da se krši v Trstu temeljni zakon, da se importira tuje in odriva domače ljudi na javnih mestih in je izdal odloke, ki so dvignili po nepotrebnem toliko prahu le v interesu države, izpolnujoč svojo dolžnost. Da mi Slovenci te odloke odobravamo je jasno, kajti slučaj je, da so ravno v tem vprašanju v soglasju interesi države in naša narodna stremljenja. Mi te odloke pozdravljamo. Pa naj jih izda potem kdor hoče. Italijani so s svojo politiko zagazili in popolnoma zašli in dobro pravi zagrebški 'Odbor,'' da jih niti vrag ne ume in da je edini cilj njihovih agitacij le ta, da pobijajo Slovane.

Tatvine. V trgovino s sadjem in zelenjavo v ulici Rena so vlomili tatovi in so ukradli veliko dragocenosti, precej blaga in 40 kron drobiža, Škoda znaša več 1000 K. — Na reški cesti v Trstu so ustavili stražniki izvoščeka Josipa Benzo in Franca Gulicha. Na vozu sta imela za 500 kron manufakturnega blaga, katerega sta ukradla v trgovini Florentija. — V Vozniški ulici so aretirali 32 letnega Valentina Grilja iz Vipave in 25 letnega Val. Klinca iz Steverjana, ker sta ukradla Lloydu voziček vreden 60 kron in 90 kg kolofonije, ki je bila na vozu.

Roparski napad. V Cirkvenici pri Reki je napadel neznan ropar gostilničarja Aleks. Korčaka v veži pred gostilno. Podrl ga je na tla, osuval z nožem, zamašil mu je usta in ga zvezal. Nato mu je vzel denar in ključ od železne blagajne, katero je tudi oropal. Vsega skupaj je odnesel ropar okroglo 3000 kron. Korčaka so našli domači, ki so prišli domov čez 2 uri težko ranjenega v stranišču. O roparju nimajo še nobene sledi.

Požar je izbruhnil v Trstu v ulici S. Evfemija v delavnici za strojenje črev Jakoba Kohna in se razširil potem tudi na delavnico mizarja A. Barborini. Ogenj so pogasili, škode pa je več tisoč kron.

Radi žaljenja cesarja obsojen policist. Policijski agent Dardi, kateri je bil obtožen, da je žalil člane cesarske hiše, je bil pred rovinjskem sodiščem obsojen na osem mesecev težke ječe. Dva meseca preiskovalnega zapora se mu zaračunita v kazen. Njegov zagovornik dr. Dalla Zonca je naznanil priziv.

Hrvatska dekliška šola v Pulju. Popolnoma tiho brez vsakega hrupa so te dni odprle šolske sestre sv. Križa vrata novemu izobraževališču hrvatske mladine. Za to šolsko leto se je otvoril le šolski vrtec za otroke obojega spola, dekliški tečaj za ročna dela in knjigovodski tečaj za pouk v glasovirju in za nemščino in francoščino. Prvega razreda za deklice letos ni mogoče več otvoriti, ker se je prošnja za naselitev šolskih sester in za otvoritev šole po zaslugi raznih oblasti tako pozno rešila, da so bili stariši šoloobveznih otrok primorani iste v druge šole poslati. Novemu podjetju na šolskem polju so se stavile od raznih strani najrazličnejše težkoče. Šolske sestre, katere so prišle iz Djakova, so morale že takoj ob svojem prihodu v našo državno polovico skusiti avstrijskega uradnega šimeljna ob vsaki priliki. Navzlic temu pa upamo, da bodo čč. šolske sestre vstrajale pri svojem započetem delu in nam vzgajale zeveden kreposten ženski naraščaj. Otroški vrtec obiskuje tudi več slovenskih otrok.

Avtomobilska nesreča. Blizu Pulja se je prevrnil avtomobil tvrdke Bizjak iz Pulja in so bili trije pasažirji: Mesar Lorenc Sancin, pleskar Cezar Pozzati in mesar Rudolf Gorich težko ranjeni, šofer in še en potnik pa le neznatno. Sancin je zadobil več notranjih poškodb in si pretresel možgane, tako da ne upajo, da bi okreval.

Nagla smrt. Na krovu vojne "Mars" je umrl nagle smrti kadet Franc Melisch.

KOROŠKO.

Trgovec z dekleti. Žendarmerija v Beljaku je bila obveščena, da pride v Beljak neki trgovec z dekleti, da odpelje iz Beljaka več Italijank in tudi več domačih deklet, katerim je obljubil, da jim preskrbi dobre službe v tujini. Orožništvo je preiskalo vsak vlak toda trgovca ni bilo. Bržkotne je dobil od kake strani namig, da je v nevarnosti, ali pa se je zbal orožnika in na kak način zbežal iz kolodvora.

Celovška porota. — Žrtev svoje žene. Pred šestimi leti se je poročil v Passeringu pri Hrastju 64 letni posestnik Anton Konič s 30 letno Rozo Koničevo. Žena je postala možu nezvesta in je začela ljubimkati s hlapcem Pavlom Steinom. Imela je ž njim tudi otroka. Ko je žena zahtevala od Steina podporo za otroka, katerega mož ni hotel rediti, ji je Stein prigovarjal, da naj moža umori. Silil jo je, da naj mu zapiči v glavo žebelj ali pa naj mu dene pod blazino žefrana. Umor bo ostal prikrit in zadeva bo rešena. Žena pa je bila še vendar še toliko poštena da tega ni hotela storiti. Ostala je pri možu, Stein pa je odšel. Dne 30. julija letos pa so se sešli vsi trije žena, mož in Stein v neki gostilni. Žena je zahtevala od Steina denar, toda ta ga ni dal, marveč se je sumljivo približal staremu možu in odprl žepni nož. Kmalu nato sta zakonska Koničeva zapustila gostilno. Prišedši domov je vzela žena dva kozarca in jih nesla oštirki, ker je njen mož v gostilni dva kozarca razbil. Ko se je žena vrnila je našla pred vežnimi vrati moža v krvi in nezavestnega. Ko so ga prenesli v sobo so videli, da je mož zaklan. Mož je kmalu nato umrl. Umor je izvršil Stein, katerega so še tisto noč aretirali, Stein prizna, da je sledil Koničevema in da je razsajal pred hišo med tem, ko se je žena vrnila v gostilno. Stari Koniče je prišel iz sobe in napadel Steina s kolom. Stein se je branil in pri tem Koniča oklal. Stein je obtožen umora in napeljevanja k umoru. Porotniki so vprašanje glede teh obtožb soglasno zanikali, potrdili pa so eventuelno vprašanje glede uboja. Stein je bil obsojen na to na 4 leta težke ječe. — Zaradi tatvine, vlačugarstva in goljufije je bil obsojen pred isto poroto 22 letni postopač Julij Bader na 7 let težke ječe.

RAZNOTEROSTI.

Ženo in sebe usmrtil je v Brnu, ker sta se skregala, voznik cestne železnice Fran Liepold.

Boj na življenje in smrt. V gozdu pri Drohobyczu v Galiciji je zasledoval orožniški stražmojster Kacak dva roparja, ki sta nanj iz revolverjev streljala in ga na roki nevarno ranila. Kacak je nato enega roparja vstrelil, drugi je pa ušel, dasi ga je nevarno ranil.

Škof dr. Krapac ponesrečil. V Zagrebu se je izpodrsnilo djakovskemu škofu dr. Krapcu, ko se je izprehajal, da je padel in se ranil na koleno. Škof se je moral vleči.

Železniška nezgoda. Tovorni vlak z Reke je zadel v neko lokomotivo na tukajšnem kolodviru. Dva vagona sta popolnoma razbita Vsled te nezgode se je osebni vlak za Reko v Zagrebu 2 uri zamudil. Vest o kaki večji nesreči je neutemeljena.

Iznajdljivost velikomestnih tatov. Elegantni tatovi velikega sveta so iznašli nov način za uspešno izvrševanje svojega poklica. Te dni je prišel v neko trafiko v Nizzi fino oblečen gospod z ogromnim buldogom in majhnim psičkom. Ko je trafikantka gospodu postregla, je le-ta dal buldogu neko znamenje, na kar je ogromni pes planil na mladega psička in ga začel navidezno mrcvariti. Prestrašena trafikantka je skočila malemu psičku na pomoč, med tem je pa fini gospod pograbil denar iz predala in hitro odšel. Psa sta planila za njim in preden je trafikantka opazila tatvino, so bili tat in njegova štirinožna komplica že bogve kje. Ta način je od gospodov tatov vsekakor velika ljubezenjivost, kajti navsezadnje je le boljše priti na ta način ob denar, kakor pa biti še zraven zadavljen ali pa zaklan, kakor so se take reči do zdaj prakticirale.

Proces za milijonsko dedščino. Iz Pariza poročajo: Civilno sodišče se peča z zelo interesantno tožbo. Gre za dedščino 80 milijonov frankov, ki jih je neki Jean Thierry pred 230. leti zapustil v Monte Carlo. Ker je prišlo dosporov zaradi dedščine, so nakazali denar Zeccabanki v Benetkah, kjer ga je leta 1797. Napoleon konfisciral. Zdaj zahteva neka gospa Cotton, potomka imenovanega Thierryja, to dedščino, ki je narasla na 480 miljonov. Toži francoska državo in mesto Pariz.

SPOMINJAJTE SE OB VSAKI PRILIKI ZAVETIŠČA V AMERIKI.

Stari telefon: Cole 264-A.
Novi telefon: Calumet 436-L.

Frank Brand

—: TRGOVEC :—

Z GROCERIJO, MESOM IN KONFEKCIJSKIM BLAGOM

201-203 Commonwealth Ave.,
NEW DULUTH, MINN.

Priporoča se Slovencem in Hrvatom v obilen poset,. Cene zmerne.

Elco Theatre

ELY, MINN.

VAM VEDNO NUDI NAJBOLJŠE PREMIKAJOČE SLIKE, PETJE IN DRAMATIČNE PREDSTAVE. ZATO STE VLJUDNO VABLJENI, DA NAS OBIŠČETE.

Naše predstave so dobro izbrane za mlade in stare.

VSTOPNINA VEDNO SAMO 10c.

Predstave se začno vsak večer ob 8. in 9. uri. — Za sobote in nedelje imamo posebne programe, katerih ne smete zamuditi, da neboste obžalovali.

J. A. GRAVES, lastnik

Old Phone: Douglas 63-M.

Chas. Strand

1206 COMMONWEALTH AVE.,
GARY, (New Duluth), MINN.

SLOVENCEM IN HRVATOM PRIPOROČAM SVOJO NOVOUREJENO GOSTILNO, ZALOŽENO Z RAZNOVRSTNIMI PIJAČAMI IN SMODKAMI.

Kalifornijsko vino!

Kalifornijsko vino!

Belo novo 70c galon, črno novo 65c galon.
Belo staro 75c galon, črno staro 70c galon.
Za Range je tovornina všteta.
Manj kot 28 galonov ne odpošljem.
Cenjeni rojaki in bratje Hrvati poskusite to vino.
Kapljica je izvrstna, vino je stanovitno.
Veseli božič in srečno novo leto!

ANTON FOX

BOX 887 -:- -:- VIRGINIA. MINN.

Kalifornijsko vino!

Miners National Bank,

EVELETH, MINN.

Kapital, preostanek in delniška odgovornost

$74.000.00

Pošiljamo denar in prodajamo parobrodne liste na vse strani sveta.

Mi vas zavarujemo v zanesljivih družbah.

Posetite nas.

Ugodna prilika!

za one, ki so se odločili iti na farme ter postati neodvisni.

V severnem delu Wisconsina, v okrajih ali county: Clark, Rusk, Chippewa in Price, je naprodaj mnogo tisoč akrov dobre farmerske zemlje. Blizu mest, trgov, železnic, šol in tovarn za papir. Lepe ceste, čista, hladna voda, zdravo podnebje.

Rastejo vsi oni pridelki, kot v stari domovini.

Cene nizke ($15.00—$20.00 aker) in lahki plačilni pogoji; vsakdo ima čas plačevati pet let po dogovoru.

Kupujte naravnost od lastnikov. — Oglejte si svet in prepričajte se na lastne oči o kakovosti zemlje. — Kupcem se vožnja povrne.

Za nadaljna pojasnila se je obrniti osebno ali pismeno na upravnika: LOUIS BEWITZ, 198 First Ave., Milwaukee, Wis.

Motenje prebavljenja.

Če hočemo biti pri dobrem zdravju ne smemo dovoliti nikakih motenj v našem prebavljenju, zato ker je to vsikdar znak kake bolezni celega života ali pa tega ali onega sestoja života. Brez pravilne jedi in pravilne prebave ni življenja. Vsled tega je jako važno, da se ima pri rokah kako sredstvo, katero bo hitro pomagalo v slučaju slabega prebavljenja. V takih slučajih bi mi priporočali vsakomur dobroznano, zanesljivo in hitro delujoče

TRINERJEVO

Amerikansko zdravilno grenko vino.

To izvrstno sredstvo bo izčistilo prebavni sestoj popolnoma, ne da bi povzročalo kake bolečine; ono bo povečalo tek, dalo bo moč črevesju, in odpravilo bo zaprtje in vse neprilike združene s tem. Rabiti bi se moralo v vsakem slučaju bolehnosti.

Imejte to sredstvo v vaši hiši in rabite je v

zaprtju, živčnosti,
glavobolu, neprebavljivosti,
bolečinah v črevesju, izgubi teka,
slabosti, zlatici,
težkoči po jedi,

Ne odlagajte v nadi, da bodo te sitnosti same izginile. Če jih ne zdravite pravilno, bodo one oslabele organe. Najboljše sredstvo v vseh takih slučajih je

Triner-jevo Amerikansko zdravilno grenko vino.

V LEKARNAH. NE SPREJMITE PONAREDB.

JOS. TRINER

UVAŽALEC IN IZVAŽALEC,

1333-1339 So. Ashland Avenue, Chicago, Ill.

"Narodni Vestnik"

National Herald.

Slovenic Semi-Weekly.

Owned and published by the

Slovenian Printing & Publishing Company

a corporation.

Place of Business: Duluth, Minnesota, 405 W. Michigan Street.

National Herald

Issued every Monday and Thursday; subscription yearly $2.00

The best Advertising medium among Slovenians in the Northwest

Rates on application

Entered as second-class matter May 11. 1911 at the post office Duluth, Minn., under the Act March 3, 1879."

„NARODNI VESTNIK"

izdaja

Slovenska tiskovna družba, Duluth, Minn.

zhaja vsak ponedeljek in četrtek zvečer na 8. straneh

Naročnina stane:

Za Ameriko in Canado za celo leto	$2.00
za pol leta	$1.00
Za Evropo za celo leto	$3.00

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne sprejemajo.

Denarne posiljatve in dopisi se naj posiljajo na naslov:

"Narodni Vestnik", 405 W. Michigan Street, Duluth, Minn.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

MLADENIČEM IN MLADENKAM.

Vi ste sedaj na stališču popustljivega odločenja. Vi ste tako bogati z leti, ki ležijo pred vami, da se vam ne zdi vredno šteti te cekine v denarnici časa.

Ure vašega življenja, ki ležijo v prihodnosti, so vam ničvredne — vi ste mladi, in kot taki ste lahko liberalni ž njimi; eno desetletje ne igra pri vas nobene vloge — če zadenete pravo ali ne, to vam je vse eno; vi lahko poskusite z uporabo vašega uma in vaših rok, v tej smeri in v oni — sila ni, da bi hiteli — vaše rame niso obremenjene z skrbmi družinskega očeta — vi ste prosti, vi ste svobodni, vi ste neodvisna sulica in se lahko pridružite četam, ki so zbrane pod tem ali onim praporjem; vi nimaste nobene prave odgovornosti, nobene, razun odgovornost, katero imaste napram samemu sebi. Zatoraj, če zapravite del vaše mladosti vsled vaših svobodnih domišljij, ste vi sami plesalec godcev časa, in ti godci bodo vedeli komu poslati račun.

Vendar, dragi prijateji mladeniči, in drage prijateljice mladenke, vi ne boste nikdar več v takih zmotah kot ste danes, koncem leta 1913. To je vaša spomlad in navade, katere sejete sedaj, bodo odločile kaj naj žanjete, kadar bo polnoletnost sezorila sad vaših sedanjih dejanj.

Mi poznamo le štiri človeške življenske čase — koledar človeštva se ne ponavlja, kot se ponavljajo vsakoletne spomladi, poletje jeseni in zime. Drevo le enkrat požene iz semena — potem raste in raste, dokler se rast ne vstavi, in takrat začne drevo nazadovati, in slednjič umre. Vaša sedanja nagnjenost določi vašo bodočo obliko.

Vi se posmehujete sivolascem in plešcem kateri vas svarijo vsled vašega divjega ponočevanja in vsled vaših brezskrbnih dni. Vi ste bojeviti kot petelini — a pretepate se za prazno slamo, kot se pretepajo brezumni petelini za prazen nič.

Če vam ne ugaja to delo, vi ste mladi, in zato boste lahko vedno našli kak drugi posel.

Delo brez razvedrila je duhomorno. Vi imejte vaše zabave — noben mladenič in nobena mladenka ne more biti vedno resen kot sivolasi filozof — in kadar bo večina sestoja, postali boste treznejšega mišljenja, in poskusili boste mogoče več trudapolnih poklicev; iskali boste boljšega in ložjega toliko časa, da boste že prestari učiti se tega ali onega. Spomlad vaša je pretekla, vaš kal je zrastel v močno drevo, ki je nevpogljivo, pretekel je čas v katerem bi se vi morali učiti in pripravljati za bodočnost dni. Podvreči se boste morali kruti osodi — oni vaši tovariši, ki so bili resnih in kislih obrazov v mladosti, dajali vam bodo ukaze. Oni postali so mojstri; oni niso bili vedno na igrišču; oni so štedili denar in telesno moč; oni so vstajali ko so začeli prvi petelini peti, in zgodaj zjutraj in pozno zvečer so gojili njih duševni razvoj; oni so trgali rožce ko so bile v najlepšem cvetju in so puhtele najdivnejši vonj, vi ste pa z veselicami, šalami in razposajenim življenjem zamudili vse to; zmoto uvideli ste prepozno, in za vaše grehe vam je čas naložil hudo pokoro.

Zatoraj mladeniči slovenski in tudi mladenke slevenske, skrbite za pravilno vzgojo svojo, skrbite za izobrazbo in napredek sedaj dokler je čas. Razvedrujte se; a to mora imeti gotovo mejo. Večino časa pa uporabite za okrepenje telesnih udov da boste postali čil in čvrsti sokoli, in za vzgojo duševnih moči, da se vam ne bo treba vsakemu klanjati, da ne boste od vsacega odvisni.

V mladosti je treba samozatajevanja, in žrtvovati je treba svoje telesne in duševne moči tja, kjer bomo dobili kolikor mogoče višje obresti, kadar pridemo v zrelejša leta. Modri mladeniči in mladenke vstvarjajo iz svojih možgan zlati rudnik, in oni bodo vposlili nemodre, da bodo kopali in topili za nje rudo, kadar bo prišel čas za to.

Knjiga in časopis sta najboljša univerza človeštva; ona dosežeta danes vsako samotno vas. Zatoraj, mladeniči in mladenke, segajte pridno po teh sredstvih za izobrazbo dokler je najboljši čas, in ta čas je v vaši spomladni dobi. Čtivo vam bo pokazalo svet v pravi luči, odprlo vam bo oči in nagnilo vas bo k temu ali onemu poklicu, katerega se opri-mite z vso vnemo in ostanite v njem. Današnja doba je doba strokovnjakov; tekmovanje za obstoj je tako strastno, da le najboljši veščaki uspevajo.

Slovenski mladeniči in slovenske mladenke, pripravljajte se duševno in financijelno sedaj v mladosti za bodoče dni, ker s tem koristili boste sebi, narodu in človeštvu; vašim dragim starišem in sorodnikom boste pa v ponos in veselje! To je naše iskreno voščilo vsem mladoletnim ob smrti leta 1913 in ob rojstvu leta 1914.

"TANGO."

Zlodej je poslal nad človeštvo novo izkušnjavo. Njena domovina je v južni Ameriki, a razširila se je čudovito naglo tudi že v Evropi, zavojevala najprej Pariz, potem London, Rim in Berolin, prodrla tudi že na Dunaj in nastavlja zdaj svoje pasti celo že kršanskim dušam v najtemnejših provincah, da, celo v domovini vodiških čudežev. Kakor orkan drvi ta izkušnjava po svetu, podira starodavne družabne navade in opijanja ljudi, da več ne vidijo brezna pogubljenja, ki se odpira pred njimi.

Tango! Ta novi ples je zmešal vse glave, celo popolnoma prazno glavo vrhovnega zaščitnika Krekovskih krepostnikov. Vsi časopisi so polni spisov o tem plesu, po velikih mestih je v vseh izložbah videti tango-klobuke in tango-rokovice, tango-krila in tango-čevlje. Učitelji tega plesa služijo neverjetne vsote, mladina je zanj navdušena kakor da ji je odprt nov svet in priletne princezinje in grofinje, ki so se doslej ogrevale največ samo za evharistične kongrese in Marijine kongregacije so si dale napraviti do kolen odprta krila in riskirajo "ein' kecken Schritt," kakor pravijo na Dunaju. Pogubljenje se bliža!

Pariz je kriv te nove mode. Ta Pariz! Strašno mesto je to. Polno je lepote in veselja, polno je sreče in bogastva, samo vere nič nima, samo za pekel in za nebesa ne vpraša nihče, vsak hoče biti že na tem svetu izveličan, vsak hoče življenje uživati in se smeje na ves glas, če sliši, da je naša zemlja solzna dolina in samo pripravnica za temno večnost. V tem mestu so vsa srca polna prešernosti in hrepenenja po veselju in užitku in vsak gleda na to, da bi mu bilo življenje kolikor mogoče lepše in prijetnejše — kaj čuda, da je tu dosegel tango svoje prve triumfe.

"Le izpremena nas veseli," poje stara operna arija. A kje je izpremena bolj potrebna, kakor pri razveseljevanju, česa se človek hitreje naveliča, kakor enoličnosti pri zabavi. Samo v Suhi Krajini in pod Prtovčem so zmožni dvajset let zapred prenašati srečolov, tombolo in korijandoli....

Že dolgo časa je Pariz iskal nov način plesanja, že dolgo let mu tudi ljubki in veseli valček ni več zadostoval. Kaki plesi so že prišli tekom zadnjih deset let v modo in zopet izginili: grizzly bear, one step, two step, turkeytros — sami eksotični plesi, zamorske poskočnice, ki pa se niso mogli udomačiti. Parižani pa so iskali naprej. Hoteli so imeti nov ples, k bi bil še bolj gracijozen, še bolj živahen, še veselejši od vseh dosedanjih, in našli so ga — tango se imenuje. Zavojeval je ves Pariz, celo sivolasi možje se zanj vnemajo in sam Richepin, eden prvih med današnjimi poeti mu je zapel v staroslavni akademiji nevmrjočih pravi slavospev.

Tango-pijanost je iz Pariza okužila ves kontinent. Zapadel je tej izkušnjavi celo Dunaj, domovina valčka. Še pred par tedni je "Neue Fr. Presse" priobčila listek, ki se je čital kakor pridiga kakega galantnega abbeja, in v katerem je proglašala tango-ples za modno norost, ki bo ravno tako hitro minila, kakor je prišla. Vse, kar se da v elegantni obliki povedati proti tangu, vse je povedal nekrščeni propovedovalec rečenega lista. A komaj se je bil tisk dotične številke "N. Fr. Presse" dobro posušil, je tudi na Dunaju izbruhnila tango-epidemija in razširila se je tako, da ji je zapadel ves Dunaj. Gracijozni, mehki valček, ta nežni ples zaljubljencev, je premagan, nad njim triumfira razposajeni tango.

V kulturnozgodovinskih spisih je čital zanimiva poročila o velikem nasprotstvu, s katerim se je imel boriti valček ob svojem postanku. Posvetne in cerkvene oblasti so ga preganjale in z vseh propovednic so duhovniki grmeli, da je valček ples mesenosti, valčka pesem pa greh, markirano prešestovanje in zanesljivo pogubljenje za krščanske duše. Škofje so pisali proti njemu pastirska pisma, bogoslovski učenjaki so iz spisov cerkvenih očakov dokazovali, da je valček paganskega izvora in manifestacija framasonskega ali brez verskega naziranja, kmečki fajmoštri so rentačili, da je valček iznajdba hudičeva in visoka policija je bila prepričana, da je od valčka do nagega plesa samo še en korak. A valček je prestal vsa ta preganjanja, iz dunajskih predmestnih gostiln je zavojeval salone, dobil je pristop na vse cesarske in kraljeve dvore, zavojeval ves svet in si odprl celo vrata v cerkvene penzijonate.

Tudi zdaj vidimo nekaj takega. Nemški cesar ni še naravnost prepovedal plesati tango, ali naklonjen mu ni. Papežu dela tango velike skrbi, škofje so razburjeni in gledajo s strahom, kaj da bo, Krekovi fantje rezgetajo....

Svoje dni, takrat namreč, ko je nastal valček, so imeli duhovniki jako velik vpliv na vse družabne razmere. Njihova sodba je bila merodajna. A vzlic vsemu prizadevanju niso proti valčku ničesar opravili in je preganjani in zaničevani valček končno vendar zmagal. Dandanes je družabna veljava škofov tako malenkostna, da bolj ne more biti. Kdo se še zmeni za njihove želje in za njihova navodila? Nihče! Kaj nista po izgledu drugih škofov tudi ljubljanski in tržaški škof menda lani — ali je to bilo predlanskim? — izdala posebno pastirsko pismo proti damski modi in obsodila predrte bluze in prozorne nogavice? Zgodilo se je to in z očitnim vesoljnostnim uspehom. Tisti del ženskega sveta, ki se je emancipiral od duhovske odvisnosti, se je smejal, drugi del ženstva, ki je sicer škofu brezpogojno vdan, pa je bil nevoljen, češ, čemu se vtika škof v stvari, ki jih ne razume. Predrte bluze in nogavice pa so ostale v rabi tudi pri najpobožnejših članicah tiste skrivnostne kongregacije, ki ima svoje zbirališče v jezuitski cerkvi.

Kako se tango pleše in po čem se razlikuje od drugih plesov? To se pač ne da povedati, to je treba videti. Za enkrat je tango v modi in tako gotovo, kakor nosijo v Ljubljani predrte bluze in prozorne nogavice in so dame tudi na plesih katoliških frakarjev v "Uniona" dekoltirane, tako gotovo je, da pride tango tudi v Ljubljano, seveda v skromnejši obliki, kakor pa ga plešejo po velikomestnih zabaviščih. Toda zabraniti ga ni mogoče, take sile ni.

Kako dolgo pa bo trajalo vladanje tango-plesa, to je pač odvisno od tega, če je res samo moda, dnevni pojav, ali pa če je ples nove dobe in izraz povečanega življenskega hrepenenja novega časa, tistega koprnenja, ki hoče kupo užitkov izprazniti do dna.

SLIKA ILJE RJEPINA.

Iz cikla "Sibirske povesti." — Napisal L. K. Fredrik. Poslovenil Jaklič.

Ilja Rjepin, izborni predstavitelj ruskega življenja, je naslikal sliko, ki me vedno spominja na dogodek, čegar priča sem bil slučajno.

Sedel sem proti koncu poletja 1908 v nekem moskovskem penzionatu in premišljal o svojem potovanju po carjevi državi. Karta Sibirije je ležala na mizi, in meril in cenil sem odaljenosti krajev ter tehtal vsebino svoje denarnice. Povem ti, dragi bralec, prav zaupno, da sem se pri njej velikokrat uračunal.

Nočem ti naštevati svojih grehov, pač ti povem, kaj se je zgodilo ravno v hipu, ko sem precenil vrednost svoje denarnice.

Ravno v istem hipu se je zgodilo; tako pretresljiv je bil krik, da sem skočil s stola in odprl vrata sobe, kjer smo skupno obedovali in obstal sem okamnel in brez glasu na pragu.

* * *

"Stopite vendar, Pavel Petrovič Golčanin!" je dejal mladi Markovič s pogledom polnega usmiljenja na bledega in takisto mladega gospoda, ki je stal v čakalnici; kajti Rodja Markovič ni bil še dolgo v službi kneza Boguslava Stradonovickega, da bi bil že izgubil vsako sočustvo s človeško bedo.

"No, stopite vendar, Pavel Petrovič!" je ponovil in odprl vrata v knezovo delavnico.

Pavel Petrovič Golčanin se je zdrznil in se postavil v vojaško pozituro, ker vedel je, da knez govori s podaniki kot z vojaki. In vendar so mu klecala kolena, ko je stopil. Imel je neko slutnjo, da se v nekaj minutah odloči njegova usoda.

Knez je bil toliko usmiljen, da mu je dal časa, da se je zbral; slišati je moral vstopinje Pavla Petroviča, pa se ni obrnil, temveč je pisal dalje.

Nato je obrnil svetilko, da je padla polna svetloba na Petroviča; sam pa je ostal skrit v senci.

Njegove temne oči so premerile postavo čakajočega, ki je stal po vojaško poleg vrat.

"Že prav, Pavel Petrovič Golčanin," je zamahnil knez z roko. Glas je bil tih, malce se tresoč in mehak kot ženski.

Pavel Petrovič je prestopil z desno nogo, ne da bi pri tem opustil strumne vojaške stoje.

"Ali si dobil vzrok za izgubo, Pavel Petrovič?" je vprašal knez prijazno.

Pavel Petrovič je odmajal z glavo. "Ne, visokost," je stisnil težavno, ko je uvidel, da želi knez ustmenega odgovora.

"Tudi povoda nisi odkril, Pavel Petrovič?" je vprašal resnejše.

Pavel Petrovič je začudeno pogledal. "Ne umejem, visokost," je zajecljal.

Boguslav Stradonovicki je zmignil jezno z ramo. "Neotesanci!" je zamrmral tiho, a vendar toliko slišno, da je mogel čuti Pavel Petrovič. Prebledel je, ker čutil je, da pada tehtnica v njegovo škodo.

"No, mislim," je nadaljeval knez. "Ali si tudi pri sebi dobro preiskal, Pavel Petrovič Golčanin?" Oči so se zasvetile v iskrah.

"Gospod, nedolžen sem," je zaklical nehote Petrovič. "Gotovo nisem tega storil."

Knez je nagubančil čelo in z roko se prijel za sence. "Mirno, mirno vendar," je opominjal. "Saj vendar veš, da ne trpim nikakih razburjenosti."

Pavlu Petroviču je srce silno utripalo. Čutil je, da je šla zadnja iskra upanja po vodi. Najrajše bi bil naglas zakričal, tako ga je pekla bolečina, padel bi bil knezu pred noge in ga naprosil za milost in usmiljenje. Ne, ne za milost in usmiljenje. Za pravo in pravico!"

(Dalje prihodnjič.)

AUSTRO-AMERICANA PAROBRODNA DRUŽBA.

Direktna črta med New Yorkom in Avstro. Ogrsko.

Nizke cene. — Dobra postrežba Električna razsvitljava. — Dobr kuhinja. — Vine brezplačno.

Kabine III. razreda na parobrodih

KAISER FRANZ JOSEPH I.

in

MARTHA WASHINGTON.

Na ladjah se govore vsi avstrijski jeziki.

Družbini parobrodi na 2 vijaka:

KAISER FRANZ JOSEF I., MARTHA WASHINGTON, LAURA, ALICE, ARGENTINA, OCEANIA.

Novi parobrodi se grade.

Za vsa nadaljna pojasnil se obrni na glavni zastop:

PHELPS BROS. & CO., General Agents,

2 Washington St., New York,

ali na njih pooblaščene zastopnike v Zedinjenih državah in Canadi

ČE SI ŽALOSTEN ALI OTOŽEN

poseti naš

Ely Opera House

kjer bodeš videl krasne, najnovejše premikajoče slike, obsegajoče črtice iz celega sveta. Slike so jako poučljive in tudi zabavne. — Menjavamo jih vsak dan. — Za obilen poset se priporoča

VODSTVO.

ZNAK DOBRE OBLEKE

The Columbia Clothing Co

DVE VELIKI TRGOVINI

DULUTH SUPERIOR

Cena za vse enaka. — Obleka za možke in fante; najboljše blago po primernih in poštenih cenah.

SLOVENSKA GOSTILNA

Frank Medved

CHISHOLM, MINN.

Phone 101.

PRIPOROČA SE CENJENIM ROJAKOM V OBILEN POSET.

NAJBOJŠA POSTREŽBA Z VSAKOVRSTNIMI PIJAČAMI.

Frank Veranth

ELY, Minn. - Phone 96.

PRIPOROČA SE ROJAKOM ZA NAROČILA TRDEGA IN MEHKEGA PREMOGA.

Narocite pravocasno, da boste imeli kadar rabite.

ROJAKINJE POZOR! LEPA PRILIKA

za učenke, ki se žele naučiti šivati ženske slamnike. Učenke se sprejemajo po dogovoru vsaki dan od osmih dopoldan do osmih zvečer. Naslov Helena Vičič 458 N. Halsted St., Chicago, Ill., 2. nadstropje zadaj.

Ljudje, ki poznajo dobri tobak, kadijo Havana cigare.

Poskusite cigaro

S. N. P. J.

ki je najboljša cigara na Range. Varos in Iby so tudi dobre cire. Vse te izdeluje

LOUIS TILLMAN

Aurora, Minn.

POGLEJ! POGLEJ! POGLEJ!

Cenjenim rojakom Slovenecem in Hrvatom naznanjam, da imam v zalogi veliko kalifornijskega vina. Staro belo po 75c črno 70c, novo belo po 65c črno 60c galon s posodo in vožnino (freight) vred po Rangu. Manj kot 28 galonov se ne more naročiti.

Se toplo priporočam za obila naročila

Anton Fox, bx 887

Virginia, Minn.

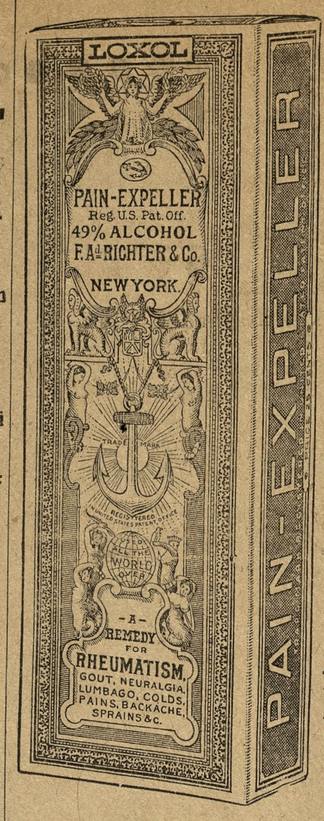

DR. RICHTER'S

Pain Expeller

Prežene bolečine revmatizma, protinkostnice, mišični revmatizem, nevralgijo ali trganje po čeljustih. Olajša vse bolečine in trdosti v členih in mišicah. Izvrstno zdravilo, če se kak člen izpahne, za hromost ter odrgnenja. Hitro ozdravi prehlajenje, gripo, bolečí vrat in nahod. Zabrani vnetje pljuč in sščanje v prsih.

Ozdravi glavobol in zobobol.

4—5 kapljic v kozarcu vode je izvrstno sredstvo za grgranje v slučaju vnetja grla.

Če se užije (4 kaplje v kozarcu vode) je izvrstno zoper krč v želodcu in neprebavljisti.

Pristni expeller pride v zavojčku, kakor ga kaže slika.

PAZITE NA NIČVREDNE PONAREDBE.

25 in 50 centov steklenica v lekarnah.

F. Ad. Richter & Co.

74-80 WASHINGTON STREET NEW YORK.

Pozor! Pozor! Pozor!

Z malim denarjem veliko zabave!

Najboljši in najnovejši

GRAMOFON samo

$7.50

Naročite si najnovejši GRAMOFON, s katerim si lahko napravite prijetno zabavo z najlepšimi pesmi in godbo za mal denar.

Naš GRAMOFON je popolnoma nova iznajdba. Nadkriljuje vse druge radi čistega, močnega glasu, vsled tega vam ga najtopleje priporočamo. Ako si naročite naš GRAMOFON, smo prepričani, da bodete z njim jako zadovoljni.

Prodajamo tudi **igralne plošče** najboljših pesnikov in godbenikov po **65c** komad. Naše plošče so izdelane popolnoma iz nove snovi ter se pri vporabljenju nikakor ne pokvarijo. Ako padejo, se ne razbijejo, in to dejstvo jim daje prednost pred vsemi drugimi izdelki.

Jamčimo najboljšo in pošteno postrežbo s tem, da v slučaju nezadovoljnosti naročnikom denar vrnemo. Vsa naročila se morajo predplačati. Cenik pošljemo vsakomur brezplačno. Pišite ponj.

BENKO RUS & Co.

11250 INDIANA AVE., CHICAGO, ILL.

Slika kaže trgovsko poslopje iz opeke in cementa v Barrows, Minn.

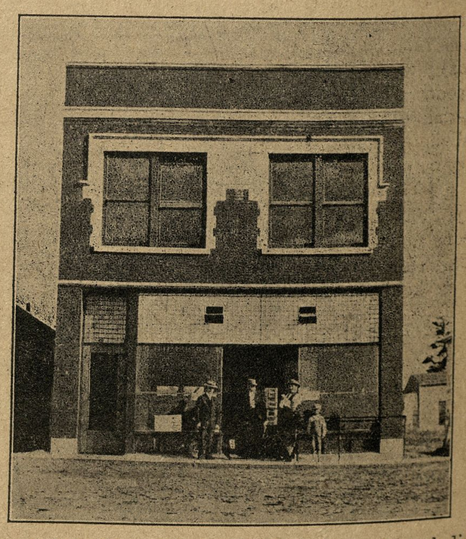

Delajo tukaj tudi novi šaft 12x18 čevljev. Spomladi se bo kraj mnogo dvignil. Sedaj je čas, da kupite lote. Prodajamo na lahka odplačila.

Iron Range Townsite Co.

TORREY BUILDING DULUTH. MINN.

Kadar greste nazaj v stari kraj zahtevajte "tiket" za

Baltimore and Ohio železnico

CHICAGO do NEW YORKA

Pišite: R. C. HAASE,

Northwestern Passenger Agent, **ST. PAUL, MINN.**

po parobrodno knjižico, ki kaže vdobnosti te železnice do parnika.

ZA SVOBODO IN LJUBEZEN

ROMAN Z BALKANA.
Spisal Marko Stojan.

(Dalje.)

"Moj Bog, kaj pa je to?" je zagodrnjal stražmojster in skočil po dekle.

Veža se je napolnila z ženskim jokom; kuharica Meta je planila v izbo in plosknila z rokami.

"Blagor materi, da jo krije hladna zemlja!" je zamrmral Ivan, polagaje težko očetovo telo na zofo. "Janez naj zapreže, kar more najhitreje, in po zdravnika!" je zaklical. "Ve pa prinesite vode in jesiha!"

Nepričakovani udarec je bil zadel starega s strašno silo. Obličje mu je zardelo kakor škrlat, ustnice so mu posinele; namesto besed je prihajalo iz grla nerazumljivo hropenje. Po zagorelem možkem licu pa sta spolzela dva curka debelih, vročih solz....

Odpenjanje očetu srajco, je mignil stražmojstru z očmi, da naj ostane v bližini. Jokajoče ženske so žačele močiti staremu Javorniku sence. Nabralo se je sosedov, in sleharni je priporočal, kar je vedel in znal. — Toda nesrečnežu se ni hotela vrniti zavest; le tisto težko, bolestno grgranje mu je vrelo iz prs, kakor tožba, zgovornejša od vsake človeške besede.

Voz z zdravnikom se je pripeljal v divjem diru. Doktor, resen in postaren mož, je poizvedel s par besedami, kaj je gospodarja; nato je velel Ivanu, naj ga puste z bolnikom samega.

Takrat se je ozrl mladi mož po stražmojstru in ga našel slonečega na vrtnem plotu. Ko je dvignil žandar obraz, je videl Ivan vse njegove črte skrčene v izrazu muke in potrtosti.

"Gospod Javornik;" je zajecljal žandar, "če bi bil vedel, da bo tako hudo.... strela božja, kdo je pa mislil! A to vam povem: ljudje pravijo, da sem gledal za vašo sestro, in menda.... bo res tako.. To se ve, prebogata je bila zame; še misliti ni bilo, da bi izpregovoril A tiste tedne, ko so začeli govoriti, da jo dajejo onemu falotu — da bi ga zemlja požrla! — veste.... ves čas mi je sililo v možgane: Kaj če bi ga enkrat po noči.... s temle svojim...." in krčevito je stisnil puško pri bajonetu. "Pa ga le nisem — škoda je bilo.... In tudi vi ste bili zoper to.... in vsa vas.... o, kako prav smo imeli vsi!"

Nato mu je povedal, kako da je prišlo naročilo: takoj aretirati! Von Schratten je bil eden najnevarnejših kupčevalcev z živim mesom, s tisto ubogo, zapeljano robo ki polni pohotne brloge širom sveta.... A kam slediti za njim?

Ivan mu je povedal svoja domnevanja.

"V Carigrad?" je vzkliknil stražmojster žalostno. "Na Turško? Tam ga ne doseže roka pravice!"

"Doseže ga moja!" Ivan je zaškripal z zobmi. In če se mi skrije v sredo zemlje...."

Takrat pa je prihitel doktor iz hiše; vesela vest se mu je brala na obrazu.

"Zavedel se je! Govoriti še ne more, toda z rokami giblje in ozira se.... gotovo išče vas! Hitite k njemu!"

Očetove oči so zasijale, ko je stopil Ivan k postelji, kamor so ga bili prenesli. Hotel je govoriti, toda jezik se je valjal nerodno po ustih; slišalo se je le zamolklo mrmranje. Zdajci pa se je zgenila roka; dvignila se je rahlo — slabotno — in pokazala z drhtečimi prsti na omaro, ki je stala v kotu; stari Javornik je spravljal vanjo lovske puške in denar.

Odprl jo je in pokazal očetu debelo rdečo listnico.

Bolnikova roka se je spustila na odejo; oči so odgovorile:

"Da, da!...."

Stopil je k postelji, ter pomolil očetu odprto listnico.

Počasi, s silnim naporom je izvlekel Javornik dva tisočaka; sin je iztegnil roko.

"Da, vzemi!" so rekle bolnikove oči. Roka pa se je dvignila iz nova in se pričela gibati, kakor da bi mahala:

"Pojdi, pojdi!"

Ivan se je sklonil k očetu:

"Za njo?.... Iskati Jerico?.... Kaj ne da, oče?"

"Da, za njo — iskati jo! Reši jo, dokler ni prepozno!" so zaprosile oči; jezik se je premaknil v ustih, in vzgrgralo je polurazločno:..

"Da.... iskat...."

Vprašujoče je pogledal Ivan zdravnika. Ta pa je potipal mladega moža po rami:

"Nič nevarnega, mladi mož.... Ako ne pride kako novo razburjenje, bo vse dobro čez teden dni. Samo čuvati ga je treba — skrbno postrežba in nič razburjenja — to je prva stvar!"

— — — — — — — — — — — —

Dve uri na to se je odpravil Ivan zopet na pot: Očeta je priporočil staremu stricu Martinu, ki je sameval v Javornikovi bajti, in Meta, ki je bila hiši druga mati, odkar je spala ranjka Javornica tam za cerkvijo svoj poslednji sen.

Ponosno so sinele planine v popoldanskem solncu in milo se je storilo Ivanu, ko je pomislil:

"Z Bogom, Triglav moj, in vi vsi, kar vas je njegovih bratov! Z Bobom, oče, ki trpiš tako kruto za svojo slepoto — z Bogom ti, domača vas. Ali se ne vidimo nikdar več, ali pa kmalu spet, srečni, pošteni in — maščevani!"

TRETJE POGLAVJE.
V zločinskem čaru.

Jerica ni mogla razumeti, kako se je zgodilo.... In vendar je bilo res: sanje o sreči in ljubezni — razbite, srce — nalito z grozo in obupom do vrha, poslednja nada rešitve — izgubljena, izjalovljena....

Že drugi dan sta bila v Carigradu: ona in njen mož.. ..

Njen mož?....

Globoka noč je ležala nad mestom sultanov. Umolknilo je bilo poulično upitje, umolknil krig čolnarjev na Zlatem rogu; že davnaj je bilo izlilo solnce svoje rdeče vino v morje. Sive so plavale neslično po zraku, len veter je šumel med cipresami in sikomorami, in tuintam je zatulil pes — gladen carigrajski pes brez reditelja in gospodarja; njegovo tuljenje se je zategnilo v noči tem pošastneje, odgovorilo mu je tuljenje tovarišev po vseh umazanih ulicah — in zazdelo se je za trenutek, kakor da tuli ves Carigrad divjo, nerazumljivo pesem, polno blaznosti in bolečine. Nato je počasi zamrl ponočni zbor, in molk je zavladal nad mestom — turoben molk, ki je segal s svojim vznemirjajočem dihom v Jeričino sobo in ji davil srce.

Kod je hodil von Schratten?

Saj ga že od jutra ni bilo doma; sinoči pa je spal v sosednji sobi: porinil jo je v to tesno kletko, zaprl vrata in obrnil ključ....

Medlo je brlela majhna svetilnica na vegasti mizici z umazanim pregrinjalom; rože na nesnažni, rastrgani tapeti so plesale v njeni bolni luči čuden, pošasten ples.

Poleg svetilke je stal lesen podstavek s komaj dotaknjeno večerjo Jerica je parkrat poiskusila jesti, toda poleg čudnega okusa tuje jedi ji je branil strah, kakor da jo uklene zavžitje hrane do kraja in nerešljivo v spone prokletega življenja, čigar nesrečno bližino je čutila od trenotka do trenotka razločneje.

(Dalje prihodnjič.)

V SLUŽBI KALIFA.

Zgodovinski roman iz časov hrvatske telesne straže v Španiji.
Spisal **Starogorski.** — Prevel **Dr. Velimir Deželič.**

(Dalje.)

Pri tej zadnji misli se mu je zmračilo čelo. Nekaka zla misel mu je prešimila možgane. Ali ni mogoče, da je ona, kakor druge sužnje, morala biti ljubimka svojega gospodarja? To je bila grozna misel.

Nekaj časa ga je morila ta misel, da je stopal, kakor izgubljen, bled in z drhtečimi ustni. A polagoma se umiri. Ne, to ni mogoče. Njene nedolžne oči so gledale tako nedolžno, kakor oči gazele. Ne, ono je najčistejše bitje v tej pokvarjeni Kordovi.

Strezinja je jel sam sebe karati, da je mogel sploh o njej misliti, kaj takega, ki je lepa, kakor madona, njen glas svež, kakor Serafinov in tako sramežljiva, da je pobegnila pred njim za zaveso kakor plaha srna.

— Ali ljubi morda drugega? Ali to ni mogoče. Njena zadnja pesem je bila brezdvojbe pevana njemu. Njemu jo je pela. "Dragi moj je kakor cedra libanonska, ki je ne streta burja ne vihar.." V resnici hočem biti, moja Fatima, kakor libanonska cedra in nič ne more ločiti od tvoje ljubezni. Resnico si pela, da šepetajo moja usta besede ljubezni. Šepetajo jih, ali kaj naj šepetajo drugo nego ime divno in krasno: Fatima:! Da, moja Fatima, odslej posvečujem vse svoje misli in svoje delo tebi, in če so v resnici odprta vrata tvoje nade za me, tedaj vedi, da si izbrala pravega. Nikdar se ne boš kesala in ne bom miroval poprej, dokler te ne povedem k oltarju.

Sužnja si. Na tvojih rokah so okovi suženjstva in na tvojem čelu je užig tujega gospodarja in tvoje besede ne smejo pevati pesmi svobode. Ali to ne bo trajalo dolgo, zakaj jaz te hočem odkupiti, nedolžna moja, in naj me stane, karkoli. Svoje življenje bi dal za tebe! Smrt ne bo ločila od tebe, zakaj ljubezen je močnejša od smrti.

— Bog, — pomisli naenkrat. — Kako naglo se je v meni vse spremenilo. Še včeraj, še danes v jutru, ako bi mi kdo rekel, da bom vzljubil žensko bitje, bi se mu nasmejal in rekel bi; Motiš se, človek; nisem vstvarjen za ženske. Moja roka je zato, da suče meč, a ne za to, da bi objemala dekleta. Moja usta pojo junaške pesmi, a ne govore ljubavnih besed. A glej! Mars je našel Venero. Ta poganski izrek mu za trenutek ugaja ali nato reče nevoljen:

— Oprosti, lepa Fatima, da te prispodobljam oni paganki. — Ta zamislil se je v zgodbe krščanskih svetnikov in čim dalje je mislil tem bolj se je jel prepričevati, da je njegova ljubezen nekaj svetega, nekaj vzvišenega, nekaj takega, česar ne zabranjuje niti njegova vera.

Misel na vero ga spomni, ali ni morda Fatima islamske vere. Ime je že islamsko. Ako je tako, kako naj postane njegova žena? Ali ni to nepremostljivi jez? Ali ne ve, da ga čaka smrt, ako se drzne dotakniti z roko, tu v Kordovi, on, kristjan, vernico Mohamedove vere. Kako se upa sploh misliti na to, da bi jo povedel pred oltar svojega Krista. Da bi ona, ako ga ljubi, sprejela krščansko vero, o tem ni dvomil, a vedel je zajedno, da bi to njo in njega spravilo v mučeniško smrt,.

Da bi umrla oba mučeniške smrti! Dasi je bil ves navdušen, ta misel ni bila posebno strašna. Oba bi umrla, in njuna topla kri bi se mešala v tistem času, ko bi njiju duši stopili v večni vrt lepega raja, kjer ostaneta večno in bi se nikdar ne ločila.

Ali morda je vendar kristjanka,. Reklo se mu je, da je jetnica Benečana. Gotovo so jo ukradli beneški židje s krščanskega obrežja. Morda je celo z njegove drage hrvatske domovine? To bi bila sreča. To sicer ni verjetno, saj se največ sužnjev iz Evrope pripelje iz njegovih krajev. Kdo ve, če mu Fatima zato tako ugaja, ker je slovenske krvi, ker ima nekaj, kar Slovana privlači k sebi.

Take in slične misli so rojile Strezinji druga za drugo po glavi. in pri vsem tem mu je bilo jasno, da je v Fatimo zaljubljen v resnici.

—Ponesem te, golobica moja, na rodne obeli svoje Adrije in spletem ti gnezdece, da nima lepšega niti kalif Kordove. Ne bo sicer v njem toliko zlata in dragega kamenja, ali vse bo pozlačevalo veliko in sijajno solnce neizmerne ljubezni moje, Fatima krasna! In ko bodeva objeta korakala po rumenem pesku naših dolin, tedaj se bo od gore do gore vzpenjal čisti pas najine ljubezni, vzpenjal gori do samega Boga,.

OSMO POGLAVJE.

Ko se je drugo jutro Stresinja prebudil, je bilo solnce že visoko na nebu. Cele noči ni spal, a danes, ko je vstajal, je čutil, da ga boli glava. Včerajšnji dogodek ga je prevzel in prva misel mu je bila Fatima.

Nepopisno hrepenenje se ga poloti, da bi jo obiskal, vendar mu to sedaj ni bilo mogoče.

Današnji dan je bil določen po nagovoru Wadhe el Amerija, da poseti velikega učenjaka Gabira, in da ga sprejme kot učenca.

Urno se je opravil in odšel h Gabiru. Pred vrati njegovega doma je našel malega, skrivljenega starčka. Na vprašanje, če stanuje tukaj glasoviti učenjak, mu ta odvrne.:

— Samo blagovoli vstopiti. Mar ne, ti si Hrvat, katerega je priporočil mogočni hadžib, slava in dika njegovemu imenu. Moj gospodar, vzor modrosti, Gabir, te že pričakuje.

Strezinja se je v duhu zahvalil svojemu mogočnemu zaščitniku, ki ga je že prijavil in mu tako prihranil dokaj neprilik.

Prišedši v sobo Gabirovo, ga je našel zaposlenega pri nekih retortah. Na posebnem podnožju je stala ogromna knjižnica, v kateri je Gabir uprav malo poprej nekaj iskal.

Ko se mu je Strezinja približal in ko je odprl usta, da ga pozdravi, je Gabir samo pokimal z glavo in dejal z ostrim glasom:

— Čakaj!

Minilo je dobre četrt ure, ne da bi kateri izmed njiju spregovoril le besedico. Gabir se je sklanjal nad svojimi retortami, pod katerimi je gorel moder plamenček. Po sobi se je razvijal neprijeten vonj plina. Sedaj pa sedaj je pogledal v knjigo, ki je ležala pred nim in Stresinja je opazil, da je latinska.

Ko je Gabir dovršil svoj posel, se je obrnil k Strezinji.

— Ti si sin daljnih dežel. Bodi pozdravljen. Pravil mi je o tebi mogočni hadžib. Njegova želja je, da se poučiš o moji znanosti, da koristiš domovini, ko se povrneš v njo. Nimam nič zaper to. Vendar, predno te uvedem v skrivnosti moje znanosti, mi moraš obljubiti, da boš s postom poslušal moje nauke, da boš s postom pripravil svoj duh v vreden vstop v to hišo, ki se odpre pred teboj. Pomni, da ne sme nobena strast zavladati nad teboj, zakaj le tedaj boš sposoben, da najdeš kamen modrosti. Nečistnikom, pijancem, in pozrešnežem je zaprta pot do svetih poljan modrosti. Ako pa te veže le ena izmed teh strasti na zemeljsko površino, tedaj beži iz te hiše, zakaj vstop v kolo velikih duhov, vidnih in nevidnih, ki nas obkrožajo, je nemogoč.

(Dalje prihodnjič.)

"500" LINE
To
ST. PAUL
MINNEAPOLIS
and
CHICAGO
MILWAUKEE
SPLENDID TRAINS
Electric Lighted.
Vacuum Cleaned.
TICKET OFFICES:
DULUTH—J. P. Gearey, D. P. A. City office, Spalding Hotel block. Depot, corner Superior St. and Sixth Ave. West.
SUPERIOR—J. D. Morrissey, G. A. City office, 823 Tower Ave. Depot, corner Winter St. and Ogden Ave.

ADRESAR SLOVENSKIH TRGOVIN.

MINNESOTA

FRANK VERANTH, Ely, Minn., priporoča se rojakom za naročila trdega in mehkega premoga. Naročite pravočasno, da boste imeli kadar rabite.

HELO PRIJATELJ! Kadar si želijen, ali če te tare mačeh, oglasi se v gostilni "Pri mački" (Anchor Bar) na 311—3. Ave. Hibbing, Minn. John Povsha, lastnik.

JOSIP INTIHAR, slovenski zidar, se priporoča c. rojakom v Eveleth in okolici za razna stavbna dela, bodisi pri novih gradbah ali popravah. Dela izvršujem solidno ter po nizkih cenah. JOSIP INTIHAR, 206 Monroe St., Eveleth, Minn.

MATH. VIDAS slovenska trgovina. Cenjecim rojakom in slovenskim gospodinjam iz mesta Biwabik in okolice priporočam svojo lepo urejeno in bogato založeno GROCERIJSKO TRGOVINO. V zalogi imam občeznana "Cremo" moko; dalje prodajem krmo za živino, kakor: oves, koruzo, mrvo in slamo. Cene zmerne, postrežba solidna. Naročila se dostavljajo tudi na dom. Za mnogobrojen obisk in naklonjenost se vljudno priporoča Math. Vidas, slovenski trgovec, Biwabik, Minn.

JOHN TERAN KROJAČ Ely Minn. se priporočam vsem Slovencem in Slovanom za izdelovanje možkih oblek in površnikov. Čistim in popravljam tudi možke in ženske obleke. Vse po zelo nizkih cenah. Za delo jamčim vsakemu, da bode zadovoljen.

JOHN BARTOL, Chisholm, Minn., GROCERIJSKA PRODAJALNA. Najstarejši slovenski trgovec v Minnesoti. Prihranim vam denar na vseh potrebščinah. Prepričajte se!

JOSIP SELIŠKAR ELY, MINN., Box 62, se priporoča rojakom za obilen obisk GOSTILNE, kjer ima vedno na razpolago dobro pijačo, istotako tudi lepa prenočišča. — Priporoča se tudi rojakom za vsakovrstna stavbinska dela, katera izvršuje ceno in dobro.

MIKE DANCULOVICH gostilničar, 529 W. Michigan St., Duluth, Minn., priporoča Slovencem in Hrvatom svojo dobroznano in z najboljšimi pijačami in smodkami založeno gostilno, katero vodi pod imenom
SLAVENSKI SALOON
v obilni poset. Rojaki dobe lahko tudi gorka jedila, kar je velike vrednosti posebno za potnike, ki potujejo skozi Duluth. Držimo se gesla: Svoji k svojim!

KADAR RABIŠ zimsko obleko, ne pozabi se zglasiti v trgovini Jos. Sekula na Aurora, Minnesota, kjer dobiš veliko zalogo vsakovrstnih oblek po najnižji ceni. — Vsakdo naj se prepriča, predno kupi kje drugje. Cene nizke.

HARMONIKE — Delam in popravljam vsakojake harmonike in se priporočam rojakom za naročila. — Andrej Gale, Box 19, New Duluth, Minn.

LJUBO BOGICEVICH, 15 Sellwood Building, Duluth, Minn., priporoča se Slovencem in Hrvatom za izvrševanje pooblastil, kupnih pogodb, vojaških prošenj itd. Posreduje pri družbah v slučaju poškodb.

IGNAC HOČEVAR 312 Jackson St., Aurora, Minn., se priporoča Slovencem in Hrvatom v mnogobrojen poset gostilne, kjer toči vedno sveže pivo, ter prodaja dobra vina in likerje. Posebno se pa priporoča potujočim skozi Auroro, da ga posetijo, ter bodo dobro postreženi.

MARKO MAROLT, gostilničar, Kittsville, Minn., se priporoča rojakom Slovencem in bratom Hrvatom v mnogobrojen obisk gostilne, v kateri je vedno dobiti sveže pivo, dobro vino in razne likerje. Vsak Slovan dobrodošel.

Slovenci pozor

Stem naznanjam Slovenskemu ljudstvu, da imam v zalogi vsa vovrstne obleke za moške. Slovenci ko rabite obleko, obiščite nas. Pri nas se govori slovensko.

Max Wine & Co prva vrata od First Natinonal Banke.
Chisholm Minn.

MICHIGAN

PETER MADRONICH SLOVENSKO-HRVATSKI POGREBNIK, 416—6th St., Calumet, Mich. Se priporoča cenj. rojakom. Tel.: Res. 313; Livery 185.

MAT. D. LIKOVICH JAVNI NOTAR, South Range, Mich., se priporoča Slovencem in Hrvatom za izvrševanje raznih zadev, spadajočih v notarsko stroko.

JOHN BARICH, SOUTH RANGE, Mich. Največja trgovina v Gornjem Michiganu z DOMAČIM VINOM in TROPINOVCEM. Prodaja vozne listke za vse prekomorske črte ter pošilja denar v staro domovino po dnevnem kurzu.

WISCONSIN.

PICTURE FRAME CO Gleaser fotografični atilje. Fine slike. Poročne slike naša posebnost. 323 N. 8th St., nasproti pošte, dva bloka on slovanske cerkve. Sheboygan, Wis.

FIRST NATIONAL BANKA
DULUTH - MINN.

Glavnica - - - - - - $500.000.
Preostanek in nerazdeljen dobiček - - - - $1,550.000.

V to banko vlaga država svoje vrednosti.

Obresti hranilnih vlog se plačujejo od dneva vloge.

POZOR:

Rojakom po Minnesoti in po drugih okrajih se naznanja, da se loti, ki so na prodaj v Gary, Minn., pri eni največji jeklarni v Ameriki še lahko dobijo po primerni ceni, to je, za kratek čas. Ker je naseljevanje vedno številnejše, prišla je družba do zaključka, da bode morala cene lotam povzdigniti. Zato rojaki, kateri hočete naložiti svoj denar sigurno in da vam bode nosil višje obresti, imate sedaj priliko, da ga vložite v zemljišče na Gary, Minn. Za natančna navodila se je obrniti na:
MAKS VOLČANŠEK, zastopnik GARY LAND CO., Eveleth, Minn.
FRANK TORKAR, zastopnik, Gary, New Duluth, Minn.
—: ali pa na :—
GARY LAND CO.
GEN'L OFFICE, 202 PALLADIO BUILDING, DULUTH, MINN.
Townsite Office, Cor. Commonwealth Ave and Gary St., GARY, Minn.

A. M. MURNIK
Grant Avenue Eveleth, Minn.
Največja zaloga
MANUFAKTURNEGA BLAGA, TKANINE, ŽENSKIH IN OTROČJIH OBLEK, KLOBUKOV IN VSEH DRUGIH DOMAČIH POTREBŠCIN.
Posebno pozornost posvečamo Slovenkam!
PRIDITE IN SI OGLEJTE NAČO ZALOGO TER PREPRIŽAJTE O NAČIH NIZKIH CENAH.

KDOR ČITA POLUTEDNIK "NARODNI VESTNIK" IZVE NAJNOVEJŠE NOVICE IN PODKUJE SE V VEDAH, KI SO ZA PRAKTIČNO ŽIVLJENJE POTREBNE.

Fitger Brewing Co.
Duluth - Minn.
Večina slovenskih gostilničarjev toči Fitger pivo, v sodčkih in steklenicah varjeno iz pristnih snovij.

Josip Gerzin
zastopnik za ELY, Minnesota.

SPOMINJAJTE SE SLOVEN. ZAVETIŠČA V AMERIKI.

M. F. SKALA, agent za
"Pabst" Milwaukee in
"Peoples" Duluth pivo.
Fina zaloga domačih in importiranih pijač vsake vrste, smodke in vse kar spada v gostilniško ovrt.
Se uljudno priporoča vsem cenjenim rojakom v
ELY, MINN.
Telephone No 52.

Dalje iz 6 strani.

ke, v starem kraju pa stariše. Bodi ti, prijatelj, lahka zemljica, in ti, o Bog, bodi mu milostljiv.

Ranjki je bil član društva Slovenec, katero ga je spremilo k zadnjemu počitku.

Z delom gre tukaj bolj po časi. Kdor ima delo mora delati trdo, tako, da se krvavo zaslužijo ti centi, da imamo za vsakdanji kruh.

Vreme imamo jako lepo. Sneg se nas letos boji, smo skoraj vedno brez njega, četudi smo že dobili vzorc.

Koncem mojega dopisa srčni pozdrav vsem čitateljem in čitateljicam, tebi podučljivi unijski list pa želim mnogo naročnikov, in da bi vsi stari naročniki ob novem letu naročnino ponovili, da bi tako začeli izhajati prej ko mogoče vsaj vsaki drugi dan.

Anzetov Šimen.

Newburg, O.

Cenjeno uredništvo: Uvrstite sledeče vrstice iz naše slovenske naselbine.

Delavske razmere so kaj slabe. Dela se v največ tovarnah malo. Veliko delavcev je brezposelnih, in še novi trumoma prihajajo in odhajajo.

Posebnega napredka pri nas ni. Imam pa za poročati žalostno novico, katera je zadela našo nselbino, in katera bo ostala v spominu slovenskemu ljudstvu v Newburgu.

Zginila je z zemlje Slovenska Zadružna Zveza, propala je dalavko podjetje, od katerega smo pričakovali, da bo v splošno korist za to naselbino.

Zadružna prodajalna otvorjena je bila dne 7. julija 1913, zaprli so jo pa dne 29. novembra 1913. Da smo tako v kratkem času "obogateli," zahvaliti se imamo možem, katere smo postavili na krmilo. O stanju zadružnega premoženja ni nobenega natančnega ranimo pa, če bo prišlo le $15. — na vsacega delničarja; drugo naj si le razdelijo možje med seboj.

Pozdravljam zavedne Slovence in Slovenke širom Amerike, listu N. V. pa mnogo uspeha, da bi širil in bodril delavstvo še vnaprej, in da bi sedaj ob novem letu vsak zaveden Slovenec in Slovenka poslal listu naročnino. A. K.

Ely, Minn.

Cenjeni urednik: Upam, da mi ne boste odrekli nekoliko prostora v Vašemu cenjenemu in meni najbolj priljubljenemu listu Narodni Vestnik.

Ne moram si kaj, da nebi malo odgovoirl dopisniku ki je baje iz Chisholma. Čital sem v skebskem listu Glasnik št. 50 skebski dopis ki je bil skovan na Calumet, Mich, ker tam jim manjka dopisov, kar svedoči, koliko zanimanje je med delavstvom za list Glasnik. Ta čitatelj raznih listov, tako se je namreč ta fabrikant dopisov podpisal, se zaganja kot žaba po mlaki v napredno misleče liste Narodni Vestnik in Proletarca. On piše, da ne čita, odkar je stavka na Michigan v teh listih druzega kot hujskanje. Blamiraš se, fabrikant dopisov. Jaz in mnogo druzih čita te liste, pa jaz še nisem opazil nikacega hujskanja, ampak nasprotno, blaženje in poduk kako naj se delavci obnašajo in družijo in vstvarjajo, da dosežejo končno zmago. Ta fabrikant dopisov piše nadalje, da duhovni in štrajk se nikakor ne strinjajo skup. Vprašam te, zakaj se pa ravno kalumetski župnik Klopčič in še nekaj drugih njegovih kolegov najbolj zaletava v ubogega trpina, če je njegov namen organizirati se v svrho dosego večjih pravic. Imam že skušnje v tem. Navzoč sem bil, ko je nas revne delavce prav po barbarsko ošimfal eden izmed slovenskih duhovnov na Range pred šestimi leti, ko je bil štrajk na železnem okrožju. Ne mislite, da pozabimo tako hitro. Rekel nam je oholo pri službi božji, kaj si domišljujete, da greste stavkati; delati pojte delati, da boste zamogli vzdrževati cerkev. Če bi ne bil ta duhovnik zoper ubogega delavca, bi ne rekel tega. Če bi bil delavcem naklonjen bi jih gotovo navduševal k slogi in k vstvarjanju. Božji namestniki naj bi oznanjali božjo besedo, ne pa da se bojujejo za kapitaliste in zoper delavce, da si nadenejo na prsa skebsko zvezdo mesto križa in gredo v boj za krivico zoper pravico. Zakaj se ravno duhovnom politika tako po glavi meša, in sicer ravno nasprotna politika kot jo je Učenik proklamiral. Vaše roke stran od stavk; če ne morete delati za slogo delavstva in njega dobrobit, potem ne vtikajte vaših nosov v stavke, ker se znate opeči, četudi vam šenkujejo kapitalisti dolarje, da delate za nje. Kjer vas ne peče ne gasite, drugače bomo gasili mi, delavci.

Pravi tudi ta dopisnik, da ni res da bi bili duhovni nasprotni izboljšanju delavskega položaja. Zopet laž. Ali ni katoliški župnik Klopčič potegnil z luteranskimi kapitalisti in nosi podkev na izdajalskih prsih? To je dejstvo, ki kaže, da je ta katoliški duhovnik zoper izboljšanje delavskega položaja, in tacih ptičev poznam jaz več, ki so taki kot nož, ki reže na dva kraja. Jaz nisem hodil dva najst let v šolo, da bi bil posebno izobražen; toliko pa vendar vidim, da so naši duhovni nasprotni našim koristim. Na Range je nek mladi župnik, ki se je izrazil nekoč v družbi v salunu, da ima vsak Kranjec $2. — na dan preveč, ker čim več zasluži tem več zapije. Ali so to besede duhovna, ki živi od delavcev? Sramota! Priznam, da je cerkev zrastla s civilizacijo, priznam pa tudi, da se je ta cerkev odtujila svojem poklicu, to je istim ukom, katere je Kristus učil in za katere je bil pribit na križ kot prekucuh tedanjega družabnega reda.

Ti dopisnik iz Chisholma (?) s takimi dopisi kot je tvoj ne boš zlezel iz blata. Delavstvo spregleduje in ni več tako bedasto kot si misliš ti.

K sklepu pa voščim vsem čitateljem in čitateljicam našega podučljivega in zabavnega polutednika, Narodni Vestnik, vesele božične praznike in srečno novo leto. Pridružimo se vsi tem neustrašnem listu in podpirajmo ga z naročnino in z dopisi, da bo imel ložjo pot.

Matevž Zgonc.

Chisholm, Minn.

Huda ni zima, velik ni mraz, mene ne zebe, pa tudi ne vas. Sedel sem v gugalnem stolu in gledal na sliko Wodrow Wilsona, sliko ki sem jo prej ta dan pri vas naročil in mi povsem ugaja kolikor se tiče slikarske umetnosti. Sanjaril sem o Wilsonovih načrtih, videl sem Wilsona kot človeka z dolgim razumom pa kratkimi rokami. V tem trenutku stopi v mojo sobo rojak veseljak. Pomoli mi pod nos cvetko, katero je pobral na stranskem cestnem hodniku, katero je neki ozkosrčni rojak vrgel preč. Nataknem očala in si ogledam to cvetko. Cvetka je vzrasla v New Yorku na vrtu Kazimir-ja in se imenuje Ave Marija Diši po prismojenem fratru, bivšem župniku kare žalostne Matere Božje v Cleveland, O., in ravnatelju ščurkov in stenic v avstrijskem naselniškem domu v New York. List ima lepo ime, ki se nikakor ne strinja s klobaso vsebine. Pazljivo sem čital spis pod naslovom "Naši ta rudeči." Pod tem naslovom opisuje Kazi mir razne prilike kedaj se je rudeča zastava rabila, ono pa, ki je jedro rudeče zastave, je zamolčal in zato hočem jaz pojasniti nje pomen.

Kaj je zastava, to ve vsak naš rojak. Združene Države imajo eno skupno zastavo; v Avstro-ogrski ima pa vsaka dežela svojo, potem ima Avstrija svojo. Ogrska svojo, in Avstroogrska zopet svojo, in kar ima v Avstriji tudi papeževa veliko besedo, bi pač morala biti Avstrija vsa v "fanah." Delavci tu v Ameriki imamo razna društva, in razna društva imajo razne zastave. Take zastave se navadno svobodno nosijo poleg državnih.

Sedaj pa pride vprašanje v razredu delavstva in zastave razredno zavednega delavskega sloja. Da nas je delavcev kot listja in trave, to lahko trdim, to je jasno treznemu človeku. kje pa imamo delavci svojo delavsko zastavo in kakošna je ta zastava? Na žalost moram izreči, da je polovico delavcev, ki se ne zmenijo za svojo zastavo. Eni jo ne poznajo, drugi so premalo poučeni, da bi jo poznali, tretji so pa propalice, kateri se celo ogibljejo delavske zastave. Toraj kakošna je delavska zastava? Dragi moj sotrpin, tvoja in moja zastava je rudeča. Zakaj pa je rudeča? Zato ker je okravljena je rudeča in nikdar drugačna biti ne more. Poskusite prati kri s krvjo, in ako postane belo, potem bo tudi delavska zastava bela, prej pa nikdar. Ako govorim o krvi, ni to telečja kri kot jo je "švicala" vodiška Johanca, ampak razumeti se mora, da govorim o oni krvi, ki je iztekla iz ran in iz življenj naših nasilne ali prezgodnje smrti pod-leglih sobratov delavcev. Cela jezera tvori ona kri, ki so jo prelili delavci na polju industrije in prometa za koristi kapitalizma. Iz teh mlak krvi se je razvila krvava rudeča zastava, ki je danes v strah in grozo kapitalizmu in njegovim trabantom. Krist je učil in priporočal ljubezen; on sam je bil zgolj ljubezen. Ko se je Krist poslavljal iz tega spačenega sveta je vprašal Petra trikrat, če ga ljubi, in Peter je vedno trdil, da ga ljubi. Še le potem mu je dal Krist ključe nebeških vrat, ko se je prepričal, da ga ljubi Peter in to samoumevno pod pogojem, da bo razširjal ljubezen,. Ne vemo pa če je Peter obljubo držal, in vse kaže, da je bilo Petru več za ključe kot za ljubezen. Da ni širila Petrova skala ljubezni, nam priča zgodovina, ker kmalu potem, ko je Peter odnesel pete, je začela njegova cerkev širiti posvetno kraljestvo zmečem in ognjem, in ona še danes odobrava morijo kapitalizma, zato ji je pa rudeča zastavo bruno v očesu. Na rudeči zastavi drži se tudi kri Frančiška Fererja, katerega je ustrelila španska inkvizicija pred štirimi leti. Ta kri upije v nebo za maščevanje, ker Ferer je bil umorjen po nedolžnem, in sedaj išče A. S. po stari fanatični šari kje bi kaj dobil, da bi vrgel na umorjenega Fererja. Če je bil Ferer hudodelec je plačal svoj čin z življenjem in čudna ljubezen do bližnjega in spoštovanje do mrtvih je, če se tepta po grobu istega, ki je bil najprej ustreljen, sodba pa še danes ni izrečena. Šel bi še dalje, a bojim se, da bi ne bilo prostora v N. V., zato bom skušal napraviti konec. Kedo sem jaz veste vi urednik iz podpisa; drugi me boste pa osebno videli ko pride delavski praznik 1. maj. Za takrat že danes pozivljam vse tiste tovariše, ki so se tako možko odlikovali v prispevanju za stavkarski sklad, da se vdeležite parade dne 1. maja 1914 na Chisholm, Minn. Natančneji program bomo že sporazumno izdelali o pravem času, povem vam pa že danes sotrpini, da bom nosil jaz rudečo delavsko zastavo četudi sem majhen in četudi gredo gnojne vile iz oblakov. Tudi tebe Janez Vesel in tebe Gršič pozivljam, da se vdeležita parade pod svojo delavsko zastavo, saj sta tudi vidva delavca, toraj se ne bosta sramovala zastave vajine stranke, vajinega razreda.

Časi so se mnogo spremenili tu na Chisholmu. Mrtvi so začeli vstajati iz grobov, in ker je naš Janez preveč po grobah skakal, sem se zbudil tudi jaz, in zato pozivljam vse mrtve, vstanite vsi in pridite k vašimi tovariši pod rudečo zastavo.

Od mrtvih vstali.

Delmont, Pa.

Cenjeni rojak in urednik Narodnega Vestnika. Odločite tudi meni nekoliko prostora v listu za slovenske delavce križem Združenih Držav.

Tukaj je začelo iti z delom bolj slabo, vendar kakor se sliši iz druzih krajev, še tukaj ni najslabeje. Delo se tudi še dobi tukaj. Slovencev nas je tukaj okoli sto. Imamo le eno podporno društvo sv. Barbare št. 86, in zato se to društvo lepo razvija. Tukaj nas je tudi precej starih članov J, S, K, J. in mogoče bi zamogli vstanoviti tudi podružnico te jednote.

Opominjam vse Slovence in Slovenke križem Združenih Držav, da se naj čuvajo mrež new yorških sleparjev iz 74 Cortland Street, ki vam ponujajo gramovone in zahtevajo $2. — mesečno in dvanajst plat zastonj. Ne verujte temu. Vi morate gramofon plačati pri sprejemu in sicer $10. — več kot je stroj vreden. Plat ne dobiste nobenih zastonj. Pozdravljam vse naročnike in naročnice tega najboljšega lista in želim vsem srečno novo leto, listu pa ves uspeh.

Naročnik.

SLUŽBO DOBISTE!
DVE SLOVENKI.

Ena za kuhanje, druga za nositi na mizo jedila. Plača dobra.

Felix Culakov
restavrant
P. O. box 3, Messaba, Minn.

(Dalje iz 6 strani.)

učinka, je predvsem ustavil konja; potem pa se je vsedel kolikor mogoče ugodno in pričel premišljevati.

"Zbežal je... Tudi on se je prestrašil, neumnež... Na, kaj naj storim? Dalje peljati se ne morem, ker ne vem poti: tudi bi sumili, da sem ukradel konja.. Kaj naj storim? — Klim! Klim!"

"Klim!" je odmevalo po gozdu.

Pri misli, da bode moral vso noč sedeti v mrazu v temnem gozdu in poslušati volkove, odmev in rezgetanje suhega konja, je začutil zemljemerec kako ga spreletuje mraz.

"Ljubi Klim!" je zaklical. "Dragi prijatelj! Kje pa si, ljubi Klim?"

Skoro dve uri dolgo je kričal zemljemerec, in šele, ko je ohripel in se sprijaznil z mislijo na prenočišče v gozdu, je prinesel do njega lahen dih vetra človeško stokanje.

"Klim! Ali si ti, dragi prijatelj? Peljiva se dalje!"

"Vi me hočete umo—moriti!"

"Saj sem se le šalil, moj dragi! Bog me kaznuj, le šalil sem se! Saj nimam samokresov! Bahal sem se le vsled strahu! Stori mi povolji, peljiva se dalje! Mene zebe."

Klim, ki je gotovo že premislil, da bi bil izginil resničen ropar že davno s konjem in vozom, je stopil iz gozda in se neodločno bližal sopotniku.

"No, zakaj si se pa bal, neumnež? Jaz.. jaz sem se vendar le šalil, ti se pa takoj bojiš. Vsedi se!

"Bog vam odpusti, milostni gospod," je mrmral Klim, ko je stopal na voz. "Če bi bil vedel, za sto rubljev bi vas ne bil vzel na voz. Toliko da nisem umrl vsled strahu..."

Klim je udaril z bičem po konju; voz se je stresel. Klim je udaril še enkrat, voz se je pričel majati. Po četrtem udarcu se je premaknil voz z mesta; zemljemerec si je zavil s plaščem ušesa in se udal sanjarjenju. Pot in Klim mu nista bila več nevarna.

PODPISANI

voščim vsem svojim gostom, prijateljem in znancem vesele božične praznike in srečno novo leto. Zahvaljujem se za dosedanji obisk in se priporočam za naklonjenost naprej. Živeli!

Anton Fritz,
gostilničar Eveleth, Minn.

NAŠI ZASTOPNIKI.

MINNESOTA:
Jakob Delak, Biwabik, Minn.
Math. Kapsh, L. Perushek, Ely, Minn.
John Pogačnik, Eve leth, Minn.
Jakob Muhvich, Gilbert, Minn.
John Jerina, New Duluth, Minn.
Ant. Mahne, Frank Kochevar, Chisholm, Minn.
Joseph Smuk, Greaney, Minn.
Frank Horvatich, Virginia, Minn.
Louis Petelin, Aurora, Minn.
Geo. Brozich, Rauch, Minn.
Anton Prosen, Crosby, Minn.
Frank Hochevar, McKinley, Minn.
Vouk & Oman, Rice, Minn.
John Dragovan, Soudan, Minn.
MICHIGAN:
Frank Plautz, Calumet, Mich.
Ivan Cotič, South Range, Mich.
WISCONSIN:
Frank Zajc, Oliver, Wis.
Frank Brence, Waukegan, Ill.
Frank Klanchar, Willard, Wis.
John Wodovnik, Milwaukee, Wis.
John Pucelj, Racine, Wis.
Frank Skok, West Allis, Wis.
ILLINOIS:
Simon Jesenšek, La Salle, Ill.
Joseph Blish, Chicago, Ill.
Anthony Motz, So. Chicago, Ill.
Joseph Omerza, De Pue, Ill.
John Kulavic, Springfield, Ill.
INDIANA:
N. M. Vuksinich, Gary, Ind.
Mih. Pavel, ml., Indianapolis, Ind.
Anton Tratnik, Clinton, Ind.
PENNSYLVANIA:
Ign. Magister, Pittsburg, Pa.
Alojz Tollar, Imperial, Pa.
John Kern, Cannonsburg, Pa.
John A. Germ, Braddock, Pa.
Mike Strukelj, Johnstown, Pa.
John Brezovec, Conemaugh, Pa.
Anton Klančar, Arona, Pa.
Joseph Yamc, Garret, Pa.
Joseph Hauptman, Darragh, Pa.
Math. Petrich, Cliff Mine, Pa.
Henry Lamuth, Marianna, Pa.
John Mlakar, Claridge, Pa.
OHIO:
Karol Bauzon, Frank Lunka, Cleveland, Ohio.
Ignac Prelogar, Collinwood, O.
Alois Ballant, Fr. Poje, Barberton, O.
Frank Guna, Badley, O.
COLORADO:
F. W. Žužek, Leadville, Colo.
John Janežič, Leadville, Colo.
Frank Skrabec, Denver, Colo.
Mihael Krivec, Primero, Colo.
Kajetan Erznožnik, Somerset, Colo.
KANSAS:
John Homec, Yale, Kans.
Anton Zajc, Girard, Kans.
Jakob Cukljati, Pittsburg, Pa.
Mihael Breznik, Frontenac, Kans.
Anton Žagar, Kansas City, Kans.
WYOMING:
F. S. Tauchar, Rock Spring, Wyo.
Mike Krivec, Sublet, Wyo.
John Globochnik, Diamondville, Wyo.

John Rozich, Wardner, Ida.
Frank Malavashich, Little Falls, N. Y.

Dobite zvezek **Severovega almanaha** in zdravoslovja za 1914 od vašega lekarnarja ali od nas, zastonj.

Prehladi in kašlji,

Prehlad je začetek kašlja ali vnetja sapnika, zato je zelo važno, da se hitro odpravi. V ta namen je rabiti

Severov Balsam za Pljuča (Severa's Balsam for Lungs)

kateri se priporoča zoper kašelj, prehlad, vnetje sapnika, bolno grlo, hripavost in druge neprilike dihalnega ustroja. Je popolnoma neškodljiv a zelo uspešen.

Cena 25 in 50 centov

Zapek

žolčnica, jeterne neprilike, slaba prebava in druge prebavne neprilike kmalu izginejo, ako rabite

Severov Življenski Balsam (Severa's Balsam of Life)

kot navedeno v navodilu na steklenici. Okrepi celi ustroj in kmalu ozdravi bolnika.

Cena 75 centov

Zdravila so na prodaj v lekarnah ali jih pa lahko naročite od nas.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

NAROČAJTE SE NA NAJVEČJI SLOVENSKI DVOTEDNIK V ZEDINJENIH DRŽAVAH

CENTRALNA LEGA.
ČISTO NA NOVO OPREMLJENO.

SOBE S PARNO KURJAVO, TOPLO IN MRZLO VODO, UREJENE PO NAJBOLJ MODERNEM NAČINU.

Park Hotel
ILIJA RATKOVICH, lastnik
ŠTEV. 531, VOGAL ZAPADNE ŠESTE AVENUE IN SUPERIOR STREET

TELEFON: MELROSE 1673. DULUTH, MINN.

SE PRIPOROČA SLOVENCEM ZA OBILEN POSET.
CENE ZMERNE, POSTREŽBA TOČNA.

V založbi Narodnega Vestnika je dobiti

DELAVSKI ODŠKODNINSKI ZAKON ZA DRŽAVO MINNESOTA
(Minnesota Workmen's Compensation Act)

Cena 30 Centov

Navodila Kako Postati Državljan

Cena 15 Centov

NARODNI VETSNIK ZA VAS, VI ZA NJEGA.

SLOVENSKA TISKOVNA DRUŽBA

„NARODNI VESTNIK"

405 W. Michigan St., DULUTH, MINN.

Izdaja največji slovenski dvotednik

„NARODNI VESTNIK"

Naročnina za Ameriko:

Za celo leto	2.00
za pol leta	1.00

Za Evropo in Canado:

Za celo leto	3.00
za pol leta	1 50

ZA SVOBODO IN LJUBEZEN

ROMAN Z BALKANA.
Spisal Marko Stojan.

(Dalje.)

"Treba je bilo oče, je odgovoril z drhtečim glasom, držeč starega za široko dlan. „Stopiva v hišo, da naju kdo ne sliši; in bodite pripravljeni—hudo je, kar vam imam povedati."

Starodavno, domače pohištvo je ležalo zavrženo pod streho; kmetska izba je bila poslikana s šablonami in napolnjena z mestno robo, ki preplavlja svet iz velikih tovaren. In še bridkeje kakor nekdaj je občutil Ivan zdaj to izpremembo; odkimal je očetu, ko mu je pokazal z roko na zofo, ter sedel na star kmetiški stol, ki je stal po naključju v kotu izbe.

„Oče!" je izpregovoril počasi in s povdarkom, ohranjaje si trudoma mirno kri. „Prav sem imel, ko sem vas prosil: ne dajte Jerice temu človeku — če ga tudi sama rada vzame. Kdo ga je po poznal? Jaz ne—in tudi vi ga niste. Prišel je, rekoč, da je graščak na Solnograškem; to lahko reče vsak. Bil je tu na letovišču kakor sto in sto ljudi —tujcev, ki jih ni moči pretehtati, ali prihajajo z odkritim srcem. Vedi sam Bog, ali se res piše tako, kakor pravi, in ali ima res kje tako graščino! Kramljal je z vami, hvalil vas, da ste pameten mož in da govorite dobro po nemški, pripovedoval, kako silno ljubi cesarja in kako se zanimajo na Dunaju za Gorenjce, ter vam obetal, da bo izposloval po svojih znancih visoke podpore za tujski promet.... Zato, samo zato ste go imeli za finega gospoda! In vi, ki pravite vedno, da je denar sveta vladar, se niti niste prepričali, ali ima kaj denarja. Še računa mu niste predložili—kako bi, ko je postal vaš zet. Vse to bi vam rekel, a kaj, ko je...."

"Ko je zaman!" je zaklical stari Javornik trdo. "Ali meniš, da sem otrok? Moj zet in tvoj svak, ki se lahko ponašaš z njim, mi je pokazal vsa pisma — vse listine, in tudi pisma svojih znancev— svojega strica, ki je general! Možu, ki se lahko sklicuje na takšne osebe, ne boš očital, da je goljuf.!"

In besno je udaril po mizi.

"Potrpite, oče. Dobro — da je goljuf ne bom trdil tja v en dan. Toda to vam ponavljam, kar sem rekel že prvikrat: Jerica ne more biti srečna s tem človekom. Če je bila tudi tri leta v zavodu in se naučila nemško in vrag vedi, kaj še — ona je vendar naturna deklica; ne more razumeti njega, in on je ne more ljubiti res globoko in trajno. Res ga je marala sama — toda vi bi lahko vedeli, takšne reve so naše ženske! Večno so nezadovoljne, pa se zagledajo v takegale.... omamijo jih gladke manire, fino se jim zdi vse skupaj, kaj pa da.... in zdajci misli neumnica, da bo ob njegovi strani sam paradiž, ter je pripravljena roditi otroke sovražniku svojega naroda!"

"Končaj!." je kriknil oče in planil kvišku. Žile na čelu so se mu napele v skrajni razjarjenosti. "Schratten je mož, da je malo takih! Človek, ki govori o cesarju tako spoštljivo in poroči dekle — on, kot ženitaš — čeprav mu njen oče ne more našteti več kakr bore dvajset tisoč kron...."

"Toraj ste mu jih na šteli — kar na mizo?" je vzkliknil sin in vstal takisto, kakor da mu je šinila v glavo huda slutnja.

"Naštal — kar na mizo!" je ponovil oče s kmetskim ponosom.

"In kam sta odšla na žnitovonjsko potovanje?"

"V Pariz!" se je odrezal stari. "Schratten pravi, da je na Lašk em zdaj že premalo nobel."

"To ni res!" je vzkliknil Ivan. "V Pariz nista šla, ker ju je srečal moj prijatelj v Zemunu — na poti proti Carigradu...."

Nato je povedal očetu v kratkih besedah vse, kar je že znano našim bralcem, ter položil predenj tajinstveno Jeričino pismo na listu iz Prešernovih poezij.

"In še nekaj oče," je dodal nazadnje. "Jerici je ugajala njegova črna brada — v Zemunu pa je bil obrit, gol kakor lonec!"

Oče ga je gledal izpvra posmehljivo, nato neverno, nazadnje pa se je izpremenil ves njegov obraz; spodnja ustnica se je začela tresti, in oči so zastrmele v široki, otroški plahosti.

"Grom in strela!" je zamrmral, povešaje glavo. "To so čudna znamenja: v Carigrad, ko mislimo vsi, da se vozita proti Parizu.... obrit, ko je nosil prej brado.... in tole Jeričino sporočilo.... Ne, ne, to ni mogče!" je vzkliknil nenadma, izkušaje se tresti strašne misli. "Kaj se ti blede, fant! Če bi res ne bilo vse s poštenjem in pravico — Bog nebeški, čemu pa bi bilo vse to? Kakšen pomen bi imelo .... Jezus Marija? Ne, ne.... vse skupaj ni nič, in to pisanje.. ta list.... saj še vrag ne pretuhta babnic, kaj ji pride na um,! Pokregala sta se, pa že misli, da je vse pri kraju — ne, ne!"5

In boječe se je ozrl v sina, kakor da bi ga prosil, naj potrdi njegove besede — naj reče, da je gotovo vse le videz — da ni mogoče, da ni res, z eno besedo!

Takrat pa se je zdajci zaslišal izpred hiše trd korak.

Prišlec je stopil po stopnjicah do hišnih vrat in poprašal deklo, ki je stala na pragu.

Ivan je spoznal njegov glas!

Zgenil se je v prvem trenutku, da bi planil ven in skril nezvanega gosta, skril ga kamor koli, samo da ga oče ne vidi.... Zakaj, ni malo ni dvomil, čemu je prišel!

Toda že je prisluhnil tudi oče.

Njegov zdravi, rdeči obraz je prebledel, kakor da je padla slana nanj.

Spogledala sta se: nekaj groznega je šinilo med njima sem in tja, in kakor bi udaril, je stala v dušah oben enaka strašna gotovost.

Potrkalo je na vrata in v sobo je stopil žandarski stražmojster Videc — tisti, ki je včasih obračal oči za Javornikovo Jerico!

"Kaj — kaj pa je?" se je izvilo očetu.

"Službeno, gospod Javornik, službeno.... Vašega zeta iščemo — vašega gospoda zeta,!" pa dodal stražmojster s porogljivim povdarkom.

"Mojega zeta!" je zakričal Javornik z nečloveškim glasom: "Kriste nebeški — kaj pa hočete mojemu zetu?"

"Le mirno, gospod Javornik, lepo mirno! Veste, uradna oseba je uradna oseba.... Torej, kje se zdaj nahaja vaš gospod zet? Prišlo je pismo — takšno, veste, ki mu pravijo tiralnica. Podpis in slika soglašata do pičice — tu poglejte. Posebno znamenje: brazgotina nad desnim očesom.... Izdaja se za von Schrattenna; sicer ima pa svojih petnajst imen."

"Tak kaj pa je naredil, za Kriščevo voljo.?"

"**Z dekleti kupčuje!....**"

— — — — — — — — — —

"Jezus Marija!.... Moja hči!.... Moje dobro ime.... Moj Kakar težka gruda se je sesedel bogataš na kmetski stol, ki je otrok!...."

stal zaničevan in pozabljen med novodobnim pohištvom....

"Oče! Pomirite se.... za božjo voljo!" je zaječal Ivan v smtnem strahu in podprl očeta, da se ni zvalil na tla. "Saj še ni prepozno.... oče, lepo vas prosim.... saj sem prišel, da jo grem iskat!...."

"Iskat.... Jerico!.... Ta lopov.... mojega otroka!.... Pošteno hišo, poišima hči — in vsak pes.... ki pride s ceste .... vsem na....."

(Dalje prihodnjič.)

V SLUŽBI KALIFA.

Zgodovinski roman iz časov hrvatske telesne straže v Španiji.
Spisal **Starogorski.** — Prevel **Dr. Velimir Deželič.**

(Dalje.)

— Ali je to sramota?

— Tega nisem rekel. A čudno je, da nisi delal, kakor delajo drugi mladci tvoje starosti. Ali so pri vas na Hrvatskem drugačni ljudje, kot pa pri nas? Ali ne sede pri vas možje v svetlo-rdečih in zelenih haljah na divanih, poslušaje ljubavne pesmi deklet in gledajo igre odbranih veselih sužnenj? Ali je mogoče, da ste tako ledene krvi, da vam pogled deklet ne vzvalovi krvi po žilah?

— Ne čudi se. Pisano je: "Videl sem na gori Sionski jagnje in okrog njega stoštiriinštirideset tisočev: in pevali so novo pesem in nikdo ni mogel pevati te pesmi, nego samo onih stoštiriinštirideset tisočev, ki so bili odkupljeni. To so oni, ki se niso onečastili z ženami, zakaj oni so nedolžni. Oni spremljajo jagnje, kamor de."

Strezinja je citiral te besede, kakor jih je slišal od svečenika glagoljaša Dragiše. Prišle so mu na pamet, ali ni jih izrekel navdušeno in z zanosom, kakor navadno, ko se ga je polaščala skušnjava, nego z nekakim malodušjem.

To je Arabec opazil in djal:

— Misliš, da naš koran nima takih besed, ki se lepo čitajo in poslušajo. Najdejo se tudi ljudje, ki se tega strogo drže, ali to so zagroverci, ljudje, ki pravzaprav ne spadajo med nas. Lepe so odredbe o svetosti zakona. o zvestobi napram ženam pri vas in pri nas. Ali, oprosti mi, ako dvomim o čistotsti Hrvatov? Pri nas v Kordovi je preveč zvezd v čarobnem plašču noči, preveč je bisernega cvetja, preveč je koralnih usten, ki so željne poljubov.... Mladec kakor hočeš, da se ravnaš po svojih nazorih, bi ne smel prestopiti mesta. In kako hočeš, da spremljaš, kakor si rekel, jagnje ter ti ovila gole, polne roke okrog vratu. In tvoje oči bodo gledale, omamljene na bela ramena in ulovi te, kakor bedasto ribico, v svojo mrežo.

— Nikdar — vzklikne Strezinja. — Čuval se bom. Nu, tega ne bi mi trebalo, da me omami taka ženska. To stane mnogo denarja....

— Lahko si misliš — se nasmehne Arabec. — Mnogi bogataši so prišli na tak način na beraško palico. Za las njene glave ji kupi takov bedak sandale iz Kanboje, prstne in nakite z dragulji, za mali odrezek njenih nohtov ji plača s svileno obleko in plaščem iz Naisabura. O, prijatelj, čuvaj se in ne hodi k trgovcem s sužnji. To so ti vrlo nevarni kraji. Sploh pa, kakor sem ti rekel, se ne boš ravnal po svojih nazorih o ženskah. Sedaj še sicer bežiš a bojim se, da padeš vseeno v mreže žensk.

Strezinji se je nekako čudno dozdevalo, kako njegov gostitelj nekaj časa hvali lepoto žensk in ga nekako hoče premamiti, a nato ga zopet svari.

Ni vedel, kako naj to raztolmači. In v glavo mu je šinila misel, če ne govori Arabec tega zato, ker je ljubosumen na svojo lepo sužnjo Fatimo.

— Ej, ničesar se ne bojim — odvrne Strezinja.

— Kdor se ničesar ne boji, ta ni dovolj oprezen — odvrne Arabec — in kdor ni dovilj oprezen, navadno vedno pade.

Ne boj se zame — reče Strezinja. — Vem, kaj mi je storiti. Oborožim se z orožjem, ki mi ga nikdo ne stre. Ko mi bo katera onih krasotic, o katerih mi govoriš, vrgla trnek, bom mislil na oazo, na kateri cvete palma prave ljubezni; ko me obsije kateri žarki pogled, spomnim se solnca, ki sije močnejše; ko zapazim koralne ustne, ki so željne poljubov, zatisnem oči in zrl bom v duhu rožo, iz katere bom, kakor čebela strd, pil moči svojim mislim. Ko začujem pesmi deklišk ih grl, zaprem telesno uho in v duhu bom poslušal rajsko, doslej še neslišno pesem, in močan bom.

Strezinja je govoril vedno glasneje. Domišljal si je, da ga čuje lepa Fatima v drugi sobi in v resnici, ni se motil. Trenutek zatem se je začula zopet njena pesem: Dragi moj je kakor cedra libanonska, ki je ne streta burja ne vihar. Viharji buče, gromi grme, strele švigajo, a on stoji neustrašljiv. Na njegovem čelu je pisano moje ime in njegova usta šepetajo tajinstvene besede ljubezni. Kakor gazela, drhti moje telo, glas lubezni z lahkoto prodre do srca mlade deklice. Vrata mojih nad so odprta in čakajo, da pride skozi nje luč njegovega duha....

Arabec je dobro razumel Strezinjo in Fatimo in se neprestano smehljal....

— Ribica se je ujela — je zašepetal sam pri sebi, ko je naposled Strezinja, nekoliko vinjen stopil iz njegove hiše, ter obljubil, da se hoče skoraj, če mogoče že jutri, zopet vrniti pod njegov gostoljubni krov.

SEDMO POGLAVJE.

Quadalquivir je blestel v odsevu luninem, ko je stopal ob njem Strezinja. Mesečina je trepetala v vodi in se poigravala v valovju. Vsa Kordova je izgledala v nočni razsvitljavi svojih tisočerih hiš, stoječih med cipresami in palmami nekako tajinstveno.

Strezinja poln občutkov, je hitel da pride čim prej do alkazarja, svojega stanovanja. Ni še bilo pozno in zato so še bile ulice polno ljudi. ki so se vračali s svojih dnevnih poslov domov.

Oster in sveži zrak je hladil plamteče lice hrvatskega mladca.

— Kaj poreče Wadha el Ameri, da me tako dolgo ni? Djal je, da me bo čakal z večerjo, a jaz sem se tako zakasnil. Niti sam ne vem, kako je potekel čas, — se je spraševal Strezinja po potu.

Ali takoj je imel odgovor. Lepa Fatima je zakrivila to. In spoznal je, da se je v njem in Fatimi vzbudilo nekaj, nekaj nerazumljivega, to, kar ljudje imenujeo lubezen.

— Da, lubim te, ljubim te, krasna Fatima — je govoril sam s seboj. — Ti boš moj ščit, da se ne izgubim v tej Kordovi, o kateri mi je strašne stvari pripovedoval tvoj gospodar. Ne, ne grem k trgovcu sužnjev, zakaj tvojo ljubezen hočem čuvati čisto, kakor rožo nedotaknjeno.

(Dalje prihodnjič.)

"400 Pine"
To
ST. PAUL
MINNEAPOLIS
and
CHICAGO
MILWAUKEE
SPLENDID TRAINS
Electric Lighted.
Vacuum Cleaned.
TICKET OFFICES:
DULUTH—J. P. Gearey, D. P. A. City office, Spalding Hotel block. Depot, corner Superior St. and Sixth Ave. West.
SUPERIOR—J. D. Morrissey, G. A. City office, 823 Tower Ave. Depot, corner Winter St. and Ogden Ave.

ADRESAR SLOVENSKIH TRGOVIN.

MINNESOTA

FRANK VERANTH, Ely, Minn., priporoča se rojakom za naročila trdega in mehkega premoga. Naročite pravočasno, da boste imeli kadar rabite.

HELO PRIJATELJ! Kadar si željen, ali če te tare maček, oglasi se v gostilni "Pri mačku" (Anchor Bar) na 311—3. Ave. Hibbing, Minn. John Povsha, lastnik.

JOSIP INTIHAR, slovenski zidar, se priporoča c. rojakom v Eveleth in okolici za razna stavbna dela, bodisi pri novih gradbah ali popravah. Dela izvršujem solidno ter po nizkih cenah. **JOSIP INTIHAR, 206 Monroe St., Eveleth, Minn.**

MATH. VIDAS slovenska trgovina. Cenjenim rojakom in slovenskim gospodinjam iz mesta Biwabik in okolice priporočam svojo lepo urejeno in bogato založeno **GROCERIJSKO TRGOVINO. V zalogi** imam občeznana "Cremo" moko; dalje prodajem krmo za živino, kakor: oves, koruzo, mrvo in slamo. Cene zmerne, postrežba solidna. Naročila se dostavljajo tudi na dom. Za mnogobrojen obisk in naklonjenost se vljudno priporoča **Math. Vidas, slovenski trgovec, Biwabik, Minn.**

JOHN TERAN KROJAČ Ely Minn. se priporočam vsem Slovencem in Slovanom za izdelovanje možkih oblek in površnikov. Čistim in popravljam tudi možke in ženske obleke. Vse po zelo nizkih cenah. Za delo jamčim vsakemu, da bode zadovoljen.

JOHN BARTOL, Chisholm, Minn., **GROCERIJSKA PRODAJALNA.** Najstarejši slovenski trgovec v Minnesoti. Prihranim vam denar na vseh potrebščinah. Prepričajte se!

JOSIP SELIŠKAR ELY, MINN., Box 62, se priporoča rojakom za obilen obisk **GOSTILNE,** kjer ima vedno na razpolago dobro pijačo, istotako tudi lepa prenočišča. — Priporoča se tudi rojakom za vsakovrstna stavbinska dela, katera izvršuje ceno in dobro.

MIKE DANCULOVICH gostilničar, 529 W. Michigan St., Duluth, Minn., priporoča Slovencem in Hrvatom svojo dobroznano in z najboljšimi pijačami in smodkami založeno gostilno, katero vodi pod imenom

SLAVENSKI SALOON

v obilni poset. Rojaki dobe lahko tudi gorka jedila, kar je velike vrednosti posebno za potnike, ki potujejo skozi Duluth. Držimo se gesla: **Svoji k svojim!**

KADAR RABIŠ zimsko obleko, ne pozabi se zglasiti v trgovini Jos. Sekula na Aurora, Minnesota, kjer dobiš veliko zalogo vsakovrstnih oblek po najnižji ceni. — Vsakdo naj se prepriča, predno kupi kje drugje. Cene nizke

HARMONIKE — Delam in popravljam vsakojake harmonike in se priporočam rojakom za naročila. — Andrej Gale, Box 19, New Duluth, Minn.

LJUBO BOGICEVICH, 15 Sellwood Building, Duluth, Minn., priporoča se Slovencem in Hrvatom za izvrševanje pooblastil, kupnih pogodb, vojaških prošenj itd. **Posreduje pri družbah v slučaju poškodb.**

IGNAC HOČEVAR 312 Jackson St., Aurora, Minn., se priporoča Slovencem in Hrvatom v mnogobrojen poset gostilne, kjer toči vedno sveže pivo, ter prodaja dobra vina in likerje. Posebno se pa priporoča potujočim skozi Auroro, da ga posetijo, ter bodo dobro postreženi.

MARKO MAROLT, gostilničar, Kittzville, Minn., se priporoča rojakom Slovencem in bratom Hrvatom v mnogobrojen obisk gostilne, v kateri je vedno dobiti sveže pivo, dobro vino in razne likerje. Vsak Slovan dobrodošel.

Slovenci pozor

Stem naznanjam Slovenskemu ljudstvu, da imam v zalogi vsa vrstne **obleke za** moške. Slovenci ko rabite obleko, obiščite nas. Pri nas se govori slovensko.

Max Wine & Co prva vrata od First Natinonal Banke.
Chisholm Minn

MICHIGAN

PETER MADRONICH SLOVENSKO-HRVATSKI POGREBNIK, 416—6th St., Calumet, Mich. Se priporoča cenj. rojakom. Tel.: Res. 313; Livery 185.

MAT. D. LIKOVICH JAVNI NOTAR, South Range, Mich., se priporoča Slovencem in Hrvatom za izvrševanje raznih zadev, spadajočih v notarsko stroko.

JOHN BARICH, SOUTH RANGE, Mich. Največja trgovina v Gornjem Michiganu z **DOMAČIM VINOM** in **TROPINOVCEM.** Prodaja vozne listke za vse prekomorske črte ter pošilja **denar v staro domovino po dnevnem kurzu.**

WISCONSIN.

PICTURE FRAME CO Gleaser fotografični atilje. Fine slike. Poročne slike naša posebnost. 323 N. 8th St., nasproti pošte, dva bloka on slovanske cerkve. Sheboygan, Wis.

FIRST NATIONAL BANKA
DULUTH - MINN.

Glavnica - - - - - $500.000.
Preostanek in nerazdeljen dobiček - - - - $1,550.000.

V to banko vlaga država svoje vrednosti.

Obresti hranilnih vlog se plačujejo od dneva vloge.

POZOR:

Rojakom po Minnesoti in po drugih okrajih se naznanja, da se loti, ki so na prodaj v Gary, Minn., pri eni največji jeklarni v Ameriki še lahko dobijo po primerni ceni, to je, za kratek čas. Ker je naseljevanje vedno številnejše, prišla je družba do zaključka, da bode morala cene lotam povzdigniti. Zato rojaki, kateri hočete naložiti svoj denar sigurno in da vam bode nosil višje obresti, imate sedaj priliko, da ga vložite v zemljišče na Gary, Minn. Za natančna navodila se je obrniti na:

MAKS VOLČANŠEK, zastopnik GARY LAND CO., Eveleth, Minn.
FRANK TORKAR, zastopnik, Gary, New Duluth, Minn.
—: ali pa na :—

GARY LAND CO.

GEN'L OFFICE, 202 PALLADIO BUILDING, DULUTH, MINN.
Townsite Office, Cor. Commonwealth Ave and Gary St., GARY, Minn.

A. M. MURNIK
Grant Avenue — Eveleth, Minn.
Največja zaloga
MANUFAKTURNEGA BLAGA, TKANINE, ŽENSKIH IN OTROČJIH OBLEK, KLOBUKOV IN VSEH DRUGIH DOMAČIH POTREBŠČIN.
Posebno pozornost posvečamo Slovenkam!
PRIDITE IN SI OGLEJTE NAŠO ZALOGO TER PREPRIČAJTE O NAŠIH NIZKIH CENAH.

KDOR ČITA POLUTEDNIK "NARODNI VESTNIK" IZVE NAJNOVEJŠE NOVICE IN PODKUJE SE V VEDAH, KI SO ZA PRAKTIČNO ŽIVLJENJE POTREBNE.

Fitger Brewing Co.
Duluth - Minn.
Večina slovenskih gostilničarjev toči Fitger pivo, v sodčkih in steklenicah varjeno iz pristnih snovij.

Josip Gerzin
zastopnik za ELY, Minnesota.

SPOMINJAJTE SE SLOVEN. ZAVETIŠČA V AMERIKI.

M. F. SKALA, agent za
"Pabst" Milwaukee in "Peoples" Duluth pivo.
Fina zaloga domačih in importiranih pijač vsake vrste, smodke in vse kar spada v gostilniško ovrt.
Se uljudno priporoča vsem cenjenim rojakom v
ELY, MINN.
Telephone No 52.

Dopisi.

Minneapolis Minn.

Cenjeni urednik: Izvolite natisniti teh par vrstic v predalu lista Narodni Vestnik.

Priganja me gnjev, da se izvе resnica, in priganja me tudi lastna skušnja kot bivši rudar na Michigan, da se oglasi s par besedami glede stavke na Calumet, Mich.

Pred prilično ducat leti sem tudi jaz priromal na Calumet malo si ogledati tisto neprecenljivo deželo in skusiti strd, ki se po nji cedi za delavca. Vsaki bivši Michiganec, katerega sem videl naj si bode v eni ali drugi državi, vsaki je pravil od tram kare, to so tisti ljubeznjivi vozički, ki tehtajo samo po tri tone eden.

Te vozičke morata dva sužnja, ki sta brez srajce, toraj naga, nakladati, in kakor hitro imata ta voziček napolnjen, kar se mora zgoditi v naglici, se tudi že sliši osorni glas nadutega tram bosa, ki stoji za sužnjema, in zakriči "hurry up, John!" John nima niti časa, da bi si obrisal od znoja mokri obraz, taka naglica je s spravljanjem bakrene rude iz globokih podzemskih jam, da to rudo zopet drugi sužnji preustvarijo v miljone dolarjev, kateri lete potem nedelavnim trotom v žepe.

Tisti John, kateri je hotel biti zvesti suženj ene ali druge kompanije (gospodar vseh kompanij je Calumet in Hecla), je potem primoran prisiliti še eno žensko in po znejši sad njegovega telesa v sužnost; primoran je zbrati nevesto in oženiti se, ker s tem je John bolj priklenjen v calumetsko pokorščino, in tako priklenjen suženj ima vse prednosti dela pri teh kompanihaj. John začne premišljevati. Misli si, ni še dolgo odkar sem prišel iz stare domovine, denarja nimam, komaj sem poplačal dolg za šifkarto, in že me sili ta in oni kompanijski trabant, da se moram ženiti. No, pa kaj se če; bo že nekako šlo, saj tudi drugi rinejo, če ne naprej pa v dolg, si misli John, in začne gledati za nevesto. Dobro; John se je oženil pohištvo je kupil na up, zadolžil se je tudi drugače ob času ženitve. John še ni izplačal dolga, že ga skušajo družabni agenti okovati v druge spone in ga silijo naj kupi hišo na družbinem zemljišču, ako ne, ne bo delal dolgo za družbo. Kaj bo sedaj, premišljuje John. Primoran sem bil v ženitev; še tistega dolga nisem izplačal, sedaj pa že moram kupiti hišo. John se obrne k zbrani spremljevalki v življenju, k ženi za uteho in nasvet. Kaj hočeva storiti, jitarna John,? Gospod kepten so mi djali, da moram kupiti hišo od družbe, drugače ne bom delal za C. & H. Žena ga tolaži, češ(dobro bi bilo. John, ako bi imeli svojo hišo. John pomisli resneje in odgovori: dobro, dobro, žena; kje je pa denar? Žena ga tolaži, češ nam bodo že drugi posodili na hišo. John ne misli daleč v bodočnost, na um mu ne pride ta odkompanije prekanjeno nastavljena past, in res, on kupi hišo na kompanijskem zemljišču. Predno je mogel John kaj na hišo plačati ga je tako v rudniku pobilo, da je bil na pol vbit. John je belehal šest mesecev; dohodkov od nobene strani; obresti je treba plačati na izposojen denar za nakup hiše. Upnik pride tirjati za obresti; obresti se morajo plačati. če so dohodki, če je denar v hiši ali ne. John komaj potolaži prijatelja, da počaka za obresti, že pride človek od zavarovalne družbe zoper ogenj tirjati zavarovalnino. John je razburjen; pomoči ni od nobene strani. Cerkev za $100,000. — John s svojo družino pa v revni koči, ki spada drugim, to je logika na Calumet, Mich.!

In takih kot je opisan John ima tisoče v obljubljeni deželi , calumetske okolice.

Trgovci in gostilničarji na bakrenem okrožju na Michiganu, se večinoma ne zavedajo v sedanjem času borbe delavcev za nepretirane zahteve, da oni vsi živijo od istih trpinov, ki so delali pet do osem tisoč čevljev pod zemljo. Tisti, kateri premorate danes par tisočakov, ste se večinoma pridružili tisti "Alliance," ki deluje za koristi družbe in za škodo delavstva; odtujili ste se pa onim, onim nasprotujete, ki so vam dali premo ženje. Ali je tako postopanje pravilno in pravično? Ne, ne, stokrat ne! Vi dedci, zakaj ne držite z delavstvom, ki je obogatelo družbe, vas, ves isti okraj. Vaša dolžnost je, da držite z onimi v hudih časih, ki so vam pomogli v dobrih časih. Kakor zlato v ognju tako se skuša v sili prijatelja, in prepričani bodite, da se bo delavstvo na veke zapomnilo, kako deluje ta ali oni. Ali je to mar taka nesreča, če se pripozna unija? Unija kot taka hoče le pravic in nič druzega, in kjer vlada unija ni le boljše za delavce ampak tudi za vse trgovce. Zahtevajte tudi trgovci pripoznanje unije, mesto da se družite v "Citizens Alliance" zoper njo, zoper delavce, in štrajkarji bodo zmagali in ž njimi zmagali boste tudi vi. Delavci so isti iz kojih so se stekli vaši tisočaki, saj vidite kakošna trgovina je sedaj ko boljši delavci stavkajo. Družba in vsi njeni agenti ne bodo dobili nikdar bogatih zakladov izpod zemlje; treba je čvrstih delavskih rok, treba je rudarskega znanja, treba je delavskih mišic in delavskih potnih srag, če hočete da bo prišlo trgovstvo zopet na pravi tir. Nikar ne mislite, da so vam tisočaki od neba padli. Vsak zaveden človek ve, da jih niste prinesli iz stare kontre; vsakdo, ki stvar premisli, mora priznati, da so prišli iz delavskih žiljev. Zakaj toraj nastopate zoper trpine, ki nečejo nič druzega kot svoje pravice, in te pravice, če ste pošteni možje, zahtevati morate tudi vi za delavce.

Krivica je, ki upije do neba, da bi trgovci ne držali z delavstvom, katero prideluje in izdeluje vse, od katerega mi vsi živimo. Grda nehvaležnost napram vašim odjemalcem in gostom je, če skušate stavkarje v tem kritičnem času bacniti še bolj globoko kakor je št. 5 Tamarack rudnik, kateri je eden najglobokejših rudnikov na zemlji.

Bratje, ali mi zamorete pokazati na zemlji kraljestvo, ki bi vspevalo brez industrijelnih, trgovskih, prometnih in kmetijskih vojakov? Jaz mislim, da ga ni. In mi, ki delamo to ali ono, z rokami ali z glavo, smo tisti vojaki, kateri vse pridelamo, izdelamo in razpečamo med človeštvo. Zakaj bi potem ne imeli toliko da bi se mogli pošteno obleči, najesti do sitega, izobraziti našo deco, in priskrbeti si dom, ki ne bo le streha, ampak tudi sredstvo za dosego kruha. Te pravice nam spadajo po naravni, človeški in božji postavi, in če se moramo za nje boriti, je potreba, da se združimo vsi, ker le z združenimi močmi bomo hitro premagali nasprotnika in vstanovili mir in red. Te pravice in pravice do organizacije, do združenja nam spadajo, in kdor nam jih krati, tistemu boj dokler ne podleže. Ali bi ne bilo boljše, če bi vi, trgovci in salunarji držali z delavstvom in bi mu pomagali doseči svoje nepretirane zahteve? Meni se zdi, in jaz vem, da bi bilo stavke kmalu konec kakor hitro prične trgovstvo sočustvovati s stavkarji in z unijo; brez tega bo pa nemir in sovraštvo še leta in leta. Držimo vsi skup; tistim pa, ki so zoper delavstvo obrnimo hrbet. Združite se trgovci, gostilničarji in delavci, in svet bo kmalu videl moč združenja, kmalu bo videl triumfirati delavstvo pod praporom unije.

Vi stavkarji v gorenjem polotoku države Michigan, vi vzdržujete kompanije, trgovce, cerkve, šole gostilničarje, sodnike, odvetnike, vi vzdržujete vse, ne le v tamkajšnji okolici ampak tudi lenuhe v Boston, vi vzdržujete z vašim delom blagostanje mnogih družin, zatoraj držite se, dokler ne pribrite večjega kosa kruha tudi za se in svoje drage. Rabite pogum, potrpite, držite skup, ne skebajte, in zmaga mora biti vaša. Meni so znane tamkajšne razmere in vem, da je pod takimi okoliščinami vaša borba težavna; a drugiče se ni moglo pomagati, do stavke je slednjič maralo priti, vi trgovci veste dobro kot delavci, zato pa držite skup da dosežete že dolgo zaželjeni cilj. Sedaj ste v boju, zato držite se, dokler ne zmaga pravica. Iti nazaj v sužnost, in pričeti čez deset ali dvanajst let z novа boj, bilo bi skrajno nesmiselno. Delavci, držite se; eden za vse vsi za enega; agentom kompanij naj ne da nikdo posluha, pa naj bo ta agent Peter ali Pavel.

Vsem stavkarjem po Michigan in Colorado kakor tudi njih družinam, in sploh vsem zavednim rojakom in rojakinjam voščim veseli božič in srečo in zdravje v novem letu. Vsi živeli!

Minneapoličan.

Aurora Minn.

Mnogo se je že pisalo o združenju Jednot in Zvez, sedaj pa, ko imamo samo še kak mesec do sestanka delegatov, je pa vse nekam zaspalo, dasiravno je sedaj bolj kritičen položaj kot kedaj poprej.

Posamezne države te republike so stopile jednoticam in zvezicam na prste kar bo povzročalo gotovo ogromne stroške. Vzemimo n. pr. v državi Minnesota posluje šest ali sedem različnih jednot in zvez. In teh sedem, ene z malimi člani, se mora boriti za svoj obstanek. Samoobsebi umevno, da si mora kupiti vsaka posamezna jednota ali zveza dovoljenje (licenco.) Če stane vsako dovoljenje le $25. — so stroški za dobavo pa $25. — toraj skupaj $50. — in sedemkrat 50 je $355. — Če vzamemo dobo 20 let dobimo svoto $7.000. — Vzemimo n, pr. da te jednote in zveze poslujejo le v 15stih državah, potem dobimo svoto $105.000 — Toraj, ako bi bila ena sama Jednota, bi prihranili v 20 letih $90.000. — na samih dovoljenjih (licence).

Koliko bi se pa prihranilo na konvencijah? Vzemimo, da stane vsako jednoto konvencija samo $5.000, toraj stane vseh sedem $35.000. Na primer naj ima vsaka jednota in zveza vsake tri leta konvencijo, brez izvanrednih; toraj bi imele približno vsaka 7 konvencij v dvajsetih letih katere bi stale $245.000 Ker bi imela konvencija ene jednote več delegatov in bi malo dalje zborovala, se vse eno še prihrani polovico omenjene svote, to je $122.500. Torej bi prihranili samo na konvencijah in dovoljenju (licence) za posamezne države $212.500. Kje je potem pa še drugo, kakor plače glavnih odborov, vožnja istih, društvenih odborov, najemnina dvoran za zborovanje, itd.? Tako smelo trdim da lahko prihranimo v dvajsetih letih najmanj $300.000, reci tristo tisoč dolarjev! Pregovor pravi, "Številke govore." Tudi tukaj številke govore.

Sedaj pa pride vprašanje, kako pa plačati ves ta denar? Delavec mezni zuženj. Potem pa pridejo še ljudje, neke vrste voditeljev, pa pravijo, mi se ne rabimo združiti.

Reči moram, da imamo med slovenskim narodom še mnogo takih veleučenih voditeljev, ki jim je le za čast osebni profit, mastno plačo, itd. Z eno besedo rečeno, tisti ki je zoper združenje jednot in zvez ni delavski prijatelj, marveč gleda samo za svoj žep in čast, ti sti je pripravljen na vse — Nam delavcem je popolnoma vse eno kedo je jednotin predsednik, tajnik, blagajnik, itd. Glavna je, da je pošten in nepristranski. Nam delavcem je popolnoma vse eno, kje bo prihodnja konvencija in kedo bo delal biznes in kedo ne; glavno je, da je konvencija kolikor najbol mogoče v centrali. Nam delavcem je vse eno kedo je delegat; glavno je, kedo je zmožen zato, in da deluje v korist jednote in ne v korist sebe ali prijatelja. Vem iz lastne skušnje, da pride marsikak na konvencijo popolnoma vse iz druzega namena kakor delat za dobrobit organizacije. Gotovo se bo kedo čutil razžaljenega, ali nič ne de; tisti, ki ima dober namen se gotovo ne bo; kogar pa zadene naj pa laje kod kužek v luno.

Združenje bi nam pa tudi drugje koristilo. Sedaj imamo v mali naselbini šest, sedem društev par ducatov članov. Ako bi se združili v eno močno društvo, ki bi štelo več sto članov, zbirali bi se pod eno zastavo, združile bi se vse boljše moči skupaj, ker so sedaj razdeljene v več krajev. Sedaj delajo društva eno drugemu konkurenco, kar bi potem odpadlo. Sedaj, ko smo razdeljeni, zborujemo v kaki zaduhli sobi, ako se združižimo si lahko postavimo lastno dvorano, katera bi odgovarjala potrebam. Sedaj ko smo razdeljeno se zbiramo pri "jaslih," pri pijači, zapravljamo denar, mračimo si um, eden je bolj moder ko drugi, po domače rečeno modri smo kot Salomon, bogati kot Rockefeller, močni kot gorila; ko se nam pa skadi alkohol iz glave, smo pa navadni delavci, mezdni sužnji. Vse drugače bi bilo, da se združimo. Z lahkoto bi si postavili v vsaki večji naselbini svoj dom, kjer bi se zbirali; napravili si čitalnico, kjer bi si z dobrim čtivom bistrili um, razpravljali o gospodarskem in političnem vprašanju.

Slovenci smo eden najmanjših narodov v Ameriki. V starem kraju so nam že v nežni mladosti cepili v glavo, pa naj si bo v šoli, prižnici, ali spovednici, povsod se je čulo eno in isto pesem, da edino tisti ki hodi v cerkev in daje vbogajme pojde v nebeško kraljestvo. Grdili so nam vse, kar je bilo naprednega; cepili so nas v več taborov. Zasejali so nam prepir stran karstva kateri se je vkoreninil med našim narodom v dno srca.

Tako smo prišli v Ameriko. Prvo delo naših prednikov za narodno korist je bilo na društvenem polju kar je vsekakor hvale vredno do svoje meje. Vstanovili so društva in jednote; največji zlo je bilo, ker so mešali v podporne organizacije vero, podpiranje cerkva, prisilno spoved itd. Slovenci so se pričeli zavedati; niso mogli prenašati več šikanij par hinavskih voditeljev. Pričeli so misliti na nove organizacije, katere so tudi rastle kakor gobe po toplem dežju. Vsaka bolj uplivna oseba je hotela biti predsednik, tajnik ali blagajnik kake zveze ali jednote. Zopet drugi je hotel da društvo zboruje pri njemu. Slovenski delavec jim je sledil v popolnej slepoti. In kar so zagrešili naši predniki, popravimo sedaj mi, združimo pa še podporne organizacije v eno močno zvezo. Mi smo vsi delavci; mi smo vsi ena ko izkoriščani, brez razlike verske ga prepričanja. Zakaj se toraj cepimo? Delodajalec nas ne vpraša kaj verujemo, samo koliko smo producirali. Ravno tako ne vpraša oziroma ne vpošteva nobena, pa naj bo še tako versko blazna ali klerikalna jednota, ako gre kedo vsaki dan k spovedi ali pa nikdar ako le da celo mesečno plačo za cerkev. Narobe pa, če gre član tudi v Rim k samemu papežu, ako ne plača asesmenta je črtan in ni deležen nobene podpore.

Pustimo vero na stran; naj človek veruje, kar hoče. Delavci povzdignimo svoj glas in zahtevajmo od naših voditeljev združenje jednot in zvez, ker kakor rečeno, kdor je zoper združenje je zoper delavca, tisti je samo za svoj žep, ali je pa ignorant.

Pozdrav zavednim Slovencem.

V. Mikulich.

Minneapolis, Minn.

Dragi prijatelj in urednik: Zavedajoč se revščine v kateri so stavkarji in njih družine na Michgan in v Colorado, kjer je mnogo naših ljudi v borbi s kapitalisti za boljše življenske razmere, potrudil sem se tudi jaz, da naberem nekaj prispevkov za stavkarski sklad. Kakor ti je znano, dragi prijatelj, je tukaj mala peščica našega naroda, vendar zavedam se pregovora "zrno do zrna pogača kamen do kamna palača," in tako smo tudi mi pristopili k istimi vrlimi vrstami zavednega delavstvo ki se spominjajo svojih tovarišev, žen in uboigh otrok kateri trpijo pomanjkanje radi grde gonje kapitalistov, in nabrali smo $27.50 za stavkarski sklad, katero svoto pošiljam podpisani na Narodni Vestnik z željo, da se blagovoli odposlati na merodajne mesto. Prispevali so sledeči: po: $5. — Peter Belopavlovich, salunar; po $3. — Marko Ognjenovich (Bradaš); po $2. — George T. Njegovan; po $1. — Nikolaj Popovich, Mike Perich, Vaso Manderich, Tony Baltrus, W. A. Martin, Jovo Bubalo, Ilija Jovich, James Gibbson, Valentin Miskovich; po 75c, Vase Pavlovich; po 50 centov John Ruhavina, Ivica Rogič, Ivica Sladoje, Dušan Kakutovich, Mile Gemič, Ilija Zegarac, Rade Klašnja, Milkan Bogdanovich, George Canak, Ilija Četurilo, Mile Daich, Stajan Borovich, Dane Ognjenovich, Same Delich; po 25 centov Joe Davenski, R. Vucetich, Ilija Šovina. Ta mali dar položimo mi delavstvu na oltar in upamo, da se v tem kritičnem položaju vsakdo spomni na svoje brate, ki so v boju za pravice vsega delavstva.

Peter Belopavlovič, salunar.

KUPUJTE PRI TRGOVCIH, KI OGLAŠUJEJO V NAŠEM LISTU.

NOVA SLOVENSKA NASELBINA

v Wisconsinu, prvi poljedelski državi ameriške Unije.

Med vsemi državami prostrane republike zavzema Wisconsin najodličnejše mesto, kar se tiče poljedelstva, živinoreje in sadjereje. V nobeni drugi drževi ne živi farmar v tako ugodnih razmerah, kot ravno v tej napredni državi, katera tudi v mrsičem drugem nadkriljuje ostale svoje sosestre. Wisconsin je država, katera po svojem zdravem podnebju, po svojih čistih, hladnih vodah, po svojih krasnih jezerih, po svojih bogatih loviščih itd., najbolj prija našim ljudem. Zato pa je tudi v državi Wisconsin toliko slovenskih farmarskih naselbin, kot v nobeni drugi državi Unije. Ljudje se trumoma naseljujejo na farme, ker vedo, da je le na farmah njih bodočnost in ker jih razuntega k temu takorekoč silijo že skoro neznosne delavske razmere po mestih (splošna draginja, vedna nevarnost brezposelnosti, slabe plače, naporno in nezdravo delo po smrdljivih tovarnah itd.).

Kar je bilo dobre farmarske zemlje, dostopne doslej Slovencem, se je vsled kričeče judovske reklame od strani raznih zemljiških agentov v drugih državah večinoma že vsa razprodala, tako da ej sedaj to, kar še ponujajo zemlje le bolj dvomljive kakovosti in manjše vrednosti.

Wisconsin pa je obsežna dežela in še daleč ne tako obljudena in naseljena, kakor bi po svojih naravnih prednostih pred drugimi državami lahko bila. V Wiscosinu se še dobi dobra zemlja; vendar Slovencem doslej ni bila na ponudbo, pač pa drugim Slovanom, v prvi vrsti podjetnim Čehom, ki so priznano najboljši poljedelci med vsemi Slovani. Kjer se naseli razboriti Čeh, je to že samoobsebi zadosten dokaz, da zemlja tam ni slaba! —

Podpisani naselbinski družbi se je po dolgem prizadevanju posrečilo, da je dobila edino zastopništvo v svrho razprodaje te izvrstne farmarske zemlje med Slovence.

Ne bomo hvalili naše zemlje, kakor hvalijo svojo na vse pretege razni chigaški špekulanti agentje; — kajti stojimo na stališču, da se vsaka dobra stvar sama hvali, — pač pa vam priporočamo le, da nam pišete še danes po natančen sloveski, bogato ilustrovani popis zemlje z dotičnim zemljevidom, ki ga na zahtevo pošljemo vsakemu brezplačno. V tem popisu najdete vse, kar želite zvedeti o zemlji, ki jo hočete kupiti.

Ta farmarska zemlja se bo po 31. decembru takoj podražila.

Pišite nam še danes in mi vam drage volje damo vsa potrebna pojasnila o tej novi slovenski naselbini.

Slovenska Naselbinska Družba,
198 First Ave., Milwaukee, Wis.
(Adv.)

Naročite si Narodni Vestnik. ako želite dobro čtivo.

NEBO CORK TIP **CIGARETTES**
10 FOR 5c

Najboljše cigarete vseh cigaret

Pristne—bogate—zadovoljive

Izvanredno kadenje, z izvrstnim okusom

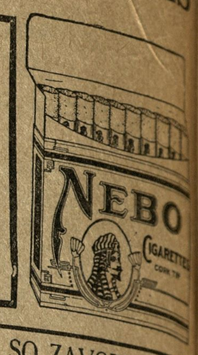

SIROTIŠNICE IN ZAVETIŠČA SO ZAVODI SAMARITANSKEGA USMILJENJA; ČE SMO KRISTJANI V SRCU, VSTANOVLJAMO JIH.

Samostojno Slov.-Hrv. Podporno Društvo

Složni Bratje

Ustanovljeno 1 svečana 1913, Eveleth, Minn.

Društveni odbor:
Predsednik: **John Intihar,** Box 123. Podpredsednik: **Fr. Okoren,** Box 716.
I. tajnik: **Frank Peterlin,** Box 706. II. tajnik: **Anton Lavrič.**
Blagajnik: **Josip Francelj, Grand Av.**

Bolniški odbor:
Frank Blatnik, predsednik. **Math. Hrovat** za mesto.
Gregor Gregorčič za Spruce Loc. **Frank Platnar.**

Nadzorniki:
John Tanko. Frank Strukelj, John Kapuš.

Društveni zdravnik: Dr. Johnson.

Redne seje se vrše vsako tretjo nedeljo v mesecu v dvorani Josip-a Francelj.

Dragi rojaki Slovenci in Hrvati! Zanimajte se za naše podporno društvo, katero vam nudi lepo podporo v slučaju bolezni.

Naselniška družba "Ilirija".

Tem potom si usojamo naznaniti rojakom, ki se zanimajo za farme, da smo prevzeli v najrodovitnejšem delu države Wisconsin, v bližini industrijskega mesta Merrill, ki je oddaljeno 200 milj od Milwaukee, zemljo, na kateri se je vstanovila nova slovenska naselbina. Prostor leži v sredini bogatih farm, ki kažejo imovitost lastnikov. Svet leži med tremi državnimi cestami in tri do štiri milje dalje se nahajajo stare naselbine s šolami in trgovinami, kakor tudi s parnimi žagami, ki kupujejo ves les od naseljencev. Železnica je dve milje oddaljena in zvozi ves les od naseljencev za male stroške v mesto Merrill, tovarne, ki izdelujejo papir. Kdor kupi farmo tukaj, ima to prednost, da se lahko prežiivi s tem kar skupi za les in da dobi v zimskih mesecih od lastnika zemlje vedno delo v tovarnah v mestu, katerih je 16, ali pa v tri milje oddaljeni parni žagi. Kdor je sedaj brez dela ter se misli izseliti na farme, ga takoj stori, da mu ne bode potreba biti celo zimo brezposelnim. Dosedaj se je tukaj naselile družine, ki že na zelo že po eno do tri leta. V pomoč jim je, kakor se izraža o to, ker je vedno priložnost dobiti delo, in ker vsak kos lesa lahko prodajo, ako ne na žago, pa v papirnice; nadalje je tudi v veliko pomoč sirarna, katero so si farmerji ustanovili in kamor se lahko mleko proda. Vsakemu, kdor ne najde vse tako, kakor tu popisano, se povrnejo stroški, ako pozde semkaj in si ogleda. Za pričetek tukaj se potrebuje polovico manj denarja kot drugod in lastnik zemlje, kakor tudi družba sama, ki je podpisana, pomaga naseljencem, da jim olajša delo in stanje spočetka. Cena akru je od $16 do $18. Kdor se misli izseliti na farme, naj se takoj oglasi, ker ta priložnost bode le še malo časa. Pišite po pojasnila takoj na: **ILIRIA COLONIZATION CO.**
FRANK NOVAK, upravitelj, **SHEBOYGAN, WIS.**

NAZNANILO

vsem Slovencem po Minnesoti, da sem glavni prodajalec zemljišč, lotov, pri Steel Plant, Gary in New Duluth, ter glavni zastopnik štirih največjih **Insurance Company.** Zavarujem hiše in pohištvo za slučaj ognja. Preskrbujem prepise zemljišč, izvršujem dolžna pisma in pooblastila za Ameriko in Evropo; sploh vsa notarska opravila.

Max Volčanšek
Telephone 104
509 Grant Ave. **Eveleth, Minn.**

ZA BOŽIČ IN NOVO LETO

se kaj radi spominjajo Slovenci svojcev v stari domovini in jim pošiljajo darove; seveda iz te dežele večinoma le GOTOVE DENARJE; v tem oziru je najboljše, da se obrnejo v materinem jeziku na podpisanega, kateri : : : : : vse hitro in točno odredi. : : : : :

Frank Sakser

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

6104 ST. CLAIR AVENUE, N. E., CLEVELAND, O.

Iz stare domovine.

KRANJSKO.

Sirovost. Franc Bergant, hlapec na Svetju je bil že mnogokrat kaznovan, ter je na glasu, da je velik sirovež in pretepač. Na večer 21. septembra t. l. je prišel z večjo fantovsko družbo v Novakovo gostilno v Vižmarjih. Ti so se mirno obnašali ter čez kake pol ure zopet odšli. Bergant pa je vzel pri omari blizu vrat stoječi vinski kozarec in ga z vso silo vrgel v nasprotni konec sobe med tam sedeče goste. Kozarec je priletel med glavami dveh gostov v zid, zadel ni nikogar. Obdolženec se zagovarja da je storil to v pijanosti. Sodišče ga je obsodilo na 7 mesecev težke ječe.

Mačeho in očeta pretepel. Janez Kuhar, 17 letni delavec v Krivčevem se jezi na svojega očeta, ker se je bil drugič oženil in pripisal mačehi precejšen del premoženja. Dne 7. julija t. l. je prišel mačeho s steklenico v roki tirjat za 2 kroni, katere ji je posodil. Ker jih ni takoj dobil, je začel razgrajati, in ko je prišel oče svoji ženi na pomoč, ga je udaril z bičevnikom preko ušes in po hrbtu. Prizanesel pa ni tudi mačehi, in jo tudi pretepel. Zagovarja se s pijanostjo. Obsojen je bil na 6 tednov ječe.

Žepna tatica. Že 15 krat zaradi tatvine kaznovana Marija Neuhold, 56 let stra iz Mureka pri Radgoni, vdova, dekla, je jako spretna žepna tatica. Krade najraje v gnječi, bodisi v cerkveh, na trgu, ali pa po trgovinah. Dne 5. m. m. je prišla v trgovino k "Solncu" v Ljubljani, kjer je kupovala posestnica Neža Pader razno blago. Po stari navadi ji je izmaknila iz žepa denarnico z vsebino 18 K. 66 v. Imela je pa smolo. Tatvino so zapazili pravočasno in tatico aretirali. V policijskem zaporu se je skušala iznebiti denarnice, ter jo je vrgla za neki zaboj. Pri tem pa so jo opazovali. Neuhold sama priznava, da ima nekaki poseben nagon k tatvini, kar spričajo njene pogoste in visoke kazni. L. 1892 je bila obsojena v Gradcu zaradi tatvine na 6 let. l. 1904 pa v Ljubljani na 5 let težke ječe. Toda že 1909 je zopet kradla in dobila zopet 6 mesecev. L. 1912 je bila obsojena na 5 mesecev ječe in zopet na 14 dni zapora. Obdolženka ni bila morebiti obsojena vsakokrat zaradi ene posamezne tatvine, marveč vselej zaradi cele vrste izvršenih tatvin, veliko število tatvin, pa je ostalo prikritih, ker je Neuhold v tej stroki zelo spretna. Obdolženka v polnem obsegu vse priznava.

Porotniki so vprašanje glede izvršenih tatvin, kakor tudi da je postala obdolženka tatica iz navade, enoglasno potrdili. Sodišče jo je obsodilo na 7 let težke ječe.

40 let dela in truda. Dne 9. t. m. dovrši magistratni pristav in načelnik mestnega popisovalnega urada, gospod Anton Gutnik 40 let svojega službovanja. Služil je tri leta vojake, osem let deželnemu sodišču, sedem let deželni vladi in sedaj služi dvaindvajset let mestni občini ljubljanski. V letih 1876. do 1887. je bil iz domoljubja diletant slovenskega gledališča, ki je, kakor znano, zadnje imenovanega leta pogorelo. Gospod Gutnik se je posebno živahno zanimal za društveno življenje ki je bilo prav tedaj v najlepšem razvoju. Od leta 1876. pa do društvenega razpada je bil član ter večletni zastavonoša pevskega zbora Narodne čitalnice. Leta 1889, je z drugimi zavednimi pomožnimi uradniki ustanovil Bolniško in podporno društvo pomožnih in zasebnih uradnikov za Kransko, ki se danes prav vspešno deluje njemu društvu je 14 let načeloval. Leta 1892. je bil soustanovitelj pevskega društva "Ljubljane;" društvu je bil 5 let načelnik. Leta 1897 je ustanovil tamburaški klub "Zvezda." Bil mu je predsednik do razida. Poleg tega je mnogoleten član Sokola, Slovenske Matice, družbe sv. Cirila in Metoda, Slov. plan. društva in drugih naših društev. Vsled te svoje naporne zavednosti je moral prebiti marsikatero grenko, zlasti pod germanizatorischerjem, toda vklonil se ni nobenemu pretnjam, ne zapeljivim obljubam. — Z redko marljivostjo, naravnostjo in vstrajnostjo se je povspel do častnega svojega sedanjega mesta. Tudi pri njemu se je uresničilo: "Po delu pride plačilo!" Na mnoga leta;!

Umrli so: Milan Pogačnik, rejenec, 1 mesec. — Ana Lazar, mest. uboga, 81 let. — Ivan Smole, zasebnik. 81 let. — Rudolf Merčun čevljar, 53 let. — Elizabeta Pošvor, zasebnica, 67 let. — Vincencij Babnik, sin mizarskega pomočnika, 2 leti. — Marija Skok, žena posestnika, 39 let. — Helena Avguštin, dninarica, 42 let. — Marija Golob, kuharica, 72 let. — Marija Vidmar, žena strugarja, 62 let. — Terezija Urbančič, branjevka, 74 let.

Drzen ropar. V Cirknici je neznanec napadel gostilničarja Alek sandra Korčaka na stranišču, mu oropal vse iz žepov, mu vzel ključ od blagajne, potem gostilničarja v stranišče zaprl in popolnoma oropal vso blagajno ter vzel tudi različne dragocenosti s seboj. Škoda znaša 3110 kron. Dozdaj drznega roparja še niso izsledili.

Umrla je mati g. profesorja dr. Frana Ilešiča, predsednika "Slovenske Matice." Pokopali so jo pri Sv. Juriju na Ščavnici.

Pridelovanje sladkorne pese. Dne 19. novembra se je vršil v Dragatušu za nas velevažen shod v svrho pridelovanja sladkorne pese. Predavanje je bilo vse skozi poučno, jasno in zanimivo, da bi moralo pridobiti še tako zakrknjenega poljedelca za to pomembno idejo.

Kakor povzamemo iz govora dvornega svetnika g. Fr. pl. Šukljeta, zahteva taka pesa predvsem debelo zemeljsko plast, dovolj vlage in solnca. Za vse to je belokranjsko podnebje, kakor nalašč in tudi lega sveta za regolanje in obdelovanje, osobito v naši dolini, vsekako primerna in pripravna. Osobite važnosti je pa za nas dejstvo, da pesi ne škoduje toča. Ako je toraj kmet udarjen v vinogradih od te strani, pesa mu ostane gotovo.

Belokranjska posestva gredo strahovito rakovo pot. Leta 1880. je bilo v črnomaljskem okraju 30.000 prebivalcev in danes, namesto, da bi jih šteli še enkrat toliko, jih ni niti 24.000. Žalostna, a resnična statistična slika. Vse hiti čez morje in ni je hiše, ki nebi imela naseljencev v novi domovini. Le kmet, ki ni zadolžen in ima na razpolago svoje delavske moči, zamore shajati pri teh žalostnih razmerah, a taki so bele vrane dandanes. Tako nam je došla ta akcija za ustanovitev sladkornih tovarn, kakor rešilna misel v zadnjem trenutku našega obupnega položaja. — Za uresničenje tega podjetja potrebuje izvrševalni odsek 6000 oziroma vstevši štiriletno kolobarjenje, 24,000 oralov sveta. Kmetje se morajo zavezati po predpogodbah, da bodo pridelovali peso 3—7 let, akcijska družba pa postane stalen vsakoleten odjemalec. Ko so ti pogoji ugotovljeni, ustanovi se v Ljubljani glavna sladkorna tovarna, ki bi baje stala deset miljonov in producirala do 150.000 metrskih centov rafiniranega sladkorja. Tej bi sledile po deželi tovarne za izdelovanje surovega cukra. Cena za meterski cent pese, postavljen na bližnji kolodvor, je določena na 1 K. 80 vin., poleg tega ja vrne tovarna tudi 30 odstotkov izrezkov, ki služijo izkisani v cementnih jamah, kot izborno živinsko krmilo.

Gospod nadzornik J. Skalicky iz Rudolfovega se je pouspel v svojem predavanju osobito na gospodarski položaj češkega kmeta, čegar blagostanje je odvisno le od gojenja sladkorne pese, saj mu taista donaša na enem oralu sveta do 260 K. čistega dobička. Istih uspehov je pričakovati pri nas, kaj ti po zaslugi gospoda Turka, ravnatelja kemičnega poskuševališča v Ljubljani, se je dognalo, da vsebuje kranjska pesa več sladkorja kakor češka. Gospod nadzornik nam je pojasnil tudi način obdelovanja, regolanje, gnojenje, okopavanje itd. in kako bi se dalo potom strojev s skupno vporabo več vasi vzlic občutnemu pomanjkanju delavcev, odstraniti tudi te ovire.

Končno se je zahvalil gospodoma predavateljema kot kulturnima faktorjema okrajni glavar v Črnomlju gospod Silvo Domicelj z željo, da se jima uresniči ta velika ideja, ki naj reši belokranjskega položaja in mu vrne blagostanje. Kjer je sladkorna pesa, tam je bogat kmet.

ŠTAJERSKO.

Nesreča. Sv. Jurij ob Ščavnici. V naši župniji je v nedeljo dne 30. novembra na en dan bilo 6 mrličev. Eden teh mrličev je bil 15 letni fant. Delavci so drevesa podirali, ena hojka ni na tla padla, ampak je obvisela na sosednji; fant zleze na hojko, da v zgornjem delu veje priveže; medtem pa pade sosedna podsekana bukev s svojimi vejami na fanta; veje so morali odsekati, da so fanta na prosto spravili: fant je drugi dan umrl.

Pred sodiščem radi razburjenja umrla. Dne 2. t. m. je zaslišal preiskovalni sodnik v Gradcu v neki zadevi gostilničarko Leopoldino Tichowar, katero je zaslišanje tako razburilo, da je pred preiskovalnim sodnikom omedlela in ne da bi se zopet zavedla, ko so jo domov prepeljali, umrla. Zaslišanka je bila v 34 letu.

Iz Maribora. 30. novembra popoldne je hotel delavec Franc Turnšček iz Trzina skočiti z novega mostu v Dravo. Ko je splezal na ograjo, so ga prijeli in zadržali pasanti. Turšek je zgubil večjo svoto denarja in se je hotel zaradi tega vtopiti. —

Iz Ptuja poročajo, da je ujel lovski paznik in mizar Jožef Vanda z železno pastjo tekom zadnjih 3 let že 17. vidro.

KOROŠKO.

Mesto samoumorilcev! Iz Celovca. Celovec je mesto samoumorilcev. Danes imamo zopet poročati, da je bilo od 22. do 30. novembra v Celovcu in okolici 12 samoumorov in trije poizkusi samo mora.

Nesreča v rudniku. Iz Plieberka poročajo, da je udarila velika skala, ki se je sprožila v rovu, delavca Kozamurnika in ga smrtno nevarno ranila.

PRIMORSKO.

Požar. 27. novembra je začelo v Trstu goreti v prodajalni Ivana Gianoni za svetilne aparate v ulici Largo Santorio. Požarna bramba je ogenj omejila, toda zaloga v vrednosti 6000 kron je vsa zgorela.

Alkohol. Voznik Franc Suša v Trstu se je tako napil, da je umrl.

Igra s smrtnim izidom. Mario Štefe, sin kmeta Ivana Štefeta v Kopru, se je v hlevu z neko na zid pritisnjeno vrvjo tako nesrečno igral — fant je bil tudi slaboumen — da se mu je vrv ovila okoli vratu in ga zadavila.

Stavka pekov na Reki. Na Reki je izbruhnila stavka pekov, ki se je razširila po vsem mestu.

Pomanjkanje kruha se čuti zelo na Reki, ker pekovski pomočniki štrajkajo. V nekaterih pekarnah pomaga vojaštvo. Mir se dozdaj ni motil.

Nesreča na Reki. Z Reke poročajo: V ladjedelnici družbe "Danubius" na Reki se je, ko so sestavljali dvigalnik pri zgradbi vojnih ladij, zgodila velika nesreča. Ogrodje se je namreč porušilo in šest delavcev podsulo. En delavec je bil takoj mrtev, pet jih je nevarno ranjenih in so jih prepeljali v bolnišnico, kjer je takoj eden izdihnil. Tudi ostali se bore s smrtjo. V znak žalosti so bore dne 26. novembra vsem delavcem prosto. Povečini so vsi Ogri. Krivda leži na slabi konstrukciji ogrodja.

Zastrupiti se je hotela v Trstu 20 letna Julija Petranovič in je kot vzrok navedla to, da je hotela svoje stariše prestrašiti; Dekle so rešili.

Vlom. Neznanci so vlomili v Trstu v stanovanje neke Jožefine Bassi in pokradli perila, obleke ter kuhinjskih stvari v skupni vrednosti 1792 kron.

Samomorilni poiskus. V ječi v Gorici se je skušal obesiti nek Evgen Annic, ki je bil te dni zaprt, ker se je izdajal za Barona Levetzova (moža grofice Lantieri) in na pošti s tem imenom dvignil pisma ki so na barona dohajala. Jetničar je moža še pravočasno odpel in so ga prepeljali v bolnico. Preiskava bo dognala, kakšen namen je zasledoval s svojo goljufijo.

Ženi odsekal glavo. Morilec tudi sebe usmrtil. V Smičeviču pri Reki je pred dnevi odsekal s sekiro glavo svoji ženi Barbari delavec Ivan Flah, ker se je sprl ž njo. Morilec je pobegnil. Zdaj so pa našli Flahovo truplo blizu Cirkvenice. Mrlič ni imel ene roke. Poizvedbe so dognale, da je skočil s skale v globino in da mu je bila roka med padcem odtrgana. Dne 28. m. m. so potegnili ribiči odsekano žensko glavo iz morja in ni izključeno, da so našli glavo Barbare Flah.

Štrajk pekovskih pomočnikov na reki traja dalje.

Imeniten gospod. Pre dtržaškim sodniki je stal te dni Emil Tomsig, Tržačan, ki je pod imenom "Dr. William grof Barbo Thomsing" goljufal lahkoverne ljudi, katere je očaral s svojo eleganco in znanjem jezikov. Izdajal se je za angležkega inženirja in izvabil iz bratov Rene in Jerome Fontaine v Trstu več denarja za neko "iznajdbo;" nadalje je lagal, da je v Bistrici odkril rudnik in v Opatiji napravil veliko dolgov po hotelih in pri krojačih. Obsodili so ga na 2½ leta ječe.

Hudomušni tatovi. V noči od 1. na 2. decembra je slišal v gostilni Kranjčevi na Reki igrati velik orkestrion. Gostilna ni bila razsvitljena. Stražnik je šel v gostilno in poklical domače ljudi. Dognali so, da so vlomili v gostilno tatovi, ki so ukradli 60 kron drobiža, dve uri in več druzih stvari. Predno so odšli tatovi iz gostilne so iz same hudomušnosti navili avtomat in ga pustili igrati. O tatovih nimajo še nobenega sledu.

Stavka kočijažev v Trstu. Tu so pričeli stavkati kočijaži in vozniki splošne transportne družbe in sicer zato, ker se družba po novem letu noče držati stare pogodbe in hoče napraviti novo pogodbo,, s katero bi bili vozniki zopet prikrajšani. Do sedaj stavka 280 voznikov.

Tat si najame poštno predalo. Na goriški pošti se je zgalsil pred kratkem baron Levecov in si je najel poštno predalo. Hodil je redno vsak dan na pošto in pobiral iz predala pisma in časnike. — Plemeniti Levecov, ki živi s svojo soprogo rojeno grofico Lanthieri se je začudil, ko ni dobil nobenega pisma in nobenega lista. Končno je šel na pošto in razkrila se je tatvina. Počakali so drugi dan najemnika poštnega predala in ga aretirali ravno ko je pobiral pisma. Tat se imenuje Armich Ko so ga prepeljali v ječo, je nekaj časa razbijal, nato pa se je obesil na rjuho. Paznik ga je sicer pravočasno odrezal, toda mož je bil že tako slab, da so ga morali odpeljati v bolnišnico.

Smešnice.

Sodnik: Kako ste se mogli tako pozabiti, da ste svojo ženo tako grdo pretepli?

Obtoženec: Gospod sodnik — ali poznate mojo ženo?

Sodnik: Ne!

Obtoženec: Potem je naj bolje da o tej stvari nič ne govorite!

* * *

Spovednik: No — zdaj pa še povej .... mja.. kako se pravi.... mja.... ponoči.... kaj grdega storil?

Pepček: Ja!

Spovednik: Ježeš, Ježeš, ti nesrečni otrok.... mja.... kaj pa si storil, kaj....?

Pepček: Keglje sem postavljal.

* * *

Kaj sem slišal — da se tvoja hčerka poroči z nekim pesnikom?

I, moj Bog, zakaj pa ne! Veš moja hčerka je tako mala, da bo še s pesnikom izhajala.

* * *

Sodnik: Vi ste obdolženi, da ste urarju iz odprtega okna ukradli uro.

Obtoženec: Prosim, to je bilo drugače. Jaz sem šel po ulici, pa sem videl tisto uro, ki je tudi šla pa sem si rekel, kaj bi sam hodil, ko bi lahko z uro skupaj šla, no pa sva šla.

* * *

Na škofovi gimnaziji je profesor razlagal zgodovino razkritja Amerike,. Kakor znano, je dala kraljica Izabela Kolumbu potrebne ladje in sicer iz veselja, da je njena armada zavzela Granado. Škofov profesor je ta dogodek učencem tako-le popisal: "Kraljica Izabela je storila sveto prisego, da ne bo prej menjala svoje srajce, dokler Granada ne pade. Končno so bili kroverci premagani in kraljica je slekla svojo srajco. Ta trenotek je Kolumb srečno porabil da je kraljici izrekel svojo prošnjo...."

* * *

Ljudje so slabi, slabi in hudobni, se je pritoževal fajmošter Jaka, ko je bil izpraznil tretji liter. Poslušajte. Lani smo bili trije duhovniki sobratje v toplicah in ker nam je bilo hudo dolgčas, smo šli seveda z dovoljenjem ribe lovit. Najprej smo se pa zmenili: kdor potegne prvo ribo iz vode, plača za vse tri večerjo. No in poglejte kakšna sta bila moja duhovska sobrata — nobeden ni hotel ribe ki se je vjela na njegov trnik iz vode potegniti!

Torej ste vi gospod župnik stavo izgubili in morali večerjo plačat.

Tisto pa ne — jaz namreč sploh nisem del vabe na trnik.

Elco Theatre

ELY, MINN.

VAM VEDNO NUDI NAJBOLJŠE PREMIKAJOČE SLIKE, PETJE IN DRAMATIČNE PREDSTAVE. ZATO STE VLJUDNO VABLJENI, DA NAS OBIŠČETE.

Naše predstave so dobro izbrane za mlade in stare.

VSTOPNINA VEDNO SAMO 10c.

Predstave se začno vsak večer ob 8. in 9. uri. — Za sobote in nedelje imamo posebne programe, katerih ne smete zamuditi, da neboste obžalovali.

J. A. GRAVES, lastnik

Old Phone: Douglas 63-M.

Chas. Strand

1206 COMMONWEALTH AVE., GARY, (New Duluth), MINN.

SLOVENCEM IN HRVATOM PRIPOROČAM SVOJO NOVOUREJENO GOSTILNO, ZALOŽENO Z RAZNOVRSTNIMI PIJAČAMI IN SMODKAMI.

TRGOVCI IN GOSTILNIČARJI!

Leto 1913 se nagiblje h koncu. Še dva tedna in obhajali bomo rojstvo leta 1914. Dolžnost vas veže zahvaliti se odjemalcem in gostom za naklonjenost priporočiti se za nadalje, in izreči jim voščila običajna ob premembi leta.

"Narodni Vestnik" je najboljše sredstvo za vse to. Trgovci in gostilničarji, poslužite se tega sredstva in izrazite svoje občutke napram vašim odjemalcem in gostom v "Narodnem Vestniku." Cene nizke, delo lično. Slovenec k Slovencu!

Naročajte se na največji slov. polutednik "Narodni Vestnik".

Miners National Bank,

EVELETH, MINN.

Kapital, preostanek in delniška odgovornost

$74.000.00

Pošiljamo denar in prodajamo parobrodne liste na vse strani sveta.

Mi vas zavarujemo v zanesljivih družbah.

Posetite nas.

Ugodna prilika!

za one, ki so se odločili iti na farme ter postati neodvisni.

V severnem delu Wisconsina, v okrajih ali county: Clark, Rusk, Chippewa in Price, je naprodaj mnogo tisoč akrov dobre farmerske zemlje. Blizu mest, trgov, železnic, šol in tovarn za papir. Lepe ceste, čista, hladna voda, zdravo podnebje.

Rastejo vsi oni pridelki, kot v stari domovini.

Cene nizke ($15.00—$20.00 aker) in lahki plačilni pogoji; vsakdo ima čas plačevati pet let po dogovoru.

Kupujte naravnost od lastnikov. — Oglejte si svet in prepričajte se na lastne oči o kakovosti zemlje. — Kupcem se vožnja povrne.

Za nadaljna pojasnila se je obrniti osebno ali pismeno na upravnika: LOUIS BEWITZ, 198 First Ave., Milwaukee, Wis.

Motenje prebavljenja.

Če hočemo biti pri dobrem zdravju ne smemo dovoliti nikakih motenj v našem prebavljenju, zato ker je to vsikdar znak kake bolezni celega života ali pa tega ali onega sestoja života. Brez pravilne jedi in pravilne prebave ni življenja. Vsled tega je jako važno, da se ima pri rokah kako sredstvo, katero bo hitro pomagalo v slučaju slabega prebavljenja. V takih slučajih bi mi priporočali vsakomur dobroznano, zanesljivo in hitro delujoče

TRINERJEVO

Amerikansko zdravilno grenko vino.

To izvrstno sredstvo bo izčistilo prebavni sestoj popolnoma, ne da bi povzročalo kake bolečine; ono bo povečalo tek, dalo bo moč črevesju, in odpravilo bo zaprtje in vse neprilike združene s tem. Rabiti bi se moralo v vsakem slučaju bolehnosti.

Imejte to sredstvo v vaši hiši in rabite je v

zaprtju,
glavobolu,
bolečinah v črevesju,
slabosti,
živčnosti,
neprebavljivosti,
izgubi teka,
zlatici,
težkoči po jedi,

Ne odlagajte v nadi, da bodo te sitnosti same izginile. Če jih ne zdravite pravilno, bodo one oslabele organe. Najboljše sredstvo v vseh takih slučajih je

Triner-jevo Amerikansko zdravilno grenko vino.

V LEKARNAH. NE SPREJMITE PONAREDB.

JOS. TRINER

UVAŽALEC IN IZVAŽALEC,

1333-1339 So. Ashland Avenue, Chicago, Ill.

"Narodni Vestnik"

National Herald.

Slovenic Semi-Weekly.

Owned and published by the

Slovenian Printing & Publishing Company

a corporation.

Place of Business: Duluth, Minnesota, 405 W. Michigan Street.

National Herald

Issued every Monday and Thursday; subscription yearly $2.00

The best Advertising medium among Slovenians in the Northwest

Rates on application

Entered as second-class matter May 11. 1911 at the post office Duluth, Minn., under the Act March 3, 1879."

„NARODNI VESTNIK"

Izdaja

Slovenska tiskovna družba, Duluth, Minn.

izhaja vsak ponedeljek in četrtek zvečer na 8. straneh

Naročnina stane:

Za Ameriko in Canado za celo leto . . $2.00
za pol leta . . $1.00
Za Evropo za celo leto $3.00

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne sprejemajo.

Denarne pošiljatve in dopisi se naj pošiljajo na naslov:

"Narodni Vestnik", 405 W. Michigan Street, Duluth, Minn.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

OF WHAT BENEFIT IS THE AUSTRO-HUNGARIAN CONSUL OF ST. PAUL TO SLOVENIAN PEOPLE?

About 20 years ago Slovenians started to settle in this part of the country, first as miners and lumbermen and later on as farmers, taking up homesteads in St. Louis and Itasca counties. Rapidly the number of such settlers increased until today we can boast of about 18,000 of our countrymen being scattered mostly around the northern part of Minnesota. The Minister of Foreign Affairs at Vienna after learning that such a number of Slovenians settled in Minnesota, concluded that Consul ought to be sent to St. Paul to protect their interests, and the Counsul was sent.

One day, about two years ago, Mr. Prochnik appeared in St. Paul, rented a suite of offices, placed in them a number of clerks and retained attorney Moritz Heim to act as attorney for the Consulate. Mr, Moritz Heim imemdiately proceded in a very zealous manner to represent Slovenians in the teritory over which the Consul of St. Paul has jurisdiction, the same being Minnesota, South Dakota, North Dakota, Wisconsin and Upper Peninsula of Michigan. It seems that he and the Consul paid special attention right from the start to so-called Death Cases. As is shown to the readers, the hazards of the mining industry are great and every once in awhile a miner gets killed. Slovenians being employed as miners quite often met with accidents which result in their death.

Before the times of the Austrian Consulate and his attorney Moritz Heim, the heirs at law of the deceased miners would forward the power of attorney to someone in this country in whom they had confidence and this someone usually retained an attorney in Duluth to close up the estate for them. Consul Prochnik investigated cases and came to the conclusion that those attorneys are charging exorbitant fees, that the administrators are acting for the benefit of themselves and not for the benefit of heirs at law who in most of the cases, reside in the Old Country. He concluded that he would send his attorney, Moritz Heim to Duluth and have him appointed administrator in every case which is reported to his office.

We admit that some administrators acted in bad faith. We admit that some atorneys charged a large fee. We admit that some administrators even embezzled the money, but we also claim that the majority of cases were handled right and if the case was handled by a respectable attorney or a friend administrator, the money was always forwarded to heirs at law in the Old Country.

How did Consul and his attorney Moritz Heim proceed to represent those poor widows and orphans and old parents left far away in the Old Country who were dependent on the husband or son whom they sent to Minnesota to work in a mine and sent them money for their support? It seems to us that they proceeded in a very business like way. The Statute is in their favor. If the next of kin don't apply within thirty days for letters of administration, Counsul of the Foreign government is entitled to the same. It is practically impossible to notify such heirs at law residing in the Old Country of the death of their husband or son and receive a power of attorney inside of 30 days. It usually takes from 50 to 60 days to receive such power of attorney. What did the Consul do? He caused the Government in the Old Country to post notices on every church, on every public building and everywhere where a poor peasant could read it, that no power of attorney shall be sent to individuals but always to Consulate. The Judges of District Courts were instructed not to issue a power of attorney to anyone residing in the United States unless he is a Consul. Judges complied with the request.

Having the question of power of attorney settled, Consul and his attorney, concluded that somehow they have to be notified of the fatal accidents that occur. Finally an arrangement was made with the Claim Department of some of the independent companies, Mr. Hollister was also approached by Mr. Heim, and informed, "that if he will notify him (Heim) of every death case, he will settle with him with little resistance." Claim departments are to notify the Consul of every such accident and in turn no suit will be brought by the Consul against friendly companies. As Mr. Prochnik expressed himself to a Countryman of ours, "why this is the only way to handle these cases, in many of them we could not prove that the Company is liable and why not settle them all on an equal basis."

This reminds us of a horse dealer buying a car load of horses, some of them worth $75 and some of them worth $200 apiece, well why not buy them all at $125 apiece. Just think of the injustice, the cases instead of being handled individually are handled collectively, settlements were made on the so-called Relief Plan.

We have been watching the doings of Mr. Moritz Heim for some time and we could not find that he investigated a single case in St. Louis county, that he took statements of any witnesses or inquired of people who were present when the accident happened, how the accident occurred. We found that in many instances, Consul petitions the Court asking for apointment of Moritz Heim as administrator and saying that at the present time, the names and residences of heirs at law are unknown to the petitioner. We noticed that as soon as Moritz Heim is appointed as administrator he settled every case with the Claim Agent for the Company and distributed the money without waiting for the Order of the District Court. We found in the files of Probate Court of our county, that he was appointed administrator of the estate of Nick Martinovich. We discovered that he settled the case of Nick Martinovich for $300.00 for wrongful death and that he also collected so-called Club Money, which is nothing else than insurance money for which the man pays while in the employ of the mining company. What did Mr. Heim do? Did he petition the Court for distributing of that money? No. He, knowing that the Probate Court having no jurisdiction over wrongful death money, succeeded in omitting an accounting in said Court for wrongful death money. He distributed the money himself. How did he distribute that money? He deducted $228.00—or caused the Russian Consul to deduct—for his services as the itemized statement shows:

Chicago, Ill., Nov. 23, 1911.

Mr. Wm. Marx,
400 Columbia Bldg,
Duluth, Minn

Dear Sir:

In Re Niko L. Martinovich

In reply to yours of the 5th inst., I beg to say that the total amount of money received in above mentioned case was $708.35, statement of charges as follows:

Cash—	
Administrator's fees	$ 15.00
Paid for Certified Copies	1.35
Advertising, legal notices	12.00
Expenses of two trips to Duluth, railroad fare, services	25.00
41 letters; petition of appearance, objections to the appointment of anothre person as administrator; attending hearing thereon; personal conferences with attorney for the Mining Company; making settlement; drawing final account, petition for allowance of the same and for a decree of distribution, attending hearing on final account drawing order and decree	175.00
	$228.35

plus $0.70 for Bank Exchanges, leaving a balance of $479.30 which was forwarded by this Consulate to the proper quarters and by this time it has most likely been turned over to the heirs in Montenegro

Yours truly,
Baron E. Schilling,
Imperial Russian Consul.

The balance $72.00 and insurance money was forwarded to the Old Country. He also enclosed a receipt written in English for the mother of the deceased son. In the mean time, the brother of the deceased came from British Columbia to Duluth with a Power of Attorney, but unfortunately the case was settled. He wrote a letter to mother and she left the Old Country and came to Duluth. An atorney was retained and he petitioned the District Court in behalf of the mother for distribution of that money, but Mr. Heim replied to that petition that the money was distributed before the new rules of our District Court were adopted and he was sustained by one of the judges of our District Court. Consequently, the money was not distributed by any Judge and by no Order of a Judge. The attorney for the Consulate settles the case for $300.00 deducts $228.00 for his services and expenses. If an ordinary man acting as administrator deducted $228.00 from $300.00 without any Order of Court, he would probably have to answer to Court for his wrong doings, but it seems that Mr. Heim not only did not have to account for it, but he is still being appointed administrator in other cases.

We also tried to find out what effort did Mr. Heim make to collect damages for deceased and we were informed that Mr. Hollister, acting as attorney for the Company, did not have any difficulties in settling the case. His offer was $300.00 and Mr. Heim simply accepted it. It happened that two partners, Martinovich and Prpich worked together. Martinovich was killed and Prpich being at a sightly safer distance, lost an eye. Martinovich's mother being represented by attornew for Consulate, received $72.00. Prpich retained attorney Victor Power of Hibbing, and collected $800.00 for the loss of an eye. Mr. Heim can not claim that there was no liability in the case on the part of the company, because he knows that Prpich's case was tried at Hibbing and the jury awarded him a verdict of $800.00. The case was taken to Supreme Court and the verdict sustained.

We could recite a number of cases in which Mr. Heim apeared either for Austrian or for Russian Consulate and in which any good attorney would have collected double the amount that Mr. Heim did. If any ordinary man settled two or three cases with Claim Agents without having them first investigated, the Probate Court would refuse to appoint him in future cases to act as administrator, on the ground of incompetency, and the Judge of Probate would be doing the right thing. It seems to us that everyone is acquainted with the fact that Mr. Heim handles cases collectively, that he settles them for the amount offered by Claim Agent, that he never investigated a case and that the only knowledge that he has of the case is what he obtains from the Claim Agent, why otherwise, he would not know if the man fell in the chute or if a stone hit him on the head. And still most every Monday this man is appointed administrator of some estate and is attorney for the Consulate. The Consul instead of being of benefit for our Slovenian people is doing us harm.

As a matter of fact, we do not need him, we do not need his services and it seems to us that the only reason he opened an office in St. Paul is to remind Austrian subjects of their military duty. It seems to us that instead of helping poor widows and orphans in the Old Country, he is helping his attorney Heim to get good fees for services of which a respectable atorney would be ashamed. We wonder how long our Courts will tolerate such a practice. We Solvenians will not and cannot tolerate it much longer. Of course, we can not expect to get justice from "Austrian" Government. We have had long experience with that same government in the Old Country and the less we have to do with that government, the better off we are. The only justice we can get and expect to get is from Judges either of Probate or District Courts in this country, and to them we appeal for help.

(Bo obljavljeno v slovenščini ob prilik:).

ALI JE NAPREDEK POTREBEN?

(Konec.)

Če je torej napredek potreben na vseh poljih človeškega stvarstva, je potreben toraj za vesoljno človeštvo in v tem smo všteti tudi mi Slovenci. O socijalnem stanju mi ni treba na tem mestu govoriti, to razpravljal bom pri priložnosti, ker je že z besedo samo združen pojm napredka. Ime "socijalno" že takorekoč samo, tolmači napredek. Treba pa je napredka tudi na duševnem in znanstvenem polju. Ko je človeštvo prvotno vstvarilo prve stroje, je človeštvo najbrže mislilo, da ž njimi ne bo mnogo doseči, ako jih tekom časa ne bo izboljšalo. Ko se je lonec prevrnil pod silo pare, katera je puhtela vroča voda, še nikdo ni mislil, da bo ta lonec vlekel vlak, temveč so vsi uvideli potrebo izpolnitve in napredovanja. Zato je tudi znanstvo mogoče le po napredku kaj ustvarjati. A tudi samo na sebi mora to napredovati. To se tudi zgodi, ker se z računstvom že naprej dokaže, da je mogoč stroj, katerega doslej človeštvo v praksi še ne more izvršiti ali ustvariti. Tako n. pr. ve človeštvo, da je najnižji znani hlad pod 273 stopinj Celzija pod ničlo to je temperatura vesoljnega prostora, čeravno človeštvu doslej še ni bilo mogoče doseči večjega hlada kot nekaj čez 250 stopinj Celzija pod ničlo. Znanstvo hodi praktičnem izvajanju naprej, in ker je le z znanstveno pomočjo mogoče doseči kaj, zato je znanstvo za vsacega človeka potrebno, neizogibno potrebno. Tudi v drugem duševnem delovanju, kakor v slovstvu, je napredek potreben. Sicer pa je ta že danes zakon v slovstvu in se, ki se ne drži napredka, sploh ne priznava. Da je potreben za slovstvo kot tako, razume se že itak na sebi; da pa je potreben tudi za človeštvo, to je treba premisliti malo bolj. Duševno delovanje je mera, kako daleč se je povspel človeški duh, kaj je rešil, razmotal, kaj odkril, kaj iznajdel, kaj izmislil, kaj vstvaril To stanje človeške duše pa se potom slovstva javlja dalje, se naznanja vsem človeštvu. Tako se vzdigne duševno površje vseh ljudij. Namen pa mu je tudi ljudstvo izobraževati ga likati, ga vzgajati, in tudi kratkočasiti. Da pa se vzgaja vsaka generacija, to je vsak rod bolj, vemo, zato mora tudi duševni nauk rasti, da preseže splošen napredek ljudij.

Napredovati pa mora duševni razvoj že radi samega sebe, ker se drugače neha; a stati ne more, kajti v trenutku, ko preneha, človek otopi, se poživini. Tudi za duševni razvoj je napredek neobhodno potreben. Nobena zemska stvar ni popolna; vse se izpolnuje kar

(Dalje v prilogi.)

AUSTRO-AMERICANA PAROBRODNA DRUŽBA.

Direktna črta med New Yorkom in Avstro. Ogrsko.

Nizke cene. — Dobra postrežba Električna razsvitljava. — Dobr kuhinja. — Vino brezplačno.

Kabine III. razreda na parobrodih

KAISER FRANZ JOSEPH I.

in

MARTHA WASHINGTON.

Na ladjah se govore vsi avstrijski jeziki.

Družbini parobrodi na 2 vijaka:

KAISER FRANZ JOSEF I., MARTHA WASHINGTON, LAURA, ALICE, ARGENTINA, OCEANIA.

Novi parobrodi se grade.

Za vsa nadaljna pojasnil se obrni na glavni zastop:

PHELPS BROS. & CO., General Agents,

2 Washington St., New York, ali na njih pooblaščene zastopnike v Zedinjenih državah in Canadi

ČE SI ŽALOSTEN ALI OTOŽEN

poseti naš

Ely Opera House

kjer bodeš videl krasne, najnovejše premikajoče slike, obsegajoče črtice iz celega sveta. Slike so jako poučljive in tudi zabavne. — Menjavamo jih vsak dan. — Za obilen poset se priporoča

VODSTVO.

ZNAK DOBRE OBLEKE

The Columbia Clothing Co

DVE VELIKI TRGOVINI DULUTH SUPERIOR

Cena za vse enaka. — Obleka za možke in fante; najboljše blago po primernih in poštenih cenah.

SLOVENSKA GOSTILNA

Frank Medved

CHISHOLM, MINN.

Phone 101.

PRIPOROČA SE CENJENIM ROJAKOM V OBILEN POSET.

NAJBOJŠA POSTREŽBA Z VSAKOVRSTNIMI PIJAČAMI.

Frank Veranth

ELY, Minn. - Phone 96.

PRIPOROČA SE ROJAKOM ZA NAROČILA TRDEGA IN MEHKEGA PREMOGA.

Narocite pravocasno, da boste imeli kadar rabite.

ROJAKINJE POZOR! LEPA PRILIKA

za učenke, ki se žele naučiti šivati ženske slamnike. Učenke se sprejemajo po dogovoru vsaki dan od osmih dopoldan do osmih zvečer. Naslov Helena Vičič 458 N. Halsted St., Chicago, Ill., 2. nadstropje zadaj.

Ljudje, ki poznajo dobri tobak, kadijo Havana cigare.

Poskusite cigaro

S. N. P. J.

ki je najboljša cigara na Range. Varos in Iby so tudi dobre cire. Vse te izdeluje

LOUIS TILLMAN
Aurora, Minn.

POGLEJ! POGLEJ! POGLEJ!

Cenjenim rojakom Slovenecem in Hrvatom naznanjam, da imam v zalogi veliko kalifornijskega vina. Staro belo po 75c črno 70c, novo belo po 65c črno 60c galon s posodo in vožnino (freight) vred po Rangu. Manj kot 28 galonov se ne more naročiti.

Se toplo priporočam za obila naročila

Anton Fox, bx 887
Virginia, Minn.

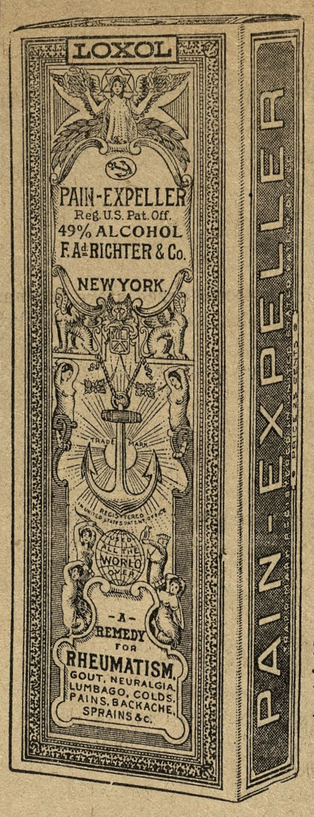

DR. RICHTER'S

Pain Expeller

Prežene bolečine revmatizma, pokostnice, mišični revmatizem, nevralgijo ali trganje po čeljustih. Olajša vse bolečine in trdosti v členih in mišicah. Izvrstno zdravilo, če se kak člen izpahne, za hromost ter odrgnenja. Hitro ozdravi prehlajenje, gripo, boleči vrat in nahod. Zabrani vnetje pljuč in tiščanje v prsih.

Ozdravi glavobol in zobobol.

4—5 kapljic v kozarcu vode je izvrstno sredstvo za grgranje v slučaju vnetja grla.

Če se užije (4 kaplje v kozarcu vode) je izvrstno zoper krč v želodcu in neprebavljisti.

Pristni expeller pride v zavojčku, kakor ga kaže slika.

PAZITE NA NIČVREDNE PONAREDBE.

25 in 50 centov steklenica v lekarnah.

F. Ad. Richter & Co.

74-80 WASHINGTON STREET NEW YORK.

Pozor! Pozor! Pozor!

Z malim denarjem veliko zabave!

Najboljši in najnovejši

GRAMOFON samo

$7.50

Naročite si najnovejši GRAMOFON, s katerim si lahko napravite prijetno zabavo z najlepšimi pesmi in godbo za mal denar.

Naš GRAMOFON je popolnoma nova iznajdba. Nadkriljuje vse druge radi čistega, močnega glasu, vsled tega vam ga najtopleje priporočamo. Ako si naročite naš GRAMOFON, smo prepričani, da bodete z njim jako zadovoljni.

Prodajamo tudi **igralne plošče** najboljših pesnikov in godbenikov po **65c** komad. Naše plošče so izdelane popolnoma iz nove snovi ter pri vporabljenju nikakor ne pokvarijo. Ako padejo, se ne razbijejo in to dejstvo jim daje prednost pred vsemi drugimi izdelki.

Jamčimo najboljšo in pošteno postrežbo s tem, da v slučaju nezadovoljnosti naročnikom denar vrnemo. Vsa naročila se morajo predplačati. Cenik pošljemo vsakomur brezplačno. Pišite ponj.

BENKO RUS & Co.

11250 INDIANA AVE., CHICAGO, ILL.

Slika kaže trgovsko poslopje iz opeke in cementa v Barrows, Minn.

Delajo tukaj tudi novi šaft 12x18 čevljev. Spomladi se bo kraj mnogo dvignil. Sedaj je čas, da kupite lote. Prodajamo na lahka odplačila.

Iron Range Townsite Co.

TORREY BUILDING DULUTH. MINN.

Kadar greste nazaj v stari kraj zahtevajte "tiket" za

Baltimore and Ohio železnico

CHICAGO do NEW YORKA

Pišite: R. C. HAASE, ST. PAUL, MINN.
Northwestern Passenger Agent,
po parobrodno knjižico, ki kaže vdobnosti te železnice do parnika.

Iz stare domovine.

KRANJSKO.

Deček obstrelil dečka. 15-letnega Franceta Kneza, posestnikovega sina z Dolskega, je nek 16 let stari fant pri igranju v prepiru obstrelil v desno ramo. Ranjenega dečka so prepeljali v deželno bolnico v Ljubljano.

Umrl je dne 20. m. m. v Podbrezjah na Gorejskem g. Jeglič Josip c. k. davkar v pokoju. Celih 12 let je vestno in marljivo opravljal davčno službo in nato stopil v pokoj, Bil je mož globoke vere in verskega prepričanja in zvest pristaš S. L. S. Podpiral je gmotno vse naše izobraževalne in verske organizacije in je povsod, kjer je videl potrebo, prihitel na pomoč. Pomagal je pa tudi domačim revežem, ki so izgubili v njem resnično velikega dobrotnika. Bil je prebl. duša, kremenit značaj. Kako vsestransko je bil priljubljen, je pričal njegov pogreb, h kateremu so poleg domačinov od blizu in daleč prihiteli v tako velikem številu njegovi sorodniki, prijatelji in znanci. Bodi mu blag spmin. N. v m. p.

Poročil se je pivovar v Lescah g. Andrej Franc z gdšno. Ano Dobido iz Lesc.

Obesil se je v Idriji 25 let stari rudar Ivan Krapš. Zmešal ga je alkohol.

Um se je omračil pekovskemu mojstru Vincencu Pirnatu ml. na Poljanski cesti v Ljubljani. Prepeljali so ga v umobolnico na Studenec.

Umrli so v Ljubljani: Jakob Kokalj, kajžar, 68 let. — Neža Željko, žena užitkarja, 60 let. — Josip Planinšek, dninar, 42 let. Anton Sernjak, sobni slikar, 32 let. — Alojzij Zadnikar, mizarski vajenec. 15 let. — Ivan Korošec, rejenec, 5 let. — Elizabeta Košir, mestna uboga, 85 let. — Josip Simončič, sin izvoščka, 32 ur. — Janez Kuhar, rejenec, 10 mesecev.

Pes popadel je dne 28. maja na Sv. Petra cesti krojaškega vajenca Jožefa Tavčerja ter ga na levi nogi tako poškodoval, da so ga morali na zahtevo mojstra takoj odpeljati z rešilnim vozom v deželno bolnico.

Aretacije. Včeraj je policija aretirala znano malopridnico Štur movo, ker je na sumu, da je nekemu moškemu izmaknila 10 kron denarja. — Na južnem kolodvoru so bili aretirani štirje Hrvatje, ker so brez mestnega dovoljenja hoteli se izseliti v Ameriko. Vse so oddali sodišču.

Smrtnonevaren padec. V Vodmatu je padla dve leti stara delavčeva hči Marija Žagar po stopnicah v klet ter pri tem dobila smrtnonevarne poškodbe.

Letošnja košnja obeta vsled ugodnih vremenskih razmer tekom pomladi obilo in lepe krme in to celo v krajih, kjer jo sicer večkrat poplave pokončajo, oziroma izpridijo. Nekateri posestniki so že začeli kositi zadnje dni minulega tedna. Vreme je naravnost krasno.

Sirov sin. Dne 1. junija je prišel 24 letni Rudolf Legat, stanujoč pri svojih stariših v Rožni dolini, domov ter se začel zaradi večerje prepirati, naposled pa tako razbijati, da sta morala priti dva stražnika, ki sta ga le s težavo spravila v zapor v viški stražnici. Fant je bil tudi v zaporu rabijaren in je pobil pri oknu šipe, za kar seveda tudi dobi plačilo.

Požari. V minulem maju smo imeli v okolici Leskovca pet požarov. V Venišah sta pogorela Robič in Hočevar, v Jelšah Mergole in Ševšek, na Gori nad Krškim vdova Mavsar in Strajnar,na Trški gori Puntar. 31. maja pa je bil velik požar zopet v Jelšah. Pogorelo je deset gospodarjem vse hišne gospodarska poslopja razun enega kozolca, enajstemu so zgoreli svinjaki. Začelo je goreti pod Rosovanovim kozolcem. Na sumu so cigani, da so zažgali iz maščevanja do gospodarja.

Radeče pri Zid. mostu. Vsled naročila c. kr. okrajnega glavarstva v Krškem smo morali sneti križ z zvonika, ki se je že močno nagibal in se je bilo bati kake nesreče. V jabolku smo dobili listino ki nam je povedala, da je bila sedanja (že slaba) streha narejena leta 1842. Tedanji deželni gover ter je bil ekscelenca pl. Weingarten, kresijski načelnik pl. Rechbach, patron in lastnik graščine dvor Tomaž pl. Pluschek župnik Anton Kastelic. Delo je izvršil Franc Kinzner iz Ljubljane. Leta 1877. se je streha na novo prebarvala, leta 1890. tudi, potem ob zidanju cerkve leta1910. nekoliko popravila in sedaj se mora nadomestiti z novo.

Ženski rokovnjači. V vasi Mirnavas na Dolenjskem je bilo predlansko in lansko leto pokradenega veliko sadja, glavnega zelja, slanine , vina in drugih takih dobrih stvari. Pri Alojziji Skušek v Mirnivasi se je lansko leto na božične praznike kuhalo, cvrlo, pilo in jedlo, da je bilo veselje. Da pa ni bilo Alojziji Skušekovi preveč dolgčas, je povabila k sebi še svoji prijateljici Ano Blažič in Marijo Koprivšek in Jožeta Blažiča. Ti so se veselili za mizo, "so pili in jedli in veseli bili," kakor pravi pesem. Pri tej priliki so si odkrivali tudi eden drugemu svoje tatinske grehe in od tega časa naprej sklenili ožjo tatinsko zvezo in družbo z neomejeno zavezo. Ženske so hodile v moških oblekah in škornjih, obraze namazane s sajami na tatvine. Babnice so prišle na to, da nosi Katerca Faletič iz Čučne vasi vedno pri sebi denar in da bi bilo dobro, da se ji denar vzame. Ker je stara že 70 let, je dovolj, če jo primeta dve. Alojzija Skušek in Marija Koprivšek sta se oblekli v moško obleko namazali obraze in šli v mraku v gozd čakat Katrco, ki se je vračala v mraku domov. Koprivšek jo je prijela od zadaj in ji z rokama stisnila oči, Skušek pa ji je odstriglq pri kiklji žep, v katerem je imela 350 K. — Ana Blažič je pa stala med tem na straži. To stvar sta pa zvedeli Marija in Terezija Gričar. Da bi molčali, jima je dala Skušek po 20 K. Sedaj so se pa babnice skregale in zločin je prišel na dan. Vse so spravili v zapor v Mokronog, odkoder jih popeljejo na okrožno sodnijo in jih stavijo pred poroto. Ko je aretacija Katrca Faletič izvedela, je rekla: "Jaz sem pa mislila, da me je satan napadel, ker sem se pregrešila in rekla: "Denar bom vzela iz šparkase, če umrem, da ga ne bodo drugi požrli."

Poročil se je g. Jakob Horvat posestnik vIlirski Bistrici.

Nepoboljšljiva tatica je leta 1872 v Polhovemgradcu rojena Helena Krvina. Bila je že mnogokrat kaznovana; zadnjič je radi tatvine presedela pet let ječe. Komaj je bila lani meseca avgusta izpuščena na svoboda, je že začela izvrševati svoj tatinski poklic. Potikala se je po Ljubljani in Dolenjskem in kradla, kjer je kaj našla. Njena posebnost je, da se vdinja kot kuharica, potem pa ukrade, kar ji pride pod roko. Tako je prišla med drugim v "službo" k okrajnemu sodniku Peitlerju v Višnji gori in pokradla vina, jestvin, smodk, blaga in nekaj gotovine. Tu je za 20 kron osleparila tudi nekega moža, ki se je tedaj nahajal v sodnijskih zaporih in ji nekoč skozi okno na dvorišču izročil 20 kron s prošnjo da mu prinese žganja in tobaka. Krvina je denar vzela, mož pa žganja in tobaka nikoli ni videl. Krvina je v kratkih mesecih izvršila nešteto tatvin, ki so se ji po pričah dokazale. Obsojena je bila na šest let ječe.

Dne 23. m. m. je na zatožni klopi 48 leti hlapec Rok Vutola iz Leskovica, obtožen, da je 23. oktobra 1911, ko je prišel Franc Plut vinjen k njemu v hlev k Hočevarju v Krškem prosit prenočišča, ga zapodil iz hleva in ga zunaj tepel in suval, da je padel in na tleh ležečega opetovano brcnil z obuto nogo v život. Plut je takrat obležal in so ga morali spraviti v krško bolnišnico. Zvedenca sta takrat konstatirala lahke telesne poškodbe in je bil Vutalo obsojen le radi prestopka po §411. kaz. zak. na osem dni zapora. Septembra meseca 1912 pa se je Plut pri sodišču oglasil in zahteval obnovo, ker da je vsled takratnih poškodb vedno bolan in hira. Ugotovilo se je, da je iz takratne poškodbe nastalo vnetje kolkovega sklepa leve noge in otrpnjenje levega živca na bedru ter oslabelost mišičja. Pri Plutu je nastalo trajno hiranje in nezmožnost opravljati svoj poklic. Obdolženec se je zagovarjal, da Plutu ni nič žalega storil, da je ta sam padel.Zaslišane priče so potrdile, da je Vutalo Pluta zunaj hleva pretepal in suval. Videle so, da seje Plut po vseh štirih plazil do vhodnih vrat in da ga je Vutalo tudi takrat z obuto nogo suval. Vkljub vsemu temu pa porotniki niso bili prepričani o krivdi Vutola in so stavljeno jim vprašanje soglasno zanikali. Sodni dvor je Vutola oprostil.

Vlomi v Ljubljanski okolici. V noči od 24. na 25. m. m. so neznani uzmoviči vlomili v prodajalno Martina Podlipnik v Ihanu. Odnesli so malo, ker jih je gospodar prepodil. Poizkušali so svojo srečo zopet v noči od 26. na 27. v župnišču; organist jih je zmotil. Naj bi se ponočne patrulje pomnožile kajti ljudje so vsi v strahu in brez skrbi ne morejo zaspati. Naj se rokovnjačem napravi enkrat konec.

PRIMORSKO.

Odlikovanje. G. monsignora Antona Rogača, dekana v Hrušici pri Podgradu v Istri, je imenoval cesar vitezomFranc Jožefovega reda v znak priznanj za njegovo požrtvovalno delo za blagor ljudstva v gornji Istri.

"Svobodna slovanska paroplovba." Iz zanesljivega vira bilježimo razveseljivo vest, da se snuje svobodna slovanska paroplovna družba s sedežem v Trstu. Akcija, ki v celem obsegu še ni za javnost, je v rokah veščakov in strokovnjakov in razun tega je osnovana v malem, tako da se ni bati nevspeha vsled prenagljenosti. Za enkrat misli snujoča se družba na nabavo samo enega parnika 900 ton vsebine, ki bi stal približno 300.000 kron. Zanimiv je način lastništva parnika Ta se namreč deli na 24 enakih delov, tako da postane interesent z vplačanim zneskom 12.000 kron lastnik ene štiriindvajsetine parnika, dočim prevzamejo druge dele drugi. Lahko pa se dogovori tudi več interesentov, ki zložijo potrebno vsoto za eden del. Ker to podjetje edino slovansko na Avstrijskem, ki bo iskalo svojega delokroga po Sredozemskem morju — druge družbice vozijo le za obrežjem — in ker se ravno paroplovba rentira, kakor menda nobena druga panoga gospodarstva, je pričakovati, da se bo med Slovenci marsikdo odzval vabilu. Snovatelji bodo iskali podjetja stikov v Ljubljani, Zagrebu na Dunaju in drugod.

Lep zadružen napredek. Čevljarska zadruga v Mirnu je otvorila novo prodajalno v Tržiču na Primorskem. Sedaj ima zadruga sledeče prodajalne: v Mirnu, v Gorici, dve v Trstu, v Spljitu in v Tržiču.

Skrb za izseljence. Nekak nov dom za izseljence nameravajo ustanoviti na Greti nad Trstom. Tam je tako zvana Krešičeva last, ki je za take svrhe zelo primerna. Zlasti ne manjka pitne vode. Sedaj se merodajni krogi bavijo tudi z mislijo, dabi se vstavljali vlaki južne železnice v Barkovljah. kar bi bilo za vse veliko bolj ugodno. Izseljenci bi imeli do svojega zavetišča le kakih pet minut hoda dočim je iz Trsta 20 minut in postaja v Trstu bi se tudi lahko nekoliko oddahnila.

Porota za žalenje časti. Pri porotnem zasedanju, ki se dne 2. junija je pričela v Trstu,, pride na vrsto sedem slučajev. Obravnave so se vršile tokrat v znamenju žalenja časti potom tiska, izvzemši slučaj Antonije Pirjevčeve, ki se je zagovarjala dne 3. in 4. junija radi zločina sleparstva. Dne 2. junija je na vrsti zadeva bila Štefana Godine, odgovornega urednika "Edinosti" radi žaljenja časti in radi istega prestopka. Nasledne dni do 13. junija — do konca zasedaj zagovarjali se bodo žurnalisti in uredniki Cian in Lanza, Kopač Brandolin in Sponza, Cuttin in slednjič še Pressel.

Drage in redke črešnje. Letošnja letina črešenj je na splošno precej slaba. Že več let jih ni bilo tako malo kakor ravno letos. Povprečne cena je kilogram po 5 v.

Tujci v Gradežu. Kopaliških gostov je v Gradežu še zelo malo če tudi je bilo kopališče že 1. maja odprto. Lansko leto je bilo ob tem času veliko bolj živahno. Kakor kaže, bodo letos kopališča zelo trpela, ker bodo ljudje zaradi splošnega slabega gospodarskega stanja rajši doma ostali.

Nesreča z avtomobilom. Dne 26. m. m. je proti Sočkemu mostu v Gorici z vso silo drvil vojaški avtomobil oddelka zrakoplovcev. Nasproti mu pride voz s parom volov. Avtomobil hitro zasukne v stran pri tem pa pade iz avtomobila vojak, ki se je v njem vozil. Na cesti se je večkrat prevrnil, na kar je obležal nezavesten. Prihiteli so ljudje, med prvimi čevljarski mojster J. Medešček, ki so vojaka izpirali z jesihom in vodo. Kmalo si je opomogel. Zelo je opraskan po životu in rokah. Srečа je, da se ni zgodilo še kaj hujšega.

Nesreče. Andr. Brajnik iz Štandreža, star 18 let, je padel s kolesa in si zlomil desno nogo. Zdravi se v Goriški bolnišnici. — Pri Moši v Furlaniji sta zadela skupaj dva voza. V enem je sedel neki Lah iz Vidma. Voz seje prevrnil in Vidmec si je zlomil obe nogi. Prepeljali so ga z avtomobilom v Videm. — V Podgori je v tovarni padel v kotel Josip Pavlentič iz Solkana in se poškodoval na rami. Zdravi se v Goriški bolnišnici.

Spor parobrodne družbe z delavci. Dalmatinska parobrodna družba je bila pred časom najela svoje delavce in se je pogodila z njimi za akordno delo. V smislu tega odgovora so oni ' izkrcavali njene parnike v tržaškem pristanišču in so bili povsem zadovoljni. Dne 27. m. m. zvečer pa je družba naenkrat javila delavcem, da jih ne more imeti v akordu, ampak samo v dnini. To je delavcem prišlo seveda čisto nepričakovano, vsled česar so tudi začeli s pasivno rezistenco. Dne 28. m. m. zjutraj jih ni bilo več na delo. Družba pa jih je, meni nič, tebi nič odpustila in naprosila slovensko narodno delavsko organizacijo za ljudi. Ta je nakazala družbi res 24 težakov in če bo treba, jih dobi še več; brezposelnost članov N. D. O. je namreč precejšna. Temu in pa dejstvu, da vzroki spora družbe s težaki še niso prav jasni, je pač pripisovati, da je organizacija poslala svoje ljudi na delo. Odpuščeni delavci so imeli dne 27. m. m. zvečer svoj protesni shod. V pristanu je policija nekoliko pomnožena.

Smrt pod vozcm. Pri Buzetu v Istri se je prevrgel voz s sodom vina na kmeta Antona Pavloviča in ga je pri priči ubil. Pavlovič je doma iz Cerja, je oče [illegible] in oče petih otrok.

Zavoljo kralja P[illegible]ja obsojen. Lanskega novembra [illegible]dkoč se je bil razgrel v turški kavarni Mehmeda Kuriča v Opatiji neki Ivan Marčelja iz bližnjega Zameta. Postajal je radi balkanskih dogodkov čezdalje bolj navdušen in je svoja izvajanja zaključil s krepkim "Živio kralj Peter, živela Srbija!" Da bi pa zbodel Mehmeda, ki je simpatiziral s Turki, je zaželel še navrh Turkom vse, kar je najhujše. Sedaj je prišla zadeva pred sodišče in so Marčelju prisodili dne 27. m. m. v Trstu 14 dni zapora.

ŠTAJERSKO.

Škandal za justično upravo. Okrajno in okrožno sodišče v Celju mora uradovati v prostorih, v kakeršnih ne bi zdržali 24 ur niti Albanci. Dne 26. m. m. se je vdrl pri okrajnem sodišču v Celju strop, tako da morajo sodnike in pisarniško osobje deložirati. Slišimo, da je mestni urad v Celju zadevo ovadil državnemu pravdništvu s priporočilom, da se izvrši takoj lokalni ogled in da se uporabi zakon radi prestopka po §§ 381. in 382. kaz. zak. Kazenskemu postopanju se pridružijo vsi v umirajočem položaju uradujoči sodniki po svojem zastopniku justičnem ministru dr. Hochenburgerju kot zasebni udeleženci.

Poslanec Brenčič ima prihodnjo nedeljo politični shod pri Sv. Urbanu nad Ptujem po rani maši. V slučaju lepega vremena bo shod pod milim nebom, sicer pa v prostorih g. Klemenčiča. Volilci ptujskega okraja, na dan!

Posledice graških nemirov proti katoliškim študentom. Dne 27. maja se je vršila pred graškim sodiščem obravnava proti graškem obč. svetniku, ki je največ zakrivil na znanih grdih in surovih napadih na gospo Engelhofer. Lepe reči prihajajo na dan. Obravnava se je še preložila, da se pokliče še več prič.

Radi ponarejanja podpisov na menicah je bil pri mariborski okrožni sodniji obsojen na štiri mesece težke ječe bivši posestnik 72 let stari Janez Žnidarič. Ponarejal je celo vrsto let podpise svojih porokov.

Strah pred sinovo "smrtjo." David Leitner je korporal pri 47. pešpolku v Mariboru. Te dni so vojaki slavili početek zadnjih sto dni, kar imajo služiti aktivno. Navada je, da dajo ob tej priliki tiskati "parte" "der letzte Hunderter." David je poslal tak parte tudi svojemu očetu in se pod njim podpisal. Ko je oče dobil parte, je mislil, da je njegov sinček prominul. Vsa žalostna sta se napravila oče in mati takoj v Maribor. Med potjo sta še srečala Davidovo krstno botro, ki se je tudi napotila v žalni obleki na "pogreb." Kako veselo razočarani so bili "pogrebci." ko se v Mariboru našli v kavarni še živega sina. Pomoto so potem popravili s pijačo.

Smrtna kosa. V torek dne 27. m. m. je umrl v Mariboru lastnik lekarne "Pri zamorcu" na Glavnem trgu gosp. Edvard Taborsky Truplo so prepeljali v Gradec. — V Spielfeldu je umrl 27. m. m. poročnik deželno-brambovsko-ulanskega polka št. 5 in posestnik Gustav Seifert, str 38 let. Truplo so prepeljali na Dunaj.

Celjske novisce. Po mestu se govori, da so se staro in mladolibералci zopet skregali. Vzrok novejšega prepira širši javnosti še ni znan, a upamo, da se razjasni prej nego liberalci mislijo. — S 25. majem je začel zopet voziti samodrč (avtomobil) med Celjem in Dobrno. Iz Celja (kolodvor) vozi samodrč ob pol 11. uri popoldne in 4½ popoldne. Iz Dobrne pa vozi ob 8. uri. zjutraj in opoldne. — Hmeljarji poročajo, da rastlina izborno napreduje in je opaziti le malo škodljivih mrčesov Bog daj dobro letino.!

Nesreča. Dne 14. m. m. so v župniji Sv. Martina pri Vurbergu našli na nekem hlevu mrtvega, v občino Vurberg pristojnega delavca Jurija Kolarič. Bil je povsod znan kot strastni šnopsar. Šnops ga je pa tudi umoril, ker se je v njem vžgal. Pa še naj kdo reče, da je žganje koristno! Zatoraj pa odločen boj ptujskemu žganju.

KOROŠKO.

Gorenče pri Rudi. (O šoli.) Naš okr. šolski svet v Velikovcu nas sili, da bi postavili novo šolo pri Canklnu. Ta bi prišla mnogo dražje, kakor če bi jo postavili na mestu stare šole. A to nič ne de. Pri Canklnu je gostilna dobrega Nemca, in ta bi bila potem mnogo več vredna in za več bi se lahko prodalo. Zato so gospodje v Velikovcu proti nam.

Borovlje. (Frankfurtarica poštenega Avstrijca zbode!) Prve dni po Binkoštih, ko so visele po trgu še zastave na čast deželnemu glavarju, je prišel po opravkih sem oskrbnik nekega v Avstriji jak znanega kneza. Videl je vse polno zastav, a nekatere so ga neprijetno "zbodle". Slišal je namreč že marsikaj o frankfurtaricah, a videl še nobene ni. V nemčurskih Borovljah je toraj imel to srečo, na lastne oči prvič gledati protiavstrijske zastave. "Toraj to so tiste frankfurtarice!" je vzkliknil, ko je zagledal prve. Lepo sliko je moral dobiti o trgu in njenih prebivalcih, ki nočejo več biti ne Slovenci in ne Avstrijci, ampak združeni z Nemčijo; saj to pomeni frankfurtarica!

Velikovec. (Kaj pa to?) Zadnjo nedeljo dne 18. m. m. pri drugi božji službi ob 8 uri zjutraj ni bilo v naši župnijski cerkvi pridige. Ljudstva je bilo vsled velikega praznika in poleg tega še kvaterne nedelje zelo mnogo zbranega. Pričakovali smo lepih besed č. g. pridigarja, toda mesto pridige se je začela takoj sv. maša. Pisec teh vrst je šlišal od več strani pritožbe, češ da na tak velik praznik v mestu ni pridige. Mnogo ljudi je vsled tega tudi sveto mašo zamudilo, ker se zlasti mnogi Slovenci, ki nemški neznajo, pa tudi drugi zanašajo, da se sveta maša šele po pridigi, to jepol ure pozneje začenja.

Nezgoda. V Brežah je padel s stolpa razvaline Petersberg tr. govec Hubert Hauser in je obležal pri priči mrtev.

Samomor. Deželni uradnik, ki se je ustrelil 4. t. m. se ne piše Janez Schulnig, kakor so naprej poročali nemški listi, ampak Janez Tschesnig.

Poročila se je hčerka velikovškega župana in deželnega poslanca Pinteriča, Mici Pintarič, z inženirjem g. Hugon Gutmann.

FIRST NATIONAL BANKA
DULUTH - MINN.

Glavnica - - - - - $500.000.
Preostanek in nerazdeljen dobiček - - - - $1,550.000.

V to banko vlaga država svoje vrednosti.

Obresti hranilnih vlog se plačujejo od dneva vloge.

A. M. MURNIK
Grant Avenue Eveleth, Minn.
Največja zaloga
MANUFAKTURNEGA BLAGA, TKANINE, ŽENSKIH IN OTROČJIH OBLEK, KLOBUKOV IN VSEH DRUGIH DOMAŽIH POTREBŠCIN.
Posebno pozornost posvečamo Slovenkam!
PRIDITE IN SI OGLEJTE NAČO ZALOGO TER PREPRIŽAJTE O NAČIH NIZKIH CENAH.

Kdor hoče dela
naj se nemudoma naroči na najnovejšo angleško knjigo:
"VELIKI SLOVENSKO-ANGLEŠKI TOLMAČ"
da se bo lahko in hitro brez učitelja priučil angleščine. — Knjiga obsega poleg slov.-angl. Slovnice, slov.-angl. razgovore za vsakdanjo potrebo, navodilo za angl. pisavo, spisovanje angleškin pisem in kako se postane amerikanski državljan. Vrhu tega ima knjiga dozdaj največjislov.-angl. in angl.-slov. slovar.
Knjiga, trdo in okusno v platnu vezana (nad 430 strani), stane $2.00, in se dobi pri:
V. J. KUBELKA, 538 W. 145th STREET, NEW YORK, N. Y.
edino in največje založništvo slovensko-angleških in raznih slovenskih knjig. — pišite po cenik.

Kdor želi kupiti za svoj denar **dobro blago,** ki prekaša v kakovosti vsako drugo, naj se obrne na nas. Mi imamo vedno veliko zalogo **hišne oprave, peči, štedilnikov, postelj, omar itd.** Dalje imamo vedno v zalogi **različne barve, poljedelsko ter rokodelsko orodje** po nizki ceni. Postrežba solidna.
Za obilen obisk se najvljudneje priporoča
ANDREW ROINE
TRGOVEC Z ŽELEZNINO
(Nasproti poštnega urada) CHISHOLM, MINN.

Svoji k svojim!
Podpisani priporoča cenjenim rojakom in slovenskim gospodinjam iz mesta Biwabik in okolice svojo lepo urejeno in bogato založeno
grocerijsko trgovino.
V zalogi ima občeznano "Cremo" moko; dalje prodaje krmo za živino, kakor: oves, koruzo, mrvo in slamo
Cene zmerne, postrežba solidna. Naročila se dostavljajo tudi na dom. ROJAKI PODPIRAJTE ROJAKA!
Za mnogobrojen poset in naklonjenost se uljudno priporočat
MATH. VIDAS,
slovenska trgovina
BIWABIK, MINN. Telefon 63.

Duluth Brewing & Malting Co.
Duluth, Minn.
Vari najboljso in rojakom dobro znano pivo v steklenicah pod imenom „REX" kakor :: tudi pivo v sodckih. ::
FRANK TRAMPUSH,
upravitelj za Mesaba Range. Virginia, Minn.

"Narodni Vestnik"

National Herald.

Slovenic Sami-Weekly.

Owned and published by the

Slovenian Printing & Publishing Company

a corporation.

Joseph Koshak, Treasurer

Place of Business: Duluth, Minnesota, 405 W. Michigan Street.

National Herald

Issued every Monday and Thursday; subscription yearly $2.00

The best Advertising medium among Slovenians in the Northwest.

Rates on application

„Entered as second-class matter May 11, 1911 at the post office Duluth, Minn., under the Act March 3, 1879."

„NARODNI VESTNIK"

Izdaja

Slovenska tiskovna družba, Duluth, Minn.

zhaja vsak poned ljek in četrtek zvečer na 8. straneh

Naročnina stane:

Za Ameriko in Canado za celo leto . .	$2.00
za pol leta . .	$1.00
Za Evropo za celo leto	$3.00

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne sprejemajo.

Denarne pošiljatve in dopisi se naj pošiljajo na naslov:

"Narodni Vestnik", 405 W. Michigan Street

Duluth, Minn.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL WORLD BUILDING NEW YORK

Spominjajte se ob raznih prilikah

SLOVENSKEGA ZAVETIŠČA V AMERIKI.

SPLOŠNI NAPREDEK SVETA.

(Dalje.)

Oni prvotni priprosti rokodelci so se tudi izpopolnili. Začeli so delati po gotovih zakonih. Kakošna razlika v stavbeništvu od koč iz ilovice in hlodov in vej do današnjih veličastnih palač iz železa in stekla! Kakošna razlika s kmetom iz dobe lesenega drevesa in srpa in cepca do današnje dobe modernega ekonoma in kmetovanja s stroji! To je napredek! —

Primerjajmo pa nekdanjo visoko Kitajsko kulturo in bogastvo s sedanjim beraštvom in nevednostjo. Primerjajmo Egipčane iz leta 2000 pred Kristom z današnjimi Egipčani — in videli bomo nazadovanje, nazadovanje teh narodov v vseh ozirih gospodarstva in prosvete. Kaj se doseže s stremljenjem po napredku, in kaj z lenobo in brezbrižnostjo in nezavednostjo! Egipčani lizali so stare bogove in pili sok tisoč let stare modrosti — propadli so, Rimljan, kmet, jim je vpognil tilnik. In padla je viska prosveta in moč Pržanov, in padli so Semiramidi, z njih krasnimi visečimi vrtovi vred, vsled trdovratnega verovanja v stare, gnjile zakone. Tisoč nazadnjakov je padlo pod enim naprednejšim Starogrkom; pest Starogrkov je stisnila vrat milijonom nazadnjaških Perzov.

Tak je napredek sveta — in tudi nazadek. Nekaj pa, kar tu v onih časih ni napredovalo tako hitro in popolno, to je bil socijalni položaj ljudstev. Najbrže bili so začetkoma ljudje vsi enaki, ali približno enaki v premoženju. Divjaki so baje še dandanes približno enako premožni — živijo od danes do jutri, takorekoč. Fizična in duševna moč razvijala se je pa pri raznih ljudeh različno, in na podlagi teh dveh stvari se je jela tudi posest oprijemati istih, ki so bili močnejši na telesu in duhu. Bogatejši osvojili so si več pravic, slabotneje so pa porabili za delo. Heleni niso imeli sužnjev v tem pomenu besede, temveč nekake služabnike, ki so pač delali zastonj, vendar imeli so vsaj neka človeških pravic. Rimljani, ki se duševno niso tako razvili kot Heleni, ki so vsled večnih bojev več ali manj osuroveli, imeli so sužnje v pravem pomenu besede, ker odrekali so ljudem, katere so lastili, vsako človeško pravico. Bili so živina, brezpravna stvar. Vendar so enkrat posegli v politično delo s tem, ker so se zbrali pod rimskim vojskovodjem, da zavzamejo Večno mesto. Pri vzhodnih narodih je to v tem oziru še slabejše. Pri Perzih je bil suženj manj kot pes. V socijalnem oziru torej ni bilo pravega razvoja, in posledica je bila razpad. Sužnji bili so tlačeni ljudje. Zaničevan je bil pozneje kmet in rokodelec, in s tem nastali so notranji spori, notranji nemiri po raznih državah, ki so povzročili padec vlad, padec kraljestev, padec narodov. Vzrok vsemu temu je iskati v zasleplienju ljudstva, v tem, da se ni dovolil žarek omike med "maso" — in zato so bile vraže, hudodelstva in gnjilost družabnega stanja v najlepšem cvetju, dokler ni prišel polom in je vse vsahnilo, zginilo s sveta. Vstaja bila je malenkost, kot je malenkost danes v neomikani Mehiki, kjer je doma nevednost in vražarstvo. Tudi žena, ki tvori velikansko vprašanje med vsemi civilizovanimi narodi sveta, ni razvijala svojega stanja, svojega položaja, svojih pravic normalno. Zakaj? Gotovo zato, ker je bila tudi fizično slabejša kot njen možki tovariš, in vse fizično in dušno slabotno se je moralo pokoriti močni palici, in se pokori še dandanes. Pri Grkih in Rimljanih so imele ženske pač mogoče prevelik vpliv; kult njih je poskočil prilično na isto stopinjo kot je bedasto "viteštvo" tam v Avstro-Ogrski in drugje. Nasprotno pa Orijent ni priznaval žene, in je še danes ne. Se ve, Rim in Atene tudi nista dajali ženi posebnih političnih pravic. Žena bila jim je le nekaka boginja, nekako potrebno zlo. Gotovo ima pa žena veliko veljavo v političnem in gospodarskem oziru že kot vzgojiteljica otrok, naraščaja. Izobražena mati ima izobražene otroke, in zato je popolnoma pravilno, da se dovoli ženi gotovih pravic in se jo nima kot sužnjo. Poglejmo perelo državo Turkov, kjer žena ni nič kot igrača, kot suženj! Nobenega modernega napredka, slabo gospodarstvo, nazadovanje v starem veku. Slovani so napredovali in se razvijali v tem temnem času tako, da o njih v tej dobi sploh ni govora.

(Dalje prihodnjič.)

NAŠE GOSPODARSKO VPRAŠANJE.

(Dalje.)

S tem pa ne mislim nikogar strašiti, da bi ne kupil lote ali zemljišča. Pokličem to v spomin ljudem le zato, da se pripravijo na vse eventuelnosti, kadar kupijo loto ali zemljišče. Moj odkritosrčni in prijateljski nasvet je: "Ljudje štedite denar za nakup zemljišč." V industriji in na delavskem polju je vse pregnano, in pregnano bo najbrže vse bolj in bolj. Tekma med delavstvom je silovita; boj za življenje pri industriji je dan za dnem hujši. Štedite torej in podvizajte se, da se boste čimpreje osamosvojili, da boste gospodarji lastne grude, kjer boste lahko služili brez strahu za vas in vaše vsakdanji kruh.

Kdor je mož zato naj misli na eventuelni nakup farme, naj stremi, da postane končno neodvisen gospodar. Pripravlja naj se za ta poklic že kot delavec v industriji; pripravlja s financijelno in duševno močjo. Med nami Slovenci preveč vlada brezskrbnost, preveč veselice in pijača. Denar, cele kopice težko prisluženih dolarjev mečemo stran za vsta novo, vzdrževanje in oprembo naših obilih društev s "fanami" in traki in knofi. Vse to spada k našem življenju, to je res; a res je pa tudi, da je vse to mnogo, mnogo pretirano. Naša edina misel je salun, veselica, fana in društvo; neštabilno zavarovalno društvo. Na političnem, izobraževalnem in gospodarskem polju smo tako majhni, da se nas komaj pazi s povečevalnim steklom. Dekoracije naših društev, ki obstojijo povečini iz najnavadnejših delavcev z najnižjo plačo in najnegotovejšo eksistenco, daleč nadkriljujejo, razmeroma društva, katera tvorijo mogotci — petični in izobraženi ljudje

Moje mnenje je, da bi bilo boljše za posamezne Slovence, in tudi za celokupnost, če bi se naš človek — ženske in možki — res zavzeli za združenje Jednot in Zvez v eno, dve ali tri celote. In potem pustimo Jednote in Zveze to kar so, pustimo jim delokrog zavarovalnih zadrug, pustimo, da jih razvijajo isti, ki so poklicani za to, in to so uslužbenci, ali kakor jim mi pravimo, gospodje uradniki. Jednote in zveze bi morale biti zato, da nas zavarujejo in zavaroval naj bi se vsakdo za vsak slučaj, a ne, da nas vedno skubijo z nakupom fan in knofov in z raznimi prireditvami veselic in konvencij in popivanj, katerega je med nami več kot preveč. Nikdo nima nič proti zletu ali proti veselici, saj nismo resni filozofi, in svetniki in svetnice tudi ne mislimo postati, a razveseljevanja v našem tužnem položaju je preveč, za vso drugo stvar se pa ne da nič ali pa jako malo.

V politiki smo Slovenci ničla, ker nimamo političnih klubov, da bi nam razlagali pomen državljanstva, in namen te ali one stranke. Na polju delavskih organizacij, unijonizma, smo tu v državi Minnesoti popolnoma zaplankani. Na gospodarskem polju jeli smo se oživljati. In na izobraževalnem polju imamo tudi nekaj malega začasnega, mimoidočega uspeha po nekaterih večjih naselbinah, v podobi šol, dramatičnih, pevskih in telovadnih društev. In na vse zadnje jeli smo tudi počasi laziti do Zavetišča za naše nesrečnike in nesrečnice, za katero stvar bi se bilo treba vsekakor zavzeti z resnejšo vnemo, posebno od strani naših mogotcev in naših Jednot in Zvez.

Kdor čita naše časopisje, pričeti se mu mora studiti in gabiti z vednimi razpravami o Jednotah in Zvezah in veselicah. Vse to je tako pretirano med nami kot menda med nobenim drugim narodom. Vse to je največji zavor, da ne polagamo več važnosti na druga važna vprašanja. Jednota in Zveza nam je edina skrb; vse drugo se zgubi v ozadje. A ko postanemo stari, kadar nas vrže kapital na cesto, nam Jednota ali Zveza ne more pomagati, podpirati jo moramo še mi, vzlic temu, da smo brez dela.

Mi smo delavci, služabniki, ki se moramo pokoriti poveljem delodajalcev, premožnejšim slojem. — To naj bi nam vendar že enkrat odprlo oči, da bi polagali več važnosti na politično, delavsko in gospodarsko organizacijo. Dokler smo mi odvisni od delodajalcev, dokler je delavec odvisen od kapitala, če sme delati in kruh služiti ali ne, je absolutno potrebno, da se organizira v socijalizmu in unijonizmu, je absolutno potrebno, da se organizira v gospodarstvu, je absolutno potrebno, da vsak sam skrbi za svojo bodočnost, in to ne le za zavarovanje za slučaj nezgode in smrti pri zavarovalni zadrugi, in za morebitno potrebo podstrešja in oskrbe v zavetišču, temveč tudi v gospodarskem oziru v pravem pomenu besede, namreč, da štedi z namenom si končno kupiti zemljišče, kjer bo imel domačijo, podstrešje, in kjer bo služil življenje za sebe in družino do smrti, ne da bi se mu bilo treba bati zdajinzdaj bo vržen na cesto in bo ob kruh.

(Dalje prih.)

BALKANSKA KRIZA V LUČI ANGLEŽEV.

(Konec.)

To se je le deloma moglo doseči. Ruska opozicija je preprečila vstanovitev velike Albanije in treba je bilo žrtvovati severo-albanske okraje okrog Prizrena in Peči toliko rajše ker bivajo tam moslemski Albanci. Radi Djakovega je bil boj, ker biva tam več rimskokatoliških Albancev. Ker pa je avstro-ogrska diplomacija končno odnehala od Djakovice, je vztrajala na tem, da mora Skader postati albanski. Padec Skadra je bil zato hud udarec za Avstro-Ogrsko in ko se je poročalo, da se je Esad paša s svojo vojsko proglasil albanskim kraljem, se je avstro-ogrska vlada pripravila na najenergičneje korake.

Ostale velesile niso ničesar vedele o Albaniji, izvzemši Italijo, ki ima svoje interese na jugu in ki bi se utegnila dati podkupiti, da se ne bi vmešavala v avstrijsko intervencijo na severu in na severovzhodu. Od petero poslanikov, ki so se s Sir Greyom zbrali v Londonu h konferenci, bržkone nikdo ni kdaj proučeval albanski zemljevid, predno se je konferenca začela. Avstroogrski poslanik grof Mennsdorf menda tudi ni bil na boljem nego njegovi kolegi, pa dunajsko zunanje ministrstvo mu je dalo na pomoč svojega najboljšega strokovnjaka, g. Ippena, in v početku mirovne konference drugega balkanskega izvedenca generala barona Giessla, prejšnjega vojaškega atašeja v Carigradu in sedanjega avstro-ogrskega poslanika v Cetinju. G. Ippen ni samo postavil grofa Mennsdorfa v "sedlo", marveč je tudi vladal zborovanje veleposlanikov glede detajlov pri določevanju albanske meje. Dasi mu ni bilo mogoče premagati rusko-srbski odpor proti vstvaritvi velike Albanije, je vseeno znal doseči mejo na Avstriji koristen način. To se je storilo v nadi, da se avtonomna Albanija organizira tako, da ne bi bila avstrijskim interesom v škodo. Misel, da bi se mohamedanski Albanec, kakor Esad paša, utegnil narediti gospodarja dežele, je radi tega v Avstriji zelo slabo vplivala. Pa neka stara pogodba, ki tvori del trozveze, obligira Avstrijo, da se prej sporazumi z Italijo, preden intervenira v kateremkoli delu Albanije. Z Dunaja so pošiljali brzojavke v Rim, pozivljajoč vlado, da se pridruži ekspediciji proti Črnogorcem v Skadru in Esad paši v Tirani. Znano je, da se Italija ni strinjala s tem, da bi se pridružila Avstriji na severu, marveč je nasvetovala okupirati Valono in del južnoalbanske obali, medtem ko bi Avstrija šla po svojih poslih. Okupacija Valone po Italiji bi pomenila, da bi Italija mogla zapreti Otrantsko ožino, kadar bi se ji zljubilo, ter bi mogla odrezati avstrijsko brodovje od Sredozemskega morja lažje, nego bi angleško brodovje zamoglo zapreti Rokavski preliv s tem, da bi razpostavila svojo mornarico črti od Newhavena do Dieppe. Razdalja od Punte del Sapone ob južno-italijanski obali do Valonskega zaliva ne znaša več nego milj. Pa v svojem prizadevanju zagotoviti si, da ne bi Esad paša v Albaniji zmešal načrtov avstro-ogrske diplomacije, je bila avstrijska diplomacija v prvem trenutku pripravljena zapreti svoje oči proti bodočim nevarnostim ter dati Italiji prosto rko. Nato se je Črnagora odločila izprazniti Skader in se je položaj s tem zopet popolnoma izpremenil. Izkazalo se je tudi, da je Esad paša neofenziven in povod za avstrijsko vojaško intervencijo je izginil. — Okupacija Skadra po mednarodnih četah bo za trenutek preprečila separatno avstrijsko akcijo in velesile bodo imele časa, da si dobro ogledajo položaj.

Stroški mobilizacije v Avstriji proti Rusiji, Srbiji in Črnigori, ki je trajala tekom zime, se računajo na približno 960 milijonov kron. Ta izdatek ni malenkosten za državo, ki ima državno finančno vprašanje neurejeno in koje kredit na tujih trgih ni trden. Izgube, ki jih je vtrpela kupčija in industrija zbog mobilizacije in ponovnih vojnih panik, se ne dajo preračuniti, trdi pa se, da so dvakrat tako velike kot vsota, izdana za mobilizacijo. To je debitna stran zimske krize. Kreditni strani še ni mogoče dognati, ker bo trajalo nekaj časa, da se učinki krize na Avstro-Ogrsko samo pokažejo in razvijejo. Največji dobiček bi pač bil, če bi tekom krize zadobljene izkušnje nagnile avstro-ogrske državnike do tega, da bi spoznali, da je potrebno predrugačiti doma politični sistem." "Slov."

ČUDNO ODKRITJE.

Zanimiva točka v avstrijskem proračunskem odseku državnega zbora je odkritje poročevalca, da izdaja avstrijska vlada vsako leto za Albance velike vsote. Vseh skupaj je na Dunaju 40 Albancev. Za vsakega plača Avstrija na mesec po 200 K; torej na leto za te albanske fante približno 100,000 kron. Trgovsko ministrstvo plačuje te stroške za približno 20 Albancev, za ostale pa zunanje ministrstvo. Najlepše pa je, da trgovsko ministrstvo plačuje te vsote pod imenom in točko "Exportförderung". Za naše sinove Avstrija nima denarja, pač pa za nekulturne Albance. Poročilo o tej šoli, kateri so prišli poslanci na sled — do sedaj je bilo vse tajno — je naravnost uničujoče za vlado. Zavod najslabše prospeva; o pouku teh albanskih ljubljencev ni niti govora. Dečki živijo v zavodu, kakor divjaki; navajeni so na življenje doma v divji Albaniji. Bolj ko se trudijo strokovnjaki, da bi te divjake izobrazili, tem manj uspehov imajo. Celo policija mora večkrat poseči vmes, da jih ukroti. Za takšne ljudi ima avstrijska vlada dovolj denarja, za avstrijske davkoplačevalce pa nima nikdar pravega srca.

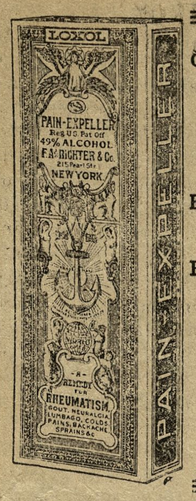

ČE NE MORETE DOBITI PRAVEGA RICHTER-JEVEGA PAIN EXPELLER-JA PIŠITE NA

F. A. RICHTER & CO.,

74-80 WASHINGTON ST., NEW YORK, N. Y.

PRODA SE LOTA

poleg poulične železnice, na lepem kraju in s krasnim razgledom. — Cena $200. — Za podrobnosti se je obrniti na lastnika

AVGUST GREGORIČ,

38 Adams Ave., Eveleth, Minn.

NE ZAMENJAJTE! NE POZABITE!

DA JE

Mestna hranilnica ljubljanska

V LJUBLJANI, PREŠERNOVA ULICA 3 (Kranjsko)

največja in najvarnejša slovenska hranilnica.

Prometa koncem leta 1911 **614.5** milijonov kron.
Stanje hranilnih vlog **42** milijonov kron.
Rezervni zaklad hranilnice **1.300.000** kron.

obrestuje po 4½ % brez odbitka.

Za vloge jamči rezervni zaklad hranilnice in mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in z vso davčno močjo v vrednosti 50 milijonov kron. Poslovanje nadzoruje c. kr. deželna vlada kranjska.

Denar pošiljajte po pošti, ali kaki zanesljivi banki. Pri banki zahtevajte odločno, da se Vam pošlje denar le na "Mestno hranilnico ljubljansko" v Ljubljani in ne v kako drugo manjvarno "šparkaso". Nam pa takoj pišite, po kateri banki dobimo za Vas denar. Svoj naslov nam pišite razločno in natančno.

Izključena je vsaka špekulacija in izguba vloženega denarja.

SLOVENSKA TISKOVNA DRUŽBA

„NARODNI VESTNIK"

405 W. Michigan St., DULUTH, MINN.

Izdaja največji slovenski dvotednik

„NARODNI VESTNIK"

Naročnina za Ameriko:

Za celo leto - - - - - - -	$2.00
za pol leta - - - - - - -	1.00

Za Evropo in Canado:

Za celo leto - - - - - - -	$3.00
za pol leta - - - - - - -	1.50

Frank Sakser

Glavni urad: 82 Cortlandt St., NEW YORK, N. Y.

Podružnica: 6104 St. Clair Ave., CLEVELAND, O.

Pošilja **DENARJE v staro domovino** potom c. kr. poštne hranilnice na Dunaju; hitro in ceno.

Prodaja **PAROBRODNE LISTKE** za vse prekmorske parobrodne družbe po izvirnih cenah.

Tisoče Slovencev se vedno obrača na to staro tvrdko, a nihče ne more tožiti o kaki izgubi.

Za naše gospodinje.

KUHINJA.

199. **Marinirane ribe.**

Sardine. Vzemi ribice previdno iz pločnate zaklopnice, razloi jih v odliki zvezde po krožniku, polij z oljem, ki je bil v zaklopnici ter jih okrasi ob kraju s kupčki surovega masla in s kislimi kumaricami.

Sardele. Očedi sardele, t. j. poberi iz njih kosti; deni jih na krožnik ter obloži s surovim maslom, na četrtinke zrezanimi jajci in s kaprami.

Rusi. Potegni z njih kožo, prereži jih po dolgem črez pol, odstrani kosti ter jih obloži z limonovimi krhlji in kislimi kumaricami.

Slaniki. deni slanike za dva dni v vodo, da odstraniš preslani okus potem jim odreži glave, poberi iz njih kosti ter deni okrog njih surovega masla in limonovih krhljev.

Tuna ali kako drugo veliko ribo zreži na kosce, zloži jih na krožnik, polij z oljem, ki je bil pri ribah ter deni ob kraju kislih kumaric, limonovih krhljev, kisle paprike, vloženih gobic i. dr.

200. **Ribja solato.**

I. Očedi in skuhaj ščuko; potem jo zreži na kosce ter poberi kosti iz nje. Temu prideni 10 oliv, katerim izloži prej kosti, 2 žlici kaper, 2 kuhani, na rezine narezani zeleni in 6 očejenih, na tanke rezance zrezanih sardel. Potem pa pripravi omako iz ilja, gorčice, soka ene limone, nekoliko seseklja nih kapar in sardel, 4 na trdo kuhanih rumenjakov, belega popra, vinskega kisa in malo seseklja ne zelene solate. S to omako polij prej pripravljeno ribjo solato, premešaj jo dobro ter jo obloži ob kraju s srčki zelene solate.

II. Odberi marinirani jegulji, tune, slaniku i. t. d. kosti, zreži jih na bolj majhne kosce, polij z oljem in kisom ter potresi z drobnjakom in s pehtranom. To solato premešaj ter jo okrasi z olivami, sardinami, kislimi kumaricami, vloženimi gobicami i. dr.

II. Očedi 12 sardel dan prej, preden potrebuješ solato, prereži jih po dolgem črez pol ter jih potresi s seseklja no čebulo, peteršiljem in poprom in polij z oljem in kisom. Naslednjega dne pa polož sardele križem po krožniku, t. j. napravi iz njih nekako omrežje, mej to omrežje pa deni seseklja na trdo kuhana jajca in okrog kislih kumaric, zelene solate ali kuhane karfijole.

201. **Laška ribja solata.**

Zreži na rezance 2 veliki, olupljeni kisli kumari, 3 v kisu vložene paprike, koščck prekajene svinjine, enega slanika, ki je bil 12 ur v vodi namočen in enega kuhanega, lepega karpa. Na to vlij majoneze š. I. ali pa mrzle zelenjavne omake; vse dobro premešaj in okrasi solato z očejenimi sardelami, sardinami, kislimi kumaricami, vloženemi gobicami i. dr.

202. **Solata iz klobas.**

Zreži na listke prekajene klobase, nadalje ostanke pečenke in kuhane govedine ter malo čebule. Prideni še olja, kisa, soli, popra in gorčice ter zmešaj to dobro in pusti, da par ur stoji in se dobro napoji. To solato daš lahko zvečer na mizo s krompirjem.

203. **Svinjski ragu'.**

Zreži lep kos svnjskega mesa na sredinje velike kocke ter jih deni v kozo na mast; prideni tudi prej na kocke zrezane, prekajene surove svinjine in 12 majhnih čebulic. Vse to opeci lepo rumeno ter primešaj soli in popra, prilij vode in duši ragu tako dolgo, da bo popolnoma mehak, nakar ga deni v skledo. Povrhu zloži v ragu na kosce zrezane, pečene kuhane klobase in olupljena, trdo kuhana ter na četrtinke zrezana jajca. Potem ocvri še pest drobno zrezanih mandljev v olju, stolci jih v možnarju in posipaj ž njimi ragu, katerega postavi v pečico, da se dobro segreje, potem ga daj na mizo.

204. **Zarebrnice iz žab.**

Odstrani dvema žabjima krakoma kosti, meso deni k drugima dvema krakoma, potolci jih, da dobiš obliko zarebrnice; osoli vsako, povaljaj v jajcu in drobtinah ter opeci v maslu Ob kraju krožnika deni krhlje limon

205. **Raki.**

Umij žive rake ter jih vrzi v lonec kropa, kateremu prideni soli, malo kisa in kimlja. Ko se začne krop peniti in so raki lepo rdeči, — t. j. v 10 — 15 minutah — tedaj so kuhani. Naloži jih v skledo za juho, prilij tudi nekoliko juhe, v kateri so se kuhali, potresi jih sesekljanim zelenim peteršiljem in česnjem, ter zabeli z oljem. Potem pokrij skledo in jo potresi, da se vse premeša ter daj rake gorke ali mrzle na mizo.

206. **Morski raki.**

Umij morske rake z vodo in ščetko, potem jih vrzi v slan krop kjer naj se kuhajo pribljižno pol ure; če so zelo veliki, pa dalje časa. Gorkim rakom razkolji no spodnji strani po dolgem škarje, potem jih naloži na podolgovat krožnik ter jih daj z oljem in kisom na mizo.

207. **Morski raki v solati.**

Skuhaj morske rake ter izlušči iz gorkih meso, zreži ga na tanke rezine, zabeli z oljem, kisom in belim poporom ter naloži ob kraju krožnika zelene solate, karfijole i. dr.

Ali: Stepi prav dobro 2 rumenjaka, žlico presejanega sladkorja, žličico gorčične moke (ali že pripravljene gorčiče) in malo soli ter popra. Potem prideni še osminko litra finega olja, sok ene limone in črez 5 minut še 4 žlice kisa ter kuhano in zrezano rakovo meso. Stepi tudi osminko litra dobre kisle smetane, primešaj polovico že pripravljeni solati, z drugo polovico smetane pa pokrij solato. Okrog deni z oljem in kisom zabeljene solatne srčke in karfijole.

208. **Morski pajki.**

Skuhaj morske pajke v slani vodi kakor rake. Gorke varno odpri, da ostane zgornja lupina cela, poberi meso iz njih; izstrgaj ga tudi iz nog; jajca, želodec in čreva pa odstrani. Meso precej drobno zreži, primešaj mu še malo soli, popra, kruhovih drobtin in seseklja nega peteršilja. S tem nadevom napolni cele gornje lupine, nakapaj po vrhu še limonovega soka in olja ter postavi lupine za 5 minut v vročo pečico.

209. **Ostrige (Austern).**

Odpri ostrige z nožem, izpodreži jih previdno, da ti mokrota iz njih ne izteče, pusti jih v globočji školjki, potresi s sesekljanim peteršiljem in drobtinami, pokapaj z limonovem sokom in z oljem ter jih postavi v pečico ali na ognjišče, da zavro. Potem jih sestavi na krožnik ter okrasi z limonovim krhlji.

210. **Surov ostrige.**

Obriši in odpri kakor prej surove ostrige, izpodreži jih, naloži jih na krožnik, ob kraju pa deni limonovih krhljev.

211. **Nadevani polži.**

Operi še dobro zaprte polže ter jih kuhaj 1 uro v slani vodi. Potem jih izpuli s koničastim nožem iz hišic in jim odreži glave in repe. Nato zmešaj 2 žlici sardelnega masla z dvema žlicama žemeljnih drobtin ter prideni tudi seseklja ne čebule, peteršilja, popra in 2 žlici kisle smetane. Deni v vsako prazno hišico nekaj tega nadeva, potem porini kuhanega polža notri in ga pokrij z nadevom. Zopet napolnjene hišice zloži v kozo, katero postavi za par minut v pečico.

(Dalje sledi.

VZGOJA OTROK.

HRANA.

Hrana ki jo dobivajo otroci, naj bo predvsem močna in zadostna; paziti je tudi, da jo dobivajo redno in o pravem času. Prva najprimernejša in najpopolnejša hrana za otroke je mleko.

Po prvih mesecih, toraj še v prvem letu, naj bo hrana za otroka tekoča ali vsaj kašnata; pridati se jej mora vedno malo sladkorja ali soli, ne samo za zboljšanje okusa, ampak tudi kot potrebno redilno snov za tvorbo telesa. Dobi naj otrok tako hrano tvakrat do trikrat na dan. Ker pa to samo ne zadostuje, naj se otroku da na dan precejšno množino dobrega kravjega mleka.

Kakor hitro dobi otrok kočnike, kar se zgodi večina proti koncu druzega leta, naj se polagoma privadi druge hrane. Po drugem letu naj toraj otrok preide k lahko prebavljivi, enostavni, a nedražljivi hrani odraslih. Razven mleka in vode naj ne dobiva otrok nobenih pijač; kava, čaj in čokolado škoduje otroku opojne pijače pa so zanj strup.

Dokazano je, da otroci revnejših slojev povžijejo veliko množino kave; dobe jo dvakrat do trikrat na dan, kar nikakor ni prav, ker vpliva kava dražljivo na cel organizem, škoduje živcem in nima redilnih snovi. Marsikatera mati se skuša izgovarjati, češ, da, ne skuha močne kave, a ta izgovor ne opraviči. Čemu dajati otroku hrano, ki nima redilnih snovi, ko njegovo telo vendar nujno potrebuje zdravo in tečno hrano, da more rasti in se razvijati? Čemu razredčiti dobro kravje mleko z vodo, v kateri se je kuhalo trohico cikorije in popari ž njo nekoliko žgane kave, ko imamo lahko dobro, polno nerazredčeno mleko, ki je najpopolnejša hrana in vsebuje vse redilne snovi?

Naravnost krivica pa se godi otrokom po deželi, zlasti v nekaterih krajih, ko dajo stariši skoraj vse mleko za slepo ceno v mlekarne, medtem ko doma otroci stradajo pri črni kavi. Šibke postave otrok, bleda upadla lica, suhe ročice so glavni tožitelji onih starišev, ki iz same dobičkaželjnosti dajo rajši vse mleko v mlekarno, kot pa da bi ga privoščili vsaj toliko svojim otrokom, kolikor ga potrebujejo. Gotovo je, kar se prihrani otrok zanemari in zamudi, se da le redkokdaj popraviti v poznejših letih; večina ostanejo taki otroci slabotni, boleznim bolj podvrženi in za delo nikdar tako zmožni, kakor otroci, ki so dobivali zadostno množino zdrave, tečne hrane, — zadosti mleka.

Medtem ko priprosti ljudje slabijo svoje otroke s kavo, je v gosposkih krogih zelo razširjena slaba navada, kvariti prebavilne organe otrok s čokolado. Dobe je kuhano na mleku in ob vsaki najmanjši priliki tudi kot slaščico v obliki bombonov ali kakega druzega podobnega izdelka. Zraven slabih vplivov, ki jih ima pogosto vživanje čokolade na nežne prebavilne organe otrok, je upoštevati tudi dejstvo, da se v otrocih, ki dobe ob vsaki priložnosti košček čokolade, vzgaja v veliki meri sladkosnednost. Opazuje se tudi da so otroci, ki vživajo veliko čokolade, prav pogosto bledolični, in če ravno polnih, zalitih oblik vendar le težko klubujejo bolezni.

Stariši, ki dajejo svojim otrokom razne opojne pijače, so pa naravnost rabeljni svojih otrok; ni je hrane, ne pijače, ki bi škodovala otroku tako, kakor ravno alkohol. Otroci ki dobivajo žganje, so telesno in duševno zaostali, niso ne za učenje, ne za delo in največkrat se zgodi, da so v poznejših letih pravi križ cele vasi, cele občine.

Stariši, ne dajte nikdar in pod nobenim pogojem otrokom opojnih pijač, da ne zakrivite veliko proti otrokom samim in proti celi človeški družbi in si ne naložite brezmejno odgovornost pred neskončno pravičnim Bogom.

Razne začimbe (gvirci.) ki se pridevajo posameznim jedilom, tudi niso za otroka. Edino, kar setu rabi, naj bo navadna kuhinjska sol, kateri naj se pridene hrani le toliko, kolikor zahteva okus.

Že v nežni dobi prvih let je treba otroka navajati k temu, da se zadovolji s hrano, katero dobiva, naj si bo že z ozirom na kakovost ali količino. S tem se otrok ne privadi le vse jesti, omeji se mu tudi sladkosnednost in prepreči svojeglavnost.

Kolikor bolj odrašča otrok, tem dalši naj bodo presledki, po katerih dobiva hrano. Že od tretjega leta naprej naj dobiva hrano le petkrat na dan, da se tako že v mladosti navadi na red, katerega se drže v tem oziru odrasli. Izven določenega časa naj bi zdrav otrok ne dobil hrane; dovoli naj se mu edino le voda. Presledki med posameznimi obedi naj se ne podaljšajo brezmiselno, kajti pri otroku se s tem, da se ga predolgo pusti čakati na jed, stopnjuje slast lahko do pravcate požrešnosti, namesto da bi se otrok privadil mirno povžiti predloženo hrano. Kakor je posledica predolgega čakanja na jed prav pogosto požrešnost, pa privede zavživanje hrane v premajnih presledkih otroka k snedenosti. Otrok ki dobi skoro vsake pol ure kaj jesti, postane sneden in misli, da mora cel dan jesti, kar je pa iz zdravstvenih ozirov popolnoma napačno. Razumno in pravočasno vživanje hrane vzdržuje zdravje in vadi duha, ostati miren in tudi pri vsem uživanju ne zgubiti prave prostosti.

(Dalje prihodnjič.

SUROVO MASLO V NAGLICI.

Vzemi sveže mleko od krave in ga precedi v snažno posodo. Postavi ga na peč, kjer ga pusti, da skoro prične vreti. Postavi ga na stran, in kadar bo mrzlo odvzemi mu smetano in jo spravi v lončeno posodo. Če imaš dovolj smetane v posodi, tepi jo z leseno žlico nekaj časa in napravilo se bo maslo. Odlij putrovko ali mleko od masla, prilij čiste mlačne vode, in obdeluj ali peri puter toliko časa, da ne bo voda več mlečna.

Če zmenjaš vodo tri ali štirikrat bo puter prost mleka. Odcedi sedaj vodo popolnoma, in če hočeš puter soliti, dodaj kavino žlico soli za vsak funt putra, in zdelaj sol vanj z tepenjem in mešanjem z žlico. Pol žličke sladkorja, napravi maslo okusnejše in drži se dalje. Napravi maslo v podolgasto stručko, pogrni ga s snažnim muslin pogrinjalom, ter ga drži na snažnem in hladnem prostoru med vporabljenjem ali dokler ga ne neseš ali pošlješ na trg.

KAKO OHRANITI MASLO.

Vzemi 3 galone vode, in deni v njo toliko soli, da bo jajce plavalo. Prideni ¼funta sladkorja (loaf sugar) in juhino žlico solitra (saltpeter). To brozgo zavri, in ko se ohladi precedi skrbno. Napravi maslo v majhne štručke, zavij vsako v snažni prtiček (muslin cloth) in poveži z nitjo ali vrvico. Sedaj položi maslo v posodo, in vlij nanj pripravljeno solamuru. Maslo mora biti vsaj 4 palce pod vodo in obteži ga toliko, da ne splava na vrh.

Tako spravljeno maslo drži se celo leto.

MIŠI.

Miši ljubijo bučino seme. Nastavi ga v past, in kmalu jih boš polovili.

KAKO VNIČITI PODGANE.

Napolni kako visoko posodo, sodček, z vodo do okoli pol čevlja od vrha. Nasuj na vodo precej na debelo otrobov, da se ne vidi voda, in postavi sod tam, kjer je največ podgan. Deni na vrh otrobov sredi soda koruzne moke in kaj tacega kar podgane vohajo, na primer obžgan špeh ali slanino. Podgana bo stopila na otrobe, se ji bo vdrlo in bo vtonila. Na ta priprosti način se polovi podgane, ki so jako škodljive živali.

KAKO ODPRAVITI LUS KINE Z GLAVE.

Vzemi kavino žlico boraksa in ga raztopi v šalci vode. Počeši glavo skrbno z gostim glavnikom, potem namoči krtačo v boraksovo vodo in si z obdelovanjem s mokro krtačo dobro glavo izmij. Ponavljaj to vsaki dan skozi teden dni, in potem en čas po dvakrat na teden, in glavni prah bo zginil.

KAKO SNAŽITI ZLATNINO.

Za čistenje zlatnine je najboljša zmes amonijak in voda. Če je zlatnina zelo umazana, namaži mehko krtačo z milom, in drgni. Zlatnino s krtačo v amonijakovi vodi nekaj časa. Izplahni dobro v čisti vodi in izbriši s snažno mehko cunjo. Drgni potem z mehko kožuhovino, in zlatnina bo kot nova

ADRESAR SLOVENSKIH TRGOVIN.

MINNESOTA

FRANK VERANTH, Ely, Minn., priporoča se rojakom za naročila trdega in mehkega premoga. Naročite pravočasno, da boste imeli kadar zahtevate.

HELO PRIJATELJ! Kadar si žejen, ali če te tare maček, oglasi se v gostilni **"Pri mačku"** (Anchor Bar) na 311—3. Ave. Hibbing, Minn. John Povsha, lastnik.

JOSIP INTIHAR, slovenski zidar, rojakom v Eveth in okolici za razna stavbna dela, oddisi pri novih gradbah, ali popravah. Dela izvršujem solidno ter po nizkih cenah. **JOSIP INTIHAR, 206 Monroe St., Eveleth, Minn.**

MATH. VIDAS, slovenska trgovina, na. Cenjenim rojakom in slovenskim gospodinjam iz mesta Biwabik in okolice priporočam svojo lepo urejeno in bogato založeno **GROCERIJSKO TRGOVINO. V zalogi** imam obče znana "Cremo" moko; dalje pridelkom krmo za živino, kakor: oves, koruzo, mrvo in slamo. Cene zmerne, postrežba solidna. Naročila se dostavljajo tudi na dom. Za mnogobrojen obisk in naklonjenost se vljudno priporoča **Math. Vidas, slovenski trgovec, Biwabik, Minn.**

JOHN BARTOL, Chisholm, Minn., **GROCERIJSKA PRODAJALNA.** Najstarejši slovenski trgovec v Minnesoti. Prihranim vam denar na vsen potrebščinah. Prepričajte se!

LJUBO BOGICEVICH, 15 Sellwood Building, Duluth, Minn., priporoča se Slovencem in Hrvatom za izvrševanje pooblastil, kupnih pogodb, vojaških profenj itd. **Posreduje pri družbah v slučaju poškodb.**

JOSIP SELIŠKAR ELY, MINN., Box 62, se priporoča rojakom za obilen obisk **GOSTILNE,** kjer ima vedno na razpolago dobro pijačo, istotako tudi lepa prenočišča. — Priporoča se tudi rojakom za vsakovrstna stavbinska dela, katera izvršuje ceno in dobro.

MICHIGAN

PETER MADRONICH SLOVENSKO-HRVATSKI POGREBNIK, 416—6th St., Calumet, Mich. Se priporoča cenj. rojakom. Tel.: Res. 313; Livery 185.

MAT. D. LIKOVICH JAVNI NOTAR, South Range, Mich., se priporoča Slovencem in Hrvatom za izvrševanje raznih zadev, spadajočih v notarsko stroko.

JOHN BARICH, SOUTH RANGE, Mich. Največja trgovina v Gornjem Michiganu z **DOMAČIM VINOM** in **TROPINOVCEM.** Prodaja vozne listke za vse prekomorske črte ter pošilja **denar v staro domovino po dnevnem kurzu.**

SPOMINJAJTE SE OB VSAKI PRILIKI SLOVENSKEGA ZAVETIŠČA V AMERIKI.

NAŠI ZASTOPNIKI.

Za Biwabik, Minn.: Jacob Delak.
Za Ely, Minn.: Math. L. Kapsh.
Za Eveleth, Minn.: Maks Volčanšek. — G. Kotze.
JOHN JERINA, New Duluth Minn.
Za Chisholm, Minn.: Anton Mahne.
Za Greaney, Minn.: Joseph Smuk.
Za Virginio in okolico: Frank Horvatich.
Za Auroro, Minn.: Louis Petelin.
Za Rauch, Minn.: Geo. Brozich.
Za Crosby, Minn.: Tony Prosen.
Za McKinley, Minn.: Frank Hočevar.
Za Rice, Minn.: Vouk & Oman.
Za New Duluth in Oliver: Frak Zajc.
Za Calumet in Laurium, Mich.: Frank Plautz.
Za Mohawk, Mich., in okolico: Anton Schweiger.
Za So. Range, Mich.: Mike Muhvich.
Za La Salle, Ill.: Frank Krule.
Za Chicago in Joliet, Ill.: Jos. Blisch.
Za So. Chicago, Ill.: Anthony Motz.
Za Waukegan in North Chicago, Ill.: Math. Ogrin.
Za De Pue, Ill.: Joseph Omerza.
Za Gary, Ind.: N. M. Vuksinich.
Za Indianapolis, Ind.: Mih. Pavell, ml.
Za Fairchild in Willard, Wis., Frank Klančar.
Za Braddock, Pa., in okolico: John A. Germ.
Za Johnstown, Pa.: Mike Strukelj.
Za Conemaugh, Pa., in okolico: John Brezovec.
Za Arona, Pa.: Anton Klanchar.
Za Garrett, Pa.: Jos. Yamc.
Za Darragh, Pa.: Jos. Hauptman.
Za Cliff Mine, Pa.: Math. Petrich.
Za Marianna, Pa.: Henry Lamuth.
Za Cleveland, O., in državo Ohio: Karol Bauzon.
Za Barberton, O.: Frank Poje.
Za Bridgeport, O.: Frank Guna.
Za Leadville, Jacktown, Stringtown, Bocktown in So. Chicago, Colo.: F. W. Žužek.
Za Leadville, Colo.: John Janežič.
Za Primero, Colo.: Mihael Krivec.
Za Somerset, Colo.: Kajet. Erznožnik.
Za Yale, Kans.: John Homec.
Za East Helena, Mont.: Fr. Suhadolnik
Za Oregon City, Oreg.: Josip Kestnar.
Za Rock Springs, Wyo.: F. S. Tauchar.
Za Milwaukee, Wis.: John Wodovnik.
Za Diamondville, Wyo.: John Globochnik.
Za Black Diamond, Wash.: G. J. Porenta.

Upravništvo
"NARODNEGA VESTNIKA"

Pozor slovenski farmerji!

Vsled obče zahteve, naročili smo letos večje število
PRAVIH DOMAČIH

kranjskih kos in brusilnih kamnov.

Kose imamo vse velikosti v zalogi ter stanejo $1.25 komad. — Kdor hoče dobro kosо, naj se sedaj požuri, dokler jih je še kaj v zalogi.

KUKAR & MANTEL, GILBERT, MINN.

First National Bank,
EVELETH, MINN.

Najstarejša narodna banka na Mesaba Range.

KAPITAL IN PREOSTANEK
$122.000.00

Pošiljamo denar v Avstrijo po najnižjih cenah.

Parobrodni listi za vse črte.

Plačamo obresti po 3 od sto.

SPOMINJAJTE SE SLOVEN. ZAVETIŠČA V AMERIKI.

SMODKE

NAJFINEJŠE KAKOVOSTI Z GRBOM SLOVENSKE DELAVSKE PODPORNE ZVEZE, IZDELANE IZ NAJFINEJŠEGA TOBAKA, DVOJE VRST PO 5 CENTOV IN 10 CENTOV.

Za obilna naročila se priporočam vsem slavnim društvom Slov. Delavske Podporne Zveze. Blago razpošiljam na vse kraje poštnine prosto. — Cene zmerne. — SVOJI K SVOJIM!

MARIJA MENCINGER,
1454 E. 26 Street, Cleveland, Ohio.

BERITE IN RAZŠIRJAJTE "NARODNI VESTNIK".

Miners National Bank,
EVELETH, MINN.

Kapital, preostanek in delniška odgovornost
$74.000.00

Pošiljamo denar in prodajamo parobrodne liste na vse strani sveta.

Mi vas zavarujemo v zanesljivih družbah.

Posetite nas.

SPOMINJAJTE SE SLOVENSKEGA ZAVETIŠČA.

Kohler & Campbell klavirji

so po nizki ceni, dobro konstruirani in najpripravnejši klavirji za dom, ki ljubi lepo godbo in neče mnogo izdati za klavir.

$225.00 do $250.00

na lahke mesečne obroke plača klavir, ki krasi dom in na kojega ste lahko ponosni.

Cena za vsakega enaka.

Vabimo Vas v našo prodajalno, da pregledate naše blago.

Smith & Allen CO
Steinway Pianos Pianola Pianos
Talking Machines

309-11 WEST FIRST ST., DULUTH, MINN.
ELKS BUILDING.

MELROSE 1714 GRAND 1004

Dopisi.

Ely, Minn.

Cenjeno Uredništvo!

Kod moj prvi dopis v vaš domači časopis N. V., blagovolite mi nekoliko prostora, da poročam kaj glede naše slovenske naselbine: Ali je letni čas ali ne, tega mi ni mogoče pogruntat, zato ker tukaj na Ely imamo en dan veter, drugi dan dež, ponoči toča itd., tako da se še blato po naši "promenadi" nima časa odstraniti:

Na društvenem polju smo precej dobro podkovani, in naj lepše se razvija društvo Sv. Cirila in Metoda St. I. J. S. K. J. in dr. Sokol st. 20. S. N. P. J. Edina reč kar nam teži srce, je da nesmemo ob nedeljah imeti nobene veselice, ali piknika kjer bi se nekoliko razvedrili pri kaplici rumenega ječmenovca, pač pa lahko imamo veselico brez opojne pijače, samo Ice Cream, Cider itd. kar pa nami ne gre preveč, ker se črez teden preveč nasekamo iz naših "pelčkov" čaja:

Z delom se nemoremo pritožiti preveč, ker dela je dovolj in vsak dobi lahko in teško delo; v enem ali drugem rudniku; Kar me žalosti je, da se moramo, (in to ne vsi) podvreči našim "Caporalom" in je nekaj takih "werkfirerjov", da bi naj rajše izprešali človeka tako hudo, da bi žnjega tekel tisti reni "sok", kakor iz lemona. In ravno to se je pripetilo meni par tednov nazaj, ker sem bil pod "komando", enega naših rojakov. Ali upanje imamo in ga bodemo imeli, da bodemo tudi mi "trpini" enkrat dočakali nekaj veselih ur predno nam bo bleda smrt potrkala.

Nadalje dne 6. t. m. zanesla me je "Bakarska burja" v našo veliko poslopje "High School", kaj so slavili na čast tistih, kateri so dosegli "Diploma". Tukaj sem opazil, da na vsak način hočejo ženske "kočirat"! Rečeno je bilo tudi da moški ni zmožen vsega, kar ženska lahko stori (ne glede na kuhinjska ali domača dela vse kar eden moški je zmožen!

Drugi govor je slonil da: "Kaj je narava brez moške ga"!? Nič!! In to se lahko prepriča vsak, če ravno je moški doma, na postelji bodisi zaradi bolezni, ali zaradi "lenobe" zmiraj je še nekaj vreden:

Nekoč se je pripetil, slučaj, da je neki mož bil nekoliko len, in rekel je ženi, da je bolan. Soproga njegova mu svetuje naj gre počivat na posteljo, kar se on tudi ni branil. Hitro skoči "starka" po vse cunje kar jih je bilo po hiši da pokrije moža, in drugi dan, ko je bil on še slabeji, je hitro prinesla en velik koš jajc, katere je pod odejo okoli in okoli njega obložila rekoč: tako moj dragi, sedaj le pri miru leži. Tri dni po tistem kaj se mu zgodi: Njen ljubi "Šocel" postal je oče nič manj kod 45 lepih rumenih piščancov.

To je dovolj jasno, da moški je zmožen se, če ravno je "šocka" policaj, in nekaj guma bi ga oprostilo — špeh kamre".

Mislim, da mi je čas nehati, drugače se mi moja "Zdrava" spravi za komat in potem bi pel žalostno:

Tako sva letava
Iz ota v kot,
In ne b' b'la nehava
Ko ne b' biv ropot.

Pozdravljam vse cenj. čitatelje in naročnike našega dragega lista Tebi pa, dragi N. V., želim mnogo uspeha in armado novih naročnikov. — Fr. M. Delach.

So. Omaha, Neb.

Tukaj ni posebno mnogo našega naroda, in kar ga je, dela večinoma v klavnicah. Je tudi nekaj malega našega trgovstva, in v bližini je nekaj slovenskih farmerjev, ki lastijo svoja posestva.

Od zadnje nevihte je še mnogo podrtin, in drevje še kaže znake razsajanja viharjev.

Zaslužek je sreden, dela je pa prilično dovolj, težkega dela namreč.

Drugih Slovanov, posebno Čehov, je tukaj veliko število; in mnogo je tudi Poljakov in Hrvatov.

Cerkvene stvari oskrbuje za naš narod Rev. Zaplotnik, ki je miren mož, in se ne utika mnogo v zasebne in posvetne stvari. Odpotoval je na počitnice v stari kraj. Rev. Zaplotnik je precej prispeval k Trunkovem delu, in zapisal je več resnic, ki imajo precejšnjo vrednost in jedro, in tudi zgodovinski pomen za naš narodič v Ameriki, posebno kolikor se tiče teh krajev. Posebno 12. zvezek je poln poročil tukajšnjega rojaka - duhovna.

Pri odhodu na daljno pot se je poslovila vsa mladina in tudi mnogo faranov. Opazovalec.

Eveleth, Minn.

Dragi urednik:—

Znana vam je naša naselbina, kako je velika, pa tako malo poročil od nas. Danes vam hočem jaz nekoliko poročati kako se imamo: nekateri se prepirajo, včasih tudi malo stepejo, "al jaz pa ne mam nič, pojem ko ptič."

Naznanjam vam, da smo zakopali dne 13. t. m. dobro znanega Hrvata Ivana Martinoviča. Omenjeni je bil priljubljen pri vseh Kranjcih in Štajercih, zato: bodi mu lahka zemljica!

Vreme imamo prav gorko, tako, da se hladimo z ječmenovcem; samo cvenka nam malo primanjkuje, pa rajše zapojemo: "nam vse eno je, če imamo d'narce al pa ne", itd. Tako se nam godi v naši Minnesoti.

Lepo pozdravim vse cenj. čitatelje tega lista in mnogo uspeha.

M. Jančar.

Kansas City, Kans.

Oh nebeška gorkota toplih krajev! Vročina kazala je na toplomeru 108 stopinj. Torej vidite, da ni kar tako za špase za severnega medveda tukaj po teh južnih krajih.

Slovencev se nahaja precej v Kansas City. Imajo svojo cerkev, in tudi šolo, ki je v oskrbi šolskih sester.

Rojaki služijo kruh povelikih trustovih klavnicah, ki so res pravi pekel za delo. Solnčarica ima odprte svoje kremplje, in večkrat se vidi, obnemoglega ležati v senci, kjer pričakuje rešilnega voza.

Kansas City bil mi je nekaj novega. Skoraj bi ne vedel kam se obrniti. Imel sem sicer nekaj naslovov slovenskih hiš od doma; a kaj, Kansas City je veliko mesto in prava uganjka za ptujca, nekak labirint. Krevsati sem pričel po ulicah, nevede prave smeri. K sreči srečam Slovenca, ki je uslužben v neki kočevski gostilni. Ogledoval me je; mogoče sem se mu zdel nemnen, ker sem ogledoval Armourjevo klavnico. — Kam pa ti prijatelj? — mv nagovori. Povem mu svojo željo, in je lepo opisal pot, da sem prišel do domačih rojakov.

Med domačimi rojaki prejet sem bil prav uljudno in po rojaško. Našel sem svoje stomije bobnarja, ki me je takoj povabil, da ostanem pri njem. Skupno smo se udeležili tudi dveh veselic. Eno slovensko društvo, ki pripada k neki ameriški Jednoti; a drugo, naša slovenska dekleta in žene, ki pripadajo k Slovenski Jednoti. Na obeh veselicah se je pilo, jedlo in plesalo, da je bilo veselje. Postrežljivost slovenskega ženskega društva je bila izvrstna. Istotako je bila postrežba pri moškem društvu izborna.

Zavednost je splošna v Kansas City. Dasiravno so tukajšnji Slovenci večinoma doma bolj na meji hrvatske kraljevine, se zanimajo vrlo za razvoj slovenskega časopisja. Pridno segajo po dobrem čitivu in zapuščajo staro kopito. Neki mož me je prašal zakaj se A. S. tako neumno zaganja v N. V. Pojasniti mu ni bilo treba, ker mi je on sam vse pojasnil, češ zato, kèr ste zavetišče "klamfali" v Duluth; A. S. že toliko časa vozi med Slovenci pa ni imel te skrbi.

Iskrena hvala za vso naklonjenost in postrežbo, cenjeni rojaki in rojakinje. Zdravi in obili sreče!

A. E. Podjed. pot. zast. N. V.

Duluth, Minn.

Cenjeni urednik:

Prosim nekoliko prostora v listu N. V. Nahajam se v St. Mary bolnišnici, in mi je dolgčas, zato sem se namenil napisati pismo rojakom in rojakinjam ki čitajo ta list.

Dolgi zimski čas sem delal po premogovnikih v Illinois. Bil sem jako slabega zdravja, zato sem mislil, da se preselim višje, kjer je boljši zrak. Odpeljal sem se iz La Salle, Ill., skozi državo Iowa, na St. Paul in Duluth.

V Duluth bil sem že pred 11 leti in zato mi je bilo mesto precej tuje. Podal sem se tudi na "Steel plant", kjer je precej Slovencev.

Delavske razmere tukaj so povoljne, vendar se prostori že precej napolnjeni, in druzega dela ni kot s krampon in lopato. In to delo ni za vsacega četudi se plača $2.50 za 10 ur. Kdor ni zbirčen za delo že delo dob. in tudi lahko prihrani kak cent.

Naselbina okoli "Steel plant" ima bodočnost, ker jeklarna, ki bo stala okoli 25,000.00, ni majhna stvar. Večina je že pod streho, vendar predno bo gotova in vzela bo mogoče še leto dni, kakor se vidi. Vendar mogoče pride že letos del tvornice v obrat.

Na društvenem polju so si že tudi Sloverci oskrbeli svoje društvo. Vstanovili so društvo Lev Tolstoj in ga priklopili K. S. N. P. J.

Vreme je prijazno tukaj, ko bi le človek bil zdrav, da bi mogel delati pod milim nebom. Vročine posebne dosihmal ni, in noči so vedno prijazno hladne radi bližine jezera.

Jaz sem delal dva dni, pa stresla me je tista južnoiliniška malarija, katera me je vedno trla in me še ni povsem popustila. Upam pa, da bom kmalu okreval v tem minnesotskem čistim in svežim zraku, in da se je bom znebil za vse življenje.

Pozdravljam vse cenjene čitatelje in čitateljice Narodnega Vestnika.

John Bergant.

IZKAZ DOHODKOV SLOVENSKEGA ZAVETIŠČA.

Izkazana vsota meseca maja	$1214.84
Zneski, prejeti od tajnika:	
Dar, poslan od Mr. Frank Gorenca, Fort Smith, Ark., (nabrano med tamošnjimi rojaki)	10.20
Članarina in pristop Mrs. Marije Jurečič, La Salle, Ill., ...	1.00
Članarina št. 4 SZ. Sv. Barbara 96, KSKJ., Seminole, Pa.	7.65
Članarina in pristop št. 1 SZ. SDP&PD. štev. 4, Waukegan, Ill..	5.15
Izročeno od začasnega odbora SZ.	566.39
Zneski, prejeti od blagajnika:	
Društvo Sokol št. 20, Ely, Minn.	6.85
Neimenovan v Duluth, Minn.	1.50
G. W. Sterle, Chisholm, Minn.	2.00
Glas Svobode Co., Chicago, Ill., ...	26.25
Skupna vsota nabrana do 1. junija in naložena na obresti	$1841.83

Frank Krže, l. r., tajnik SZ.
Geo. L. Brozich, l. r., blag. SZ.

IZ TAJNIŠKEGA URADA SLOVENSKEGA ZAVETIŠČA.

Od poročila prejšnjega meseca smo imeli dve seji stari in novi odbor skupno, kar nas živi v Chicagu. Ker ni bilo na prvi seji vseh navzočih, smo teden pozneje sklicali še jedno sejo. Pred to sejo je pregledal nadzorni odbor poslovanje sedanjega tajnika, varščine in korporacijo, ter našel vse v redu. Ker je s tem odpadel zadnji zadržek, je začasni odbor izročil vse knjige in denar sedanjemu odboru, kot je izkazano v prejemkih za pretekli mesec. Prejeli smo skupno od začasnega odbora bančni ček za $566. in 11 centov (glasi se) 566. — in 11 v gotovini.

Na tem mestu si vsojam v imenu odbora izreči zahvalo začasnemu odboru za vse, kar so se trudili in storili v prid Slovenskega Zavetišča. Upam, da bodo tudi za naprej delovali vsak po svojih močeh, da se čim prej izpolni naša želja.

Iz zapisnika Slovanske Delavske Podporne Zveze v Clevelandu sem videl, da je nekdo poročal delegatom, da so si odborniki v laseh in da naj se ne nabira ali pa če se nabira, naj hrani vsako društvo zase. Resnico na ljubo konstatiram, da je dotična oseba cenjenim delegatom vedoma ali nevedoma lagala. Resnica je, da posluje odbor v najlepši vzajemnosti. Resnica je zopet, da ni bilo nobenega navzkrižja med začasnim in sedanjim odborom. Če pa kdo izraža privatna mnenja, ni za to odgovoren odbor.

Cenjeni bratje delegatje, ki ste slišali neresnično poročilo na konvenciji, vedite, da se taka poročila razširjajo od ljudi, katerim je za to, da podro nekaj še predno se je začelo zidati. Je od ljudi, kateri zdaj brskajo, ko pa bodo izprevideli, da nič ne pomaga, bodo pa polagoma utihnili in prišli zraven. Pa še boljše, da jih ni.

Odgovoriti moramo tudi tistim, kateri pravijo, da je Zavetišče zaspalo. Res ni danes takega upitja kot je bilo tedaj, ko sta dva lista poslala na stotine pol za nabiranje darov. Teden za tednom so hodile pole z dopisi o lepi stvari. Ko so pa bile enkrat vse pole priobčene, pa je bil zopet mir. Dobra reklama je pač bila — ampak vsak teden se ne more pošiljati svežih pol, ker, kar je kdo mislil dati, je dal. Iz reklamnega dela smo prišli na sistematičnega, to se pravi: vredili smo pravila, postavili temelj, inkorporirali in začeli s poslovanjem tako, kot se mora začeti. Tisti, ki pravijo, da spi, spijo sami, ker jih ne najdem nikjer med člani. Naj bi rajše vsak pristopil in priporočil pri svojem društvu, pa bi računi dokazovali, da ne spi, ampak da prav dobro raste temelj zavetišča.

Cenjena slovenska društva! Zdaj je ležeče na vas, kdaj bomo imeli svojo zgradbo. Če ne bodete podpirali vi, potem je vsako delo zastonj in Zavetišče pojde tje, kamor je šlo že polno lepih idej in načrtov. Dar, katerega nabira narod zase, je tako majhen, da ga zmore vsak. Celih 25 centov je pristopnina in mesečni prispevek je pet centov.

Pišite na tajnika za knjižice in znamke, pa jih bodete prejeli takoj. Potem vprašajte, kdo podpira Zavetišče, in dobili jih bodete veliko.

Denar, katerega se nabere, se vselej takoj naloži kot hranilna vloga, katera se ne sme dvigniti drugače, kakor s podpisi predsednika, tajnika, blagajnika in enega nadzornika. Vsi uradniki in direktorji Slovenskega Zavetišča so pod varščino. Zavetišče je bilo inkorporirano dne 28. februarja in je kot tako dolžno dajati račune državi. Kdor torej kaj hoče žrtvovati, tisti bode pristopil kot član in podpiral plemenito misel. Kdor pa ne misli, bode pa še nadalje iskal vzrokov in izgovorov, zabavljal bode in iskal drugih tolažb za svoje grdo delo.

Cenjeni člani, pri vsakem društvu vas je nekaj, ki veste, za kaj se gre. Ustanite in pojasnite, delujte. Mi odborniki ne moremo več kot vabiti vas. Mi delujemo sami po svojih najboljših močeh za blagor naroda, od vas pa je odvisno, ali pridemo kdaj do našega cilja ali ne.

Tiste pa, kateri so proti Zavetišču, si pa dobro oglejte, pa bodete kmalu prišli na to, zakaj so proti.

Težak je začetek povsod in težak je tudi pri Zavetišču. Ampak začetne težave so že premagane, vse je v redu. Denarno tudi napredujemo — društva se oglašajo — mislimo, da ne bode v nekaj mesecih društva, katero bi ne bilo pri Slovenskem Zavetišču.

Pristopajte in delujte za plemenito misel. Delujmo vsi, da bode Slovensko Zavetišče res zgradba Slovenskega naroda v Ameriki.

Za odbor Sloveskega Zavetišča
Frank Krže, tajnik.
2616 S. Lawdale Ave.
Chicago, Ill.

(Nadaljevanje 3. strani.)

Samomor. V Celovcu se je ustrelil na svojem stanovanju 32 let stari hišni posestnik in jermenar Jožef Hintermann seje v zadnjem času udal pijači in je bil v denarnih stiskah.

Seluče. Oh, ti nesprosna smrt! Kako romaš po svetu in pobiraš ljudi in jih spravljaš v večnost! Tudi mladim, nedolžnim ne prizanašaš, morajo s teboj! V najlepših letih, v cvetju mladosti, stara šele 18 let, je umrla Marija Sitar, p. d. Lukejeva Mojci.

Velikovec (Lepa vzgoja otrok) Pred par dnevi vpraša učitelj W. nekega fanta: "Wirst du wirklich in die windische Schule gehen?" (Ali boš res šel v slovensko šolo?) Ker mu fant reče, da, pravi učitelj: "Tam so sami buteljni. Se ne bodeš ničesar naučil. Tam se ne učijo drugega, kakor i — u — e v — a." Res lep učitelj to! Ali ne ve, da so ravno otroci, ki zahajajo v narodno šolo, veliko bolje vzgojeni, nego ti, ki zahajajo v njegov razred? Otroci, zahajajo v narodno šolo, vsaj lepo pozdravljajo, dočim oni po veliki večini ne znajo drugega nego za ljudmi vpiti itd. kakor se je zgodilo pred nedavnim časom piscu teh vrst, ko pravi neki šolar iz razreda istega učitelja: "O, das ist der windische W. L. er hat überhaupt ein ganz windisches Gesicht!" Lepa kultura kaj ne?

Goselnavas. Oglasila seje prejšnji teden v naši vasi zopet bela žena in pobrala spoštovanega Franca Pečnika. Bil je rajni vojak in se udeležil vojne pri Kustoci. Tako smo imeli v naši precej majhni vasi v štirih mesecih že pet mrličev. Pač velika umrljivost. — Prodal je svoje posestvvo Fr. Ehrlih, p. d. Lužnik p. d. Točaju v Kortah za ceno 6200 kron.

Libeliče. Pri nas imamo tudi "šintarja." Prišel je od daleč in razume svojo obrt tudi bolj po nemški. Ni še dolgo, da je tako lepo popravljal svojega psa, da mu je pobegnil. Postal je že zato cesarjev dolžnik ter je plačal 50 K To je samo en slučaj. Za drugega pa naša vse videča žendarmerija ne ve. Seveda je ta gospod steber nemške kulture v Libeličah.

RAZNOTEROSTI.

Vinska letina na jugu. Letošnji mraz je povsod kmetovalce tako prestrašil, da so mislili, da je najbolje, če ne gojijo — vsaj kar se vinogradov tiče — prav nobenih nad. Sedaj došlo poročilo ministerstva za poljedelstvo pa povdarja, da na Goriškem, v Istri in v Dalmaciji mraz trti ni mnogo škodoval in da se mnogokje obeta celo dobra trgatev.

Ločitev zakonov v Švici. V l. 1911 se je ločilo v Švici 1623 zakonskih parov. Na kantone s katolškim prebivalstvom (720.000) pade 82 ločitev, dočim jih pride na 1,500.000 protestantov 912 ločitev. Kakor kažejo te številke, imajo toraj katoličani za solidno in resno zakonsko življenje veliko več zmisla in tudi energije kakor pa protestanti.

Žrebanje ogrske državne loterije za splošne dobrodelne svrhe se je vršilo minuli četrtek; glavni dobitek 200.000 K, je zadela srečka št. 291.819. Dalje so zadele srečke št. 91.935 K 30.000, št. 5819 K 20.000, št. 60.135 kron 10.000; po 5000 K. odpade na srečke št. 68 in 955 in p 1000 K. na srečke št. 58.728, 158.157, 269.000, 338.422 in štev. 370.257.

JOSIP KORNFIELD
trgovec nasproti Frank Veranthove gostilne
Ely, Minn.

Tem potom naznanjam Slovencem na Ely, Minn., in okolici, da bodem opustil svojo trgovino in se preselil kmalu iz tega mesta.

Vsled tega hočem razprodati vso zalogo moje manufakturne trgovine v 30 dneh. Sedaj se Vam nudi lepa prilika za nakup blaga pod dnevnimi cenami.

S spoštovanjem

JOSIP KORNFIELD.

NAROČAJTE SE NA NAJVEČJI SLOVENSKI DVOTEDNIK V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

THE
FIRST STATE BANK
PRVA DRŽAVNA BANKA ELY, MINN.

tem potom naznanja slavnemu občinstvu, da je pričela poslovati v svojem lastnem poslopju in se vljudno priporoča za vse bančne posle, kakor tudi pošiljanje denarja na vse strani sveta ter čekovni promet. Hranilne vloge obrestujemo po

3% od sto

od dneva vloge.

Naša banka je prva državna banka v mestu in je pod strogim državnim nadzorstvom; poleg tega imamo zvezo z občeznano Union Investment Co. iz Minneapolis, Minn., pri kateri so interesirani glavni bankirji iz Chicage in New Yorka, zatorej so Vaše vloge pri nas

absolutno varne.

Denar v staro domovino pošiljamo vsak dan in naše cene so vedno nizke. Zastopamo tudi najboljše zavarovalne družbe proti ognju, istotako izvršujemo vsa notarska dela.

Pridite k nam zamenjati Vaše čeke ob plačilnih dnevih.

Z nami posluje pretežna večina domačih trgovcev, kateri so tudi delničarji.

THE FIRST STATE BANK
OF ELY, MINN.

M. J. MURPHY, predsednik. GEO. L. BROZICH, blagajnik.

GARY DIVISION
OKOLICA JEKLARNE (STEEL PLANT)

meji naravnost na zapadni del posestva Steel kompanije, kjer se gradi moderna naselbina. Izboljšane ceste, stranski hodniki, telefon, električna luč, čez 120 hiš je že zgrajenih, in 200 se jih zgradi v kratkem. — 2500 delavcev dela sedaj pri zgradbi velike jeklarne. **Plača $2.50 na dan.** Če hočete delo in napraviti denar po strani, investirajte v Gary lote.

URAD V GARY:
VOGAL GARY IN COMMONWEALTH AVENUE
GLAVNI URAD:
GARY LAND CO., 202 Palladio Bldg., Duluth, Minn.

Naročajte se na največji slov. polutednik "Narodni Vestnik".

SLOVENSKO ZAVETIŠČE V AMERIKI

INKORPORIRANA V DRŽAVI ILLINOIS.

NAJBOLJ POTREBEN ZAVOD ZA SLOVENSKI NAROD V AMERIKI.

URADNIKI:

Predsednik: **Frank Sakser**, 82 Cortlandt, St., New York.
Podpredsed.: **Paul Schneller**, 208 5th St., Calumet Mich
Tajnik: **Fr. Krže**, 2616 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
Blagajnik: **Geo. L. Brozich**, Box 424, Ely, Minn.

NADZORNIKI:

Joseph Benka, predsednik, 11250 Indiana Ave., Chicago.
Frank Mladich, John Žvanut, A. H. Skubic, Frank Podboj, vsi v Chicago, Ill.

DIREKTORIJ

obstoji iz vseh zgoraj navedenih uradnikov in nadzornikov ter še sledečih rojakov:

John A. Germ, Braddock, Pa.
Ivan Pajk, Conemaugh, Pa.
John Gantar, Frontenac, Kansas.
Matija Pogorelc, Chicago, Ill.
Louis J. Pirc, Cleveland, Ohio.
John Verderbar, Chicago, Ill.
E. J. Mencinger, Pueblo, Colorado.

Vsaka slovenska organizacija, ki šteje po dva ali več društev, je opravičena do enega člana v direktoriju.

Vsak slovenski list v Ameriki je opravičen do enega mesta v direktoriju.

Vsa ostala samostojna društva so opravičena do enega zastopnika v direktoriju.

Rojaki! Agitirajte za **Slovensko Zavetišče v Ameriki**, ki naj bode spomenik skupnega narodnega dela. **V potrebi smo si vsi enaki**, podpirajmo eden drugega in skrbimo za one, ki si sami pomagati ne morejo.

Vsi dopisi in denarne pošiljatve naj se pošiljajo na tajnika: **Fr. Krže, 2616 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.**, ki denarne pošiljatve oddaja blagajniku tedensko.